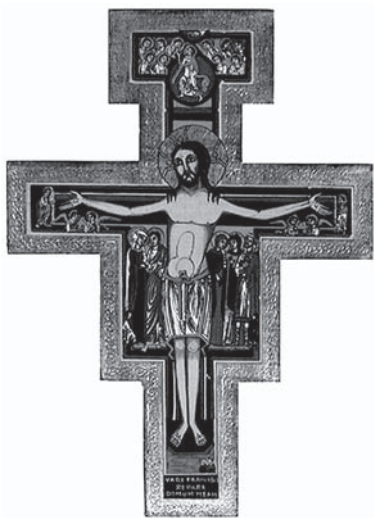

- Jezus Kristus, Očetov dar
- Božična poslanica
- Redno zasedanje provincialov
- Definitorialna seja
- Srečanje za spovednike
- Diakonsko posvečenje
- Srečanje komisarjev

Molitev pred Križanim

O vzvišeni in veličastni Bog,
razsvetli temine mojega srca.
Daj mi pravo vero,
trdno upanje
in popolno ljubezen,
razumnost in
spoznanje, o Gospod,
da se bom držal tvoje
svete in resnične zapovedi.
Amen.

Kolofon

Poročila leto 2006 (LX) številka 4
Izdal: Frančiškanski provincialat
Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana.
Ureja: p. Tadej Strehovec.
Odgovarja: p. Viktor Papež.
Redna sodelavca: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar.
Oblikovna zasnova: Mihaela Svetek.
Grafična priprava: br. Dragan Vampola.
Filmi: Camera d.o.o., 1000 Ljubljana
Tisk: Tiskarna Artelj, Ljubljana

poročila 4/2006

slovenske frančiškanske province svetega Križa

Kazalo

■ Iz generalne kurije

- 3 Jezus Kristus, Očetov dar
- 6 Nekaj zanimivih poudarkov na gen. kapitlju
- 8 Pismo njegove svetosti Benedikta XVI.

■ Iz provincialata

- 11 Božična poslanica provincialnega ministra
- 13 Kanonična vizitacija 2007
- 14 Redno zasedanje provincialov JKPMOFM;
Prof. Janko Moder; Prejem akolitata
- 15 Statut komisariata za Sveto deželo

■ Iz Tajništva

- 16 Zapisnik 19. redne seje prov. definitorija
- 17 Zapisnik 20. redne seje prov. definitorija

■ Iz življenja province

- 18 Zapisnik seje tajništva za evangelizacijo
- 19 Brat Tomaž Hočevnar - diakon;
Srečanje staršev in sorodnikov klerikov
- 20 Srečanje za spovednike na Brezjah
- 23 Podelitev priznanja naše province akademiku
dr. Jožetu Toporišiču
- 24 Srečanje novincev provinc južnoslovsanske
konference v Rami
- 28 Misijon v Ormožu - dekanija Velika Nedelja
- 30 Seminar za novince in novinke; Sveta Gora
- 31 Nova Štifta
- 32 Antonov dom na Viču
- 34 Obnova relikviarja sv. Primoža in Felicijana;
Praznovanje sv. Cecilije; Maribor
- 35 Stoletnica imenovanja bazilike
- 36 Novo Mesto; Brezje
- 35 Mednarodni kongres komisarjev za Sveto deželo
- 42 Novi posinovljenci naše province; Od OFM 10 do
OFM 10+

■ Raznoterosti

- 43 Koledar province
- 44 Samokolnica pokovke
- 45 Vredno spomina - p. Aleksander Vavpotič
- 46 Pregled zgodovine frančiškanov med Slovenci
I. del - samostan v Ormožu
- 48 Sončna pesem
- 49 V razmislek ob 100-letnici osnovne šole Spodnja Ši-
ška
- 50 Vihar blaznosti

■ Liturgične spodbude

- 51 Za boljšo liturgijo

■ Kar korajžno

- 52 Karikatura p. Antona

■ Iz časopisnih listov

- 53

■ In naj molijo za rajne

- 58 p. Kornelij Sinigoj (1920 - 2006)

■ Naslovniki province

- 59

Jezus Kristus, Očetov dar

Pismo generalnega ministra za praznik rojstva našega Gospoda Jezusa Kristusa 2006

*«In novissimis his diebus Deus locutus est nobis in Filio»
(Heb 1,2)*

*Vsem bratom in sestram,
mir in dobro!*

Božja slava, ki se je v sveti noči rojstva našega Gospoda Jezusa Kristusa zasvetila nad pastirji, sedaj ovija vse odrešene ljudi, ker je Bog, ki je luč in vir luči, navzoč v skupnosti vernih, ki njegovo Besedo poslušajo z vero in sprejemajo z ljubeznijo. Vzradosti naj se nebo in razveseli naj se zemlja, ker je naša temna

in bridka noč krivice in zatiranja, laži in nasilja, greha in smrti po rojstvu otroka postala za nas Božja noč, ožarjena z lučjo in napolnjena z milino. Naša noč se je po Jezusovem rojstvu spremenila v sveto noč, noč milosti in uteh, noč odpuščanja in življenja, noč Božje slave v nebesih in na zemlji noč miru za ljudi, ki jih Gospod ljubi.

Skupaj z vami, bratje in sestre, danes poklekujem pred Jezusa Kristusa, katerega rojstvo praznujemo; za vse prosim milost, da bi zrli skrivnost Besede, ki je bila pri Bogu in po kateri je bilo vse ustvarjeno; Besede, ki je bila

prava luč, ki razsvetljuje vsakega človeka; Besede, ki je bila Bog, pa je postala človek in si je postavila svoj šotor med nami.

Bog nam govori v stvarjenju

Sveto pismo takole opisuje Božji pogovor s človekom v skrivnosti stvarjenja: "Gospod Bog je zasadil vrt ... v Edenu in tja postavil človeka, katerega je bil izoblikoval... Gospod Bog je vzel človeka in ga postavil v edenski vrt, da bi ga obdeloval in varoval." (1 Mz 2, 8.15). Bog ustvarja po svoji Besedi in govori po svojem stvarjenju.

Bog je zasadil vrt v Edenu... in ta vrt je beseda, s katero Bog govori človekovemu srcu. Vse od začetka razodetja Božja beseda za človeka prevzema obliko milosti, vneme, daru: Gospod se da srečati človeku in mu kot izpoved ljubezni in znamenje zaveze da celotno stvarstvo.

Svetopisemska pripoved, ki govori o edenskem vrtu, v katerega Bog postavi človeka, da bi ga obdeloval in varoval, v resnici opisuje veselje srečanja med Bogom stvarnikom in človekom, njegovo ustvarjenino. To veselje ostane neokrnjeno, dokler človek v vrtu zaznava glas ljubezni, ki mu ga izroča; veselja ni več, ko si človek prilasti vrt in njegove dobrine in v njem neha poslušati glas svojega Stvarnika.

Ob zori sveta nam je Bog, od katerega vse izhaja in ki nam vse daje, dal videti svojo milost, dal nam je spoznati svojo dobroto.

Ob zori sveta si je človek, ki mu je bil Božji dar podarjen, da bi ga obdeloval in varoval, da bi poslušal in se spominjal, ker bi ob spominjanju ljubil, prisvojil to, kar je dobil, in na ta način je nehal poslušati sporočilo ljubezni, ki je zvenelo v Božjem vrtu. Ko si je človek prisvojil Božji dar, je besedo spremenil v tišino, razodeto ljubezen v pozabljeno ljubezen, raj v puščavo, veselje v žalost, zaupanje v sram, življenje v smrt. Beseda je bila na svetu, a svet je ni spoznal! (prim. Jn 1,10).

V svojem Sinu nam je Bog vse povedal in se nam ves dal

Sedaj, v poslednjih časih, Bog prihaja naproti človeku in mu kot znamenje svoje zaveze in mero svoje ljubezni, ki nima mere, daje svojega Sina (prim. Gal 4, 4). Medtem ko je vse ovijal molk in je noč prišla na pol poti, "je Beseda meso postala in se naselila med nami. Videli smo njeno veličastvo." (Jn 1,14).

Ker je Beseda postala meso, je Božje razodetje doseglo polnost, obljube odrešenja se izpolnjujejo, prerokba, ki je prihodnost Božjega ljudstva polnila z upanjem, je postala veselo oznanilo, ki napolnjuje njegovo sedanost z milostjo. Sedaj, v polnosti časov, je beseda, v kateri se Bog izreka človeku, Jezus Kristus, "Sin Najvišjega", Mesija, Gospod, Božji dar, "dar v pravem pomenu besede, ki izvira iz Očetove ljubezni", kakor nas opozarja dokument izrednega generalnega kapitlja Gospod nam govori po poti (Ggp 20): "Kajti dete nam je rojeno, sin nam je dan" (Iz 9, 5; prim. Jn 3, 16). "Če bi poznala Božji dar..." (Jn 4, 10).

V tem daru se Bog popolnoma izroča nam, ker nam je v tej "podaritvi svojega Sina, ki je njegova Beseda, ker nima drugih besed, v tej edini Besedi povedal čisto vse in samo enkrat in nima kaj dodati" (sv. Janez od Križa). Lepoto, dobroto in resničnost stvarstva,

zgovornost, sijaj in veličino vesolja, ljubezen, iz katere izhaja vse stvarstvo in v katerem se ohranja, vse to nam je dal nebeški Oče v podaritvi svojega Sina. In da se ne bi bali Božjega glasu, je Božja Beseda prišla k nam v otroškem joku; da nas navzočnost svetega ne bi ustražovala, je Božja Beseda prišla k nam v otroškem nasmehu; da mi, grešniki, ne bi

bodo imeli bistre oči, da bodo videli črve in se spominjali Kristusa, da se bodo spominjali Kristusa in imeli veliko ljubezen do črvov; imeli bodo bistre oči za gledanje lepote rož in bodo obračali srce k lepoti tiste rože, ki je pognala iz Jesejeve korenine in s svojim vonjem dala življenje tisočem in tisočem mrtvih; imeli bodo čiste oči, da bodo vse

pobegnili pred plamenom Božje svetosti, je Božja Beseda prišla k nam v otroškem pogledu.

"Gospod, naš Gospod, kako čudovito je tvoje ime po vsej zemlji!" (Ps 8, 2). Bratje in sestre, nekaj čudovitega je, da nam je nebeški Oče razodel vse s tem, da nam je dal svojega Sina; čudovita je lepota daru, ki nam je bila podarjena v skrivnosti Kristusovega rojstva, še bolj čudovita pa je ponižnost, s katero Božji Sin trka na naša vrata, da bi ga sprejeli; nekaj čudovitega je, da lahko Božjo veličino zremo v majhnosti otroka in v tem otroku človeško krhkost za zmeraj združeno z Božjo naravo.

Z bratom Franciškom v Božjo šolo v skrivnosti stvarjenja

Blagor čistim v srcu, ker bodo imeli oči čiste za gledanje Boga in bodo kot brat Francišek doživeli sladkost gledanja Stvarni kove modrosti, moči in dobrote v stvareh. Še več, kakor Francišek

ustvarjenine vabili k Božji ljubezni in k veseli zvestobi (prim. 1 Čel 80-81).

Brat Francišek, ki je po milosti Najvišjega osvobojen vsake posesti doživel, da se je vse stvarstvo spremenilo v glasnika Božje ljubezni, je nam, ki smo sprejeli njegov način življenja, pokazal pot, da bi mogli tudi mi poslušati Gospodov glas in njegovo slavo gledati v vseh njegovih ustvarjeninah.

"Bratje naj si ničesar ne prilaščajo, ne hiše ne kraja ne druge reči" (FPVod 6, 1). Zares čisti v srcu so tisti, ki se razlastijo zemeljskih stvari in iščejo nebeške ter nikoli ne nehajo častiti in gledati Gospoda Boga, živega in pravega (prim. FOpom 16). Nasprotno pa se luči, ki jo potrebuje za gledanje Gospoda, oropa tisti, ki si pri lasti svojo voljo in se ponaša zaradi dobrega, ki ga Gospod izreka in izvršuje v njem (FOpom 2). "Bratje naj se spominjajo, da so ustvarjeni po podobi ljubljenega Božjega Sina in naj hvalijo Boga Očeta in Sina in Svetega Duha z vsemi njegovimi stvarmi; daruje-

jo naj najvišjemu Gospodu Bogu vse dobrine in se mu za vse zahvaljujejo" (GK 20, 1). Bratje naj si ničesar ne prilaščajo, pa bodo spet začutili Boga v stvarstvu!

Z bratom Franciškom v Božji šoli skrivnosti učlovečenja

Blagor čistim v srcu! Tudi v Betlehemu so ti tisti, ki imajo oči čiste za gledanje Boga: Devica Marija, njen mož Jožef, pastirji, Simeon... Ona, "uboga Devica", ponižna Gospodova dekla; Jožef, oče, ki hodi ponoči, da se rodi Bog; pastirji, čuvaji, ki ponoči izmenoma bedijo, skrivnostna čreda zvezd, Izraelova upanja; Simeon, oči zadovoljnega starca, ki jih Sveti Duh razsvetli z vso lučjo veselja. Samo ubogi so svobodni, da se približajo ubogemu Kristusu. Samo oni vstopijo v ponižno bi-

vališče Svete družine, ne da bi se sramovali pomanjkanja, ki je obdajalo ubogo Devico na dan Kristusovega rojstva (prim. 2 Čel 200). V tem dnevu so samo oni sposobni solza in veselja, nežnosti in praznovanja, odpovedi in dobrote. Samo k njim pridejo angeli, samo njim je oznanjen mir. Ker smo poklicani, da bi spoznali Kristusa med ubogimi, moramo

iti v svet "kot služabniki in podrejeni vsem, miroljubni in ponižnega srca" (GK 64), sprejeti "življenje in položaj majhnih v družbi in živeti vedno med njimi kot manjši" (GK 66, 1) ter veselo živeti "med preziranimi ljudmi, med slabotnimi in ubogimi, z bolniki, gobavci in berači ob poti" (Ggp 8), "da bi ničesar v nas ne oviralo epifanije drugega", kakor nas vabi dokument izrednega generalnega kapitlja 2006 (Ggp 28). Če bomo tako ravnali, bomo nežno vzeli v roke Boga, ki je maj-

hen in ubog postal naš Odrešenik! In to bo božič za nas in za vse tiste, ki jih bomo srečali.

Sklep

Bratje in sestre, če moramo biti za svet, v katerem živimo, bese-da, v kateri govori Bog, si prizadevamo, da bomo začeli z logiko daru (prim. Ggp 19-25), da bomo Božji dar za vse. Tudi naše življenje, ki je najbolj pristna "beseda" in je ne more nadomestiti nobena druga, mora privzeti obliko čudovitega Božjega daru: "Nič nam ne pripada. Vse je dar, ki smo ga prejeli in je namenjen temu, da ga delimo z drugimi in vračamo" (Ggp 19).

Če v resnici želimo, da bi se tudi v nas svetil Kristus s svojo lučjo, mora biti tudi dar našega življenja ponižen, majhen, "manjši", zavrt v plenice uboštva in v osebno sprejeto majhnost (prim. Ggp 29), položen v jaslice preprostosti in ljubezni, da bi se nam približali ponižni in mali, "manjši" sveta, in v nas odkrili Kristusa. Izredni generalni kapitelj nas v svojem dokumentu sprašuje: "Ali imamo potrebno prodornost in smelost, da bomo živeli veselo blagovest majhnosti?" (Ggp 30). Le če bo odgovor pozitiven, bomo lahko zares obhajali božič in se prepoznali "kot ponižna in preprosta znamenja tiste zvezde, ki še vedno sije sredi noči ljudstev in vse vodi proti središčnosti življenja" (Ggp 9), Kristusa, ki je luč vseh ljudstev.

Naj nas Kristusova luč vse razsvetli. Naj nas Kristus, naš blagoslov, vse doseže. Naj bo vsakdo za svet sporočilo ljubezni in miru. Vesel božič!

Rim, 8. decembra 2006,
praznik Brezmadežnega
spočetja

Br. José Rodríguez Carballo
generalni minister

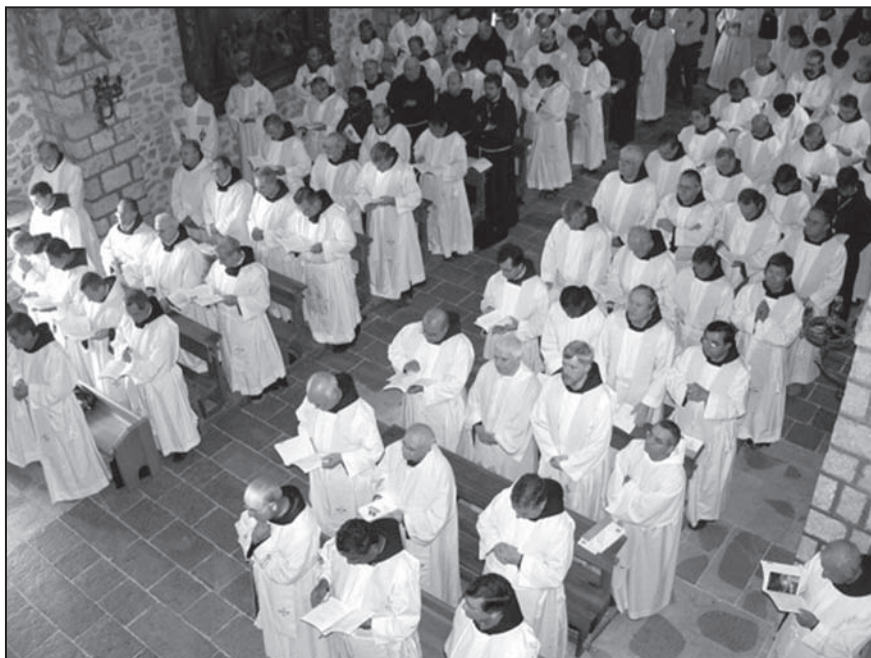
Prot. 097354

Nekaj zanimivih poudarkov na generalnem kapitlju

Na izrednem generalnem kapitlju v Assisiju septembra 2006 je bilo marsikaj izrečenega in poudarjenega. Želim vam posredovati nekaj zanimivih poudarkov članov kapitlja, kaj več pa boste lahko brali, ko bodo objavili vse dokumente in jih boste dobili v roke za osebno in skupno razmišljanje ter pogovore.

- Sv. Frančišek je ključ za razumevanje poslanstva ap. Petra in Cerkve.
- Sv. Frančišek je zgled pastorage med mladimi in v vesoljni Cerkvi.
- Oporoka sv. Frančiška je pristna podoba njegove osebnosti, bolj kot Vodilo.
- Uboštvo je bilo vedno preizkusni kamen pristnosti frančiškanske karizme.
- Redovna zaobljuba uboštva nas lahko zelo »pokvari«, če je ne vzamemo dovolj resno: dela nas skope, materialiste in naše življenje pomešani.
- Kako revni so tisti bogati, ki od svojega bogastva nimajo drugim kaj dati.
- Pričevanje uboštva, osebno in kolektivno, je danes odločilnega pomena.
- Nepregledna ekonomija, zasebna ekonomija, rušita bratstvo in ga načelnjata v njegovih temeljih, saj uboštvo lahko živim le v odnosu do bratov in Boga.

- Odgovoriti si moramo na vprašanje: to kar je dobro ali slabo vemo iz evangelija ali iz našega razuma (filozofije).
- Sv. Bonaventura je kristjan, ki filozofira, in ne filozof, ki razpravlja o veri.
- Mišljenje današnjega človeka usmerja politika in ne vera.
- Nihče nima toliko življenjskih izkušenj z muslimani in islamom kot frančiškani.
- Internet, mobi telefoni bolj oblikujejo naše mišljenje in življenje kot evangelij.
- Močno in učinkovito orožje proti veri in Cerkvi je dvom, ki ga nekdo seje med ljudi.
- Moliti za papeža, škofe, duhovnike, diakone, da

ohranijo in oznanjajo pravo vero, postaja danes izredno aktualno in potrebno.

- Ne smemo dopustiti, da nas nekateri na najrazličnejše načine hočejo ločiti od ljudi. Pomembno je, da smo z ljudmi v vsaki situaciji.
- Globalizacija in njena ekonomija imata svoje posledice tudi za vero in kulturo. Naš doprinos Cerkvi je lahko velik prav na področju kulture, ki se odraža v odnosih.
- V naših bratstvih ustvarjati kulturo odpuščanja in spravljivosti.
- Največji problem danes je kriza kulture v Cerkvi. Nimamo priznanih in vplivnih frančiškanskih teologov in filozo-

fov. Kultura in svetost gresta skupaj.

- Nikdar ne smemo prilagajati evangelija trenutnim okoliščinam in potrebam
- Zvestoba Frančiškovega Vodilu je zvestoba duhu Vodila, ne črki.
- Premalo se zavedamo pomembnosti mesečnih

tov, za katerimi ne stoji bratstvo, je rak rana na skupnosti.

- Kriza bratstva, skupne molitve, skupnega življenja je kriza ali celo odsotnost vere v Jezusovo navzočnost v skupnosti, v skupni molitvi.
- Sv. Frančišek ni iskal brate za svojo skupnost,

na mreža v cirkusu, posameznik pa hodi po žici, ki je razpeta nad mrežo.

- Naša bratska srečanja morajo imeti vsebino, ne le potrebo po druženju.
- Preiti moramo iz življenja v skupnosti k skupnosti življenja.
- Razviti moramo teologijo (formacijo) "franciškanskega duhovništva", »franciškanske župnije«, »franciškanske evangelizacije in eklesiologije«.
- Potrebno je vzgajati za solidarnost med bratstvi in provincami ter sodelovati z sestrami klarisami, brati kapucini, minoriti in FSR ter drugimi ustanovami Frančiškove karizme.
- Preveč tarnamo in se jezimo »na svet«, premalo smo veseli in zadovoljni frančiškani; manjka nam notranji ogenj in žar.
- Za nove poklice smo odgovorni vsi in vsako bratstvo, seveda če smo prepričani v svojo lastno poklicanost.
- Naša bogoslužja so najmočnejša pričevanja značilnosti naše karizme.
- Preveč vlagamo v materialni vidik bratstva, premalo pa v ljudi, ki prihajajo k nam in se nam želijo pridružiti.
- Odkriti in ovrednotiti ročno delo vsakega brata.
- Današnji svet potrebuje gorečih oznanjevalcev, ki so istočasno tudi pričevalci tega kar oznanjajo drugim.

p. Viktor

duhovnih obnov, duhovnih vaj, skupne molitve, rekreacije za oblikovanje in kvaliteto bratskega življenja.

- Vsak brat mora skrbeti za afektivno in efektivno pripadnost redovni hiši.
- Osvoboditi se moramo strahu, negotovosti, individualizma in zaprtosti.
- Kriza ni v veri, temveč v našem odnosu do vere in našem življenju po veri in iz vere. O svoji poklicanosti moramo razmišljati teološko.
- Postati živa molitev kot je bil sv. Frančišek. Aktivizem nas duši.
- Potrebna je formacija za bratsko življenje v skupnosti. Individualizem in osebni »projekti« brat-

temveč mu jih je dal, poslal Gospod. Lahko si izbereš prijatelja, ne pa brata.

- Pričevati moramo za velikočno vero; manjka nam veselja v pričevanju.
- Iz osebne nezrelosti raste tudi osebna neodgovornost za bratsko življenje v skupnosti in za opravljanje dolžnosti.
- Formaciji je potrebno dati večji teološki podarek; ne sme biti subjektivna temveč mora izhajati iz redovnih dokumentov o vseh oblikah formacije.
- Formacija gvardijanov je temeljnega pomena za življenje bratstva.
- Skupnost ne sme biti grob za posameznika. Skupnost je kot varoval-

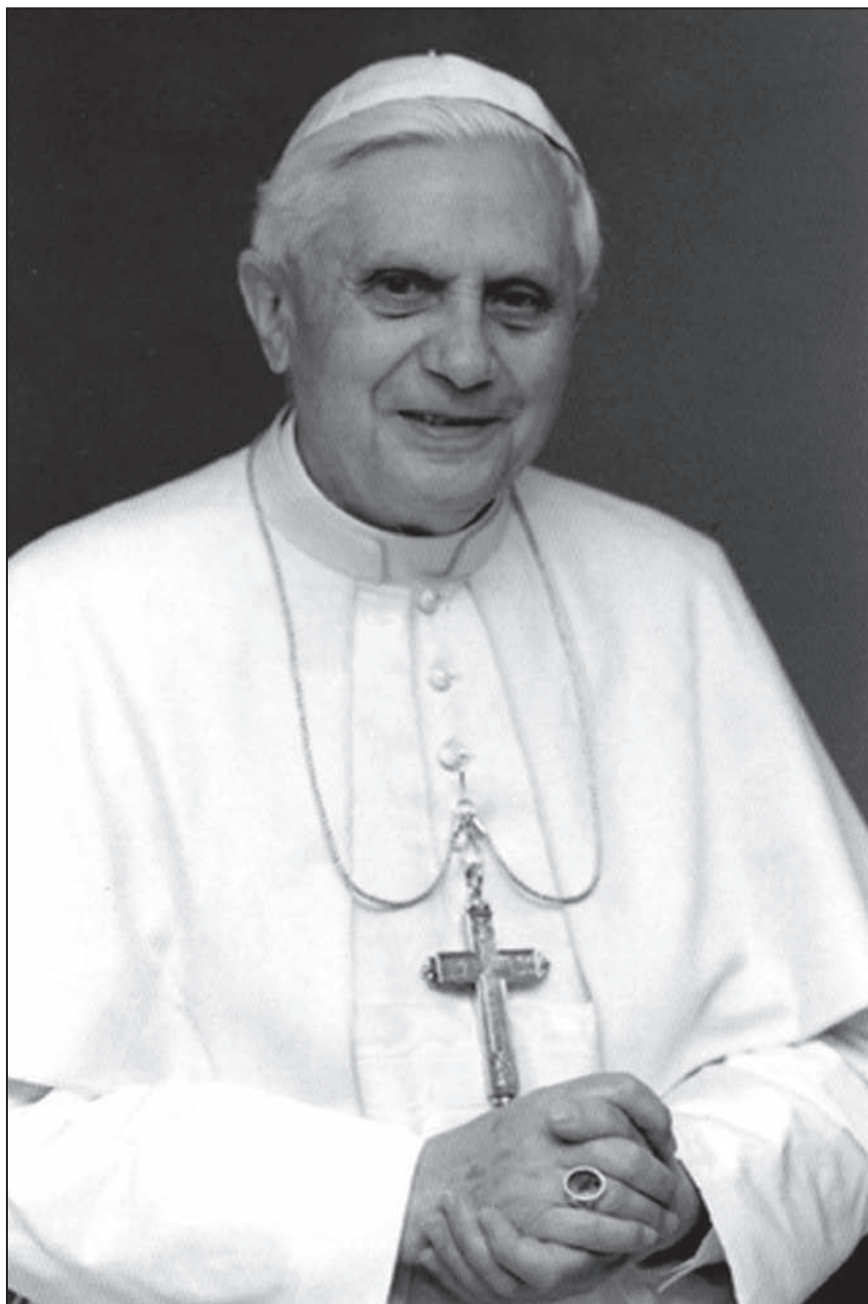

Pismo njegove svetosti Benedikta XVI. Njegovi ekcelenci monsinjorju Domenico Sorrentino ob XX. obletnici medverskega molitvenega srečanja za mir

Častitljivemu bratu
Mons. Domenicu Sorrentinu
škofu v Assisiju

Letos mineva dvajset let od *medverskega molitvenega srečanja za mir*, ki ga je moj častitljivi predhodnik Janez Pavel II. želel imeti 27. oktobra 1986 v mestu Assisiju. Kot je znano, k temu srečanju ni povabil samo kristjane različnih veroizpovedi, ampak tudi predstavnike različnih verstev. Pobuda je imela v javnem mnenju velik odmev: bila je doneče sporočilo miru in izkazala se za dogodek, ki bo v zgodovini našega časa pustil znamenje. Zato razumemo, da spomin na to, kar se je takrat zgodilo, izziva razmišljanja in prizadevanja. Nekatera so ob XX. obletnici tega dogodka predvidena prav v Assisiju. Mislim na slavo, ki ga v sodelovanju s to škofijo organizira Skupnost sv. Egidija po vrsti podobnih srečanj, ki jih je ta skupnost uresničila vsako leto. Potem bo v dneh same obletnice potekal simpozij v organizaciji Asiškega teološkega inštituta, krajevne Cerkve tega področja pa se bodo srečale v evharistiji, ki jo bodo umbrijski škofje darovali v baziliki sv. Frančiška. Končno bo papeški Svet za medverski dialog za mlade katoličane in pripadnike drugih verstev tam organiziral srečanje za dialog, molitev in vzgojo za mir.

Te pobude vsaka na svoj način opozarjajo na moč intuicije, ki jo je imel Janez Pavel II., kažejo aktualnost v luči samih dogodkov, ki so se zgodili v teh dvajsetih letih, in razmere, v katerih se danes nahaja človeštvo. Najpo-

membnejši dogodek v tem času je bil nedvomno padec komunističnih režimov na evropskem vzvodu. Z njim se je nehala "hladna vojna", ki je rojevala neke vrste razdelitev sveta na nasprotujoča

si vplivna področja, ki so izzvala pripravljane zastrašujočih arzenalov orožja in vojska, ki so bile pripravljene na totalno vojno. To je bil trenutek splošnega upanja na mir, ki je v mnogih zbudil sa-

nje o drugačnem svetu, v katerem bi se odnosi med narodi razvijali brez morčega strahu pred vojno, proces "globalizacije" bi se odvijal v znamenju miroljubnega so- očenja me ljudstvi in kulturami v okviru mednarodnega prava, s katerim bi se vsi strinjali, navdihovale pa bi ga zahteve po resnici, pravičnosti in solidarnosti. Žal se te sanje o miru niso uresničile.

je brez vsake možnosti za nespo- razum služila razjasnitvi dejstva, da *vera ne more biti nič drugega kot znanilka miru*. Kakor je učil tudi 2. Vatikanski koncil v Izjavi o razmerju Cerkve do nekrščan- skih verstev: "ne moremo klicati Boga, Očeta vseh, če se do neka- terih ljudi, ustvarjenih po božji podobi, ne maramo bratovsko ve- sti" (št. 5). Kljub razlikam, ki so

neko zrelost, verujoči dojame, da vera v Boga, *Stvarnika vesolja in Očeta vseh, ne more drugega, ka- kor da med ljudmi pospešuje od- nose svetovnega bratstva*. Priče- vanja o notranji povezanosti, ki obstaja med odnosom do Boga in etiko ljubezni dejansko lahko za- znamo v vseh velikih verskih iz- ročilih. Mi, kristjani, čutimo, da nes v tem potrjuje in še dodatno razsvetljuje Božja Beseda. Že Sta- ra zaveza kaže Božjo ljubezen do vseh ljudstev, ki jih Bog v zave- zi, sklenjeni z Noetom, združuje v enem samem velikem objemu, ki ga simbolizira "mavrica v ob- lakih" (1 Mz 9, 13.14.16) in ki jih po besedah prerokov namerava zbrati v eno samo svetovno dru- žino (prim. Iz 2, 2ss; 42, 6; 66, 18- 21; Jer, 4, 2; Ps 47). V Novi zavezi to razodetje vesoljnega načrta ljubezni doseže vrhunec v veli- konočni skrivnosti, v katerem se učlovečeni Božji Sin v pretreslji- vem dejanju odrešenjske solidar- nosti daruje na križu za vse člo- veštvo. *Na ta način Bog kaže, da je njegova narava Ljubezen*. To sem hotel poudariti tudi v svoji prvi Okrožnici, ki se začena prav z besedami "*Bog je ljubezen*" (1 Jn 4, 7). Ta trditev Svetega pisma ne osvetljuje samo Božje skrivno- sti, ampak razsvetljuje tudi odno- se med ljudmi, ki so poklicani, da živijo po zapovedi ljubezni.

Srečanje, ki ga je v Assisiju orga- niziral Božji služabnik Janez Pa- vel II., primerno poudarja *vred- nost molitve pri graditvi miru*. Zavedamo se namreč, kako te- žavna in človeško brezupna je pot k tej temeljni dobrini. Mir je vrednota, v kateri je združenih veliko sestavin. Za njegovo gradi- tev so gotovo pomembne kultur- ne, politične in gospodarske poti. V prvi vrsti pa *mir treba graditi v srcih*. Tukaj se namreč razvijajo čustva, ki ga lahko hranijo, ali pa ga nasprotno ogrožajo, oslabijo, zadušijo. Sicer pa je človekovo srce kraj Božjih posegov. Zato se v tej zadevi poleg "horizontalne" razsežnosti odnosov z drugimi ljudmi kot bistveno pomembna kaže "vertikalna" razsežnost odnosa posameznika z Bogom,

Nasprotno, tretje tisočletje se je začelo s terorizmom in nasiljem, ki ne kažeta, da bi se razblini- la. Tudi dejstvo, da se oboroženi spopadi odvijajo predvsem na ozadju geo-političnih napetosti, ki obstajajo na mnogih področjih, lahko podpira vtis, da razlog ne- stabilnosti in ogrožanja mirov- nih obojev niso samo kulturne raznolikosti, ampak tudi same verske razliknosti.

Prav pod tem vidikom pobuda, ki jo je pred dvajsetimi leti za- čel Janez Pavel II., dobi značaj prerokbe. Njegovo povabilo sve- tovnim verskim voditeljem k skupinskemu pričevanju za mir

značilne za različne verske poti, priznanje Božjega obstoja, do katerega ljudje lahko pridejo tudi samo iz izkustva stvarstva (prim. Rim 1, 20), mora verujoče pripra- viti do tega, da imajo druge ljudi za brate. Nikomur torej ni dovo- ljeno, da bi različnost v veri vzel kot predpostavko ali pretvezo za bojaželjno obnašanje do drugih ljudi.

Lahko bi oporekali, da zgodovina pozna žalosten pojav *verskih vojn*. Vendar vemo, da teh pojavov na- silja ne moremo pripisati veri kot taki, ampak kulturnim mejam, v katerih so jo živeli in razvijali v času. Ko pa verski čut doseže

v katerem imajo vse stvari svoj temelj. Prav na to je papež Janez Pavel II. s pobudo iz leta 1986 nameraval z vso močjo spomniti svet. Prosil je za pristno molitev, ki bi vključevala bivanje v celoti. Zato je hotel, naj jo spremlja post in naj se izrazi v romanju, ki je znamenje hoje proti srečanju z Bogom. Pojasnil je: "Molitev z naše strani vsebuje spreobrnjenost srca" (*Nauk Janeza Pavla II.*, 1986, vol. II., str. 1253). Med ključnimi vidiki srečanja leta 1986 je treba poudariti, da so za vrednoto molitve pri gradnji miru *pričali predstavniki različnih verskih izročil*, in to se ni zgodilo na daljavo, ampak v *okviru srečanja*. Na ta način so molivci različnih verstev lahko v pričevanjskem jeziku pokazali, da molitev ne deli, ampak združuje in predstavlja odločilno prvino učinkovite vzgoje za mir, ki je zasnovan na prijateljstvu, medsebojnem sprejemanju ter dialogu med ljudmi različnih kultur in verstev. Takšno vzgojo potrebujemo bolj kot kdajkoli, zlasti če pogledamo nove generacije. Na področjih, ki so zaznamovana s spopadi, je toliko mladih vzgojenih za sovraštvo in maščevanje znotraj ideoloških kontekstov, ki gojijo semena starih zamer in pripravljajo duše na prihodnje nasilje. Te pregrade moramo podreti in pospeševati srečevanje. Zato sem vesel, da gredo pobude, ki so za leto načrtovane v Assisijo, v to smer, in da je Papeški svet za medverski dialog poskrbel, da bi jih posebej prilagodil mladim. Da ne bi zamenjali pomena, ki ga je leta 1986 hotel uresničiti Janez Pavel II. in ki ga z njegovim izrazom navadno opredeljujemo kot "*duh Assisija*", je pomembno, da ne pozabimo na pozornost, ki so jo tedaj posvetili temu, da bi se medversko molitveno srečanje *ne ponujalo sinkretističnim razlagam*, ki bi temeljile na relativističnem pojmovanju. Prav zaradi tega je Janez Pavel II. na samem začetku izjavil: "Dejstvo, da smo prišli sem, ne vključuje nobenega namena, da bi iskali versko soglasje med seboj ali da bi trgo-

vali s svojimi verskimi prepričanji. Pomeni, da se verstva lahko spravijo na ravni skupnega prizadevanja v nekem zemeljskem projektu, ki jih vse presega. Prav tako to ni priznanje relativizma v verskih prepričanjih..." (*Nauk*, n.d., str. 1252). Rad bi ponovno poudaril to načelo, ki je predpostavka tistega dialoga med verstvi, ki ga je pred štiridesetimi

leti želel 2. Vatikanski koncil v *Izjavi o razmerju Cerkve do nekrščanskih verstev* (prim. N, 2). Z veseljem izkoriščam to priložnost, da pozdravim predstavnike drugih verstev, ki sodelujejo v tem ali onem asiškem slavju. Kot mi, kristjani, tudi oni vedo, da je v molitvi mogoče doživeti posebno izkustvo Boga in iz nje potegniti učinkovite spodbude pri požrtvovalnosti za vprašanje miru. Kljub temu smo se tudi v tem dolžni izogniti neprimerni zmedi. Zato je primerno, da se tudi takrat, kadar pridemo skupaj, da bi molili za mir, molitev odvija v skladu s tistimi različnimi potmi, ki so različnim verstvom lastne. Takšna je bila odločitev leta 1986 in takšna odločitev ostaja veljavna tudi danes. Zbliževanje različnih ne sme dati vtisa popuščanja sistemu relativizmu, ki zanika sam smisel resnice in možnost, da bi jo dosegli.

Za svojo drzno in preroško pobudo je Janez Pavel II. hotel izbrati očarljivo okolje mesta Assisija, ki je svetovno znano po *liku sv. Frančiška*. V resnici je Ubožec vzorno uresničil blagor, ki ga je razglasil Jezus: "Blagor tistim, ki delajo za mir, kajti imenovani bodo Božji sinovi" (Mt 5, 9). Zaradi pričevanja, ki ga je dal v svojem času, je naravna oporna točka za tiste, ki tudi danes negujejo ideal miru, spoštovanja do narave, dialoga med ljudmi, verstvi in kulturami. Če nočemo izdati njegovega sporočila je vseeno potrebno spomniti, da mu je *radikalna odločitev za Kristusa dala ključ za razumevanje bratstva*, h kateremu so poklicani vsi ljudje, in pri katerem na nek način sodelujejo tudi nežive stvari – od "brata sonca" do "sestre lune". Zato z veseljem opozarjam, da sočasno z dvajsetletnico molitvene pobude za mir Janeza Pavla II. sovpada tudi *osemstoletnica spreobrnjenja sv. Frančiška*. Obe spominski slavlji druga drugo osvetljujejo. V besedah, ki so mu bile namenjene s podobe Križanega pri Svetem Damijanu – "Frančišek, pojdi in popravi mojo Cerkev" – v njegovi izbiri radikalnega uboštva, v poljubu gobavca, v katerem je pokazal novo sposobnost videti in ljubiti Kristusa v trpečih bratih, se je začela tista človeška in krščanska pustolovščina, ki še vedno privlači toliko ljudi našega časa in to mesto spreminja v cilj nešteti romarjev. Vam, častitljivi brat, pastir asiškega mesta, zaupam nalogo, da s temi mojimi mislimi seznanite sodelujoče pri različnih slavljih, ki so predvidena za obhajanje dvajsete obletnice zgodovinskega *medverskega srečanja* 27. oktobra 1986. Vsem prenesite tudi moj prisrčen pozdrav in jim posredujte moj blagoslov, ki ga združujem z voščilom in molitvijo asiškega Ubožca: "Gospod naj vam da mir!"

*Iz Castel Gandolfa,
2. septembra 2006*

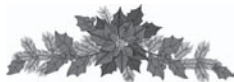
Božična poslanica provincialnega ministra vsem bratom doma in po svetu

Dragi bratje,

tradicionalno božično poslanico vam pišem pod globokimi in lepimi vtisi našega izrednega generalnega kapitlja, ki je potekal v Assisiju od 15. septembra do 1. oktobra letošnjega leta. Teologijo božičnega praznika - učlovečenje Božje Besede - smo člani kapitlja na poseben način doživeli 29. septembra, ko smo poromali v Greccio, kjer je sv. Frančišek 25. decembra 1223 postavil žive jaslice in na ta način s preprosto simboliko preprostim ljudem približal veliko skrivnost učlovečenja Božje Besede oziroma Kristusovega rojstva. Komaj pet let kasneje so bratje v spomin na ta dogodek že postavili majhno kapelico posvečeno Jezusovemu rojstvu, ki je kmalu postal zelo priljubljen in privlačen kraj romarjev z vsega sveta, med njimi je bil leta 1983 tudi papež Janez Pavel II. Tisti, ki ste že poromali tja, ste lahko občudovali veliko preprostost samostana in cerkve, pa tudi prijaznost bratov, ki vsakega romarja sprejmejo z veseljem in so mu popolnoma na razpolago. Vse to še bolj pripomore h globljemu doživetju skrivnosti Jezusovega rojstva, ki je obdano s ponižnostjo, preprostostjo in uboštvo, saj je "Božji Sin postal zaradi nas ubog, čeprav je bil bogat, da bi mi po njegovem uboštvu obogatili." (prim. 2 Kor 8,9) Zdi se, da je sv. Frančišek želel posebej poudariti ponižnost in uboštvo, v katero je zavil Bog skrivnost svojega bivanja med nami: "Glejte, bratje, kako velika ponižnost Boga", je spodbujal svoje brate.

Ves navdušen in prevzet od ponižnosti in uboštva, ki je spremljalo Jezusovo rojstvo, je sv. Frančišek napisal znameniti "božični psalm", v katerem med drugim opeva "dan, ki ga je naredil Gospod, radujmo in veselimo se ga. Zakaj najsvetejše ljubljeno Dete nam je dano in rojeno je bilo za nas na poti in položeno v jaslje, saj zanj ni bilo mesta v prenočišču... Pojte Gospodu novo pesem, pojte mu vse dežele. Mrtvite svoja telesa in nosite njegov sveti križ in spolnajte do konca njegove najsvetejše zapovedi." (FmbGt).

Sv. Frančišek je ob branju in premišljevanju evangelijev odkrival ponižnost in uboštvo Božjega Sina in njegove deviške Matere Marije. Nič čudnega ni, da je na začetku potrjenega Vodila zapisal: "Vodilo in življenje manjših

bratov je spolnjevanje svetega evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa z življenjem v pokorščini, uboštvu in čistosti" (2FVod 2). Prav tako svoje Vodilo konča sklicujoč se spet na evangelij: "Da bomo vedno pokorni in podložni sveti Cerkvi ter stanoviti v katoliški veri živeli v uboštvu in ponižnosti ter po svetem evangeliju našega Gospoda Jezusa Kristusa, kar smo trdno obljubili." (2 FVod XII,5).

Bratje, vstopamo v drugo leto naše poti k velikemu jubileju 800. letnici ustanovitve manjših bratov. Leto, od katerega se poslavljamo, je bilo namenjeno našemu osebnemu in skupnemu spraševanju: "Gospod, kaj hočeš, da storim?" Na to vprašanje smo si skušali odgovoriti na različne načine, tudi s pomočjo

dneva province v Novem mestu, mesečnih in področnih duhovnih obnov, duhovnih vaj, hišnih kapitulij... Vsak brat je na slovesnem začetku praznovanja jubileja v Šiški prejel ikono Križanega, ki je pri sv. Damijanu, da bi ob Križani Ljubezni prisluhnili glasu s križa in tudi mi spremenili življenje. Leto, ki prihaja, je namenjeno naši temeljni odločitvi za evangelij, ki je učlovečena Božja Beseda. Ob poslušanju evangelija je Sv. Frančišek spoznal ali bolje mu je sam Najvišji razodel (2FOp 17), kaj mora storiti in kako: "To je, kar hočem, to je, kar iščem in želim izpolniti z vsem svojim srcem! Poln veselja se je takoj podviral, da bi izpolnil odrešilni opomin. Ni prenesel nobenega odlašanja, da ne bi takoj zvesto izpolnil vsega, kar je slišal." (1 Cel 22). V letu 2007 naj bi torej obnovili svoje osebno in bratsko življenje po evangeliju v življenjskem okviru našega časa, da bi si, ob vseh današnjih problemih in težavah, s katerimi se vsak dan srečujemo v provinci in Cerkvi na Slovenskem, vendarle upali živeti evangelij in z njim sprejeti tudi preroške odločitve, ki jih je načrtal izredni generalni kapitelj.

Evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa še vedno ostaja vesela novica, ki spremeni tistega, ki ga sprejme s srcem otroka in, ob upoštevanju lastne revščine, s pogumom, da po njem živi. Naš generalni minister p. Jose R. Carballo je v svojem poročilu za izredni generalni kapitelj med drugim zapisal, da smo v "oddaljenosti 800. let od Frančiškovega spreobrnjenja k evangeliju poklicani, da odkrijemo evangelij kot knjigo življenja, ne da bi jo skrčili na ideologijo, da ga sprejmemo kot knjigo za pogosto branje, kot temeljno besedilo naše formacije." Vrniti se k evangeliju pomeni vrniti se h Kristusu, pomeni v sebi in v naših bratstvih

oživiti milost začetkov. Vrniti se k evangeliju pomeni, da "bo naše življenje ponovno dobilo poezijo, lepoto, čar začetkov; osvobojeni bomo naše bede, naših strahov in naše žalosti, zadihali bomo čist zrak, naše pobude bodo nove. Ves napor, ki ga vlagamo, da bi odprli poti novi utemeljit-

vi našega reda, vse reforme, ves trud.. ne bi bilo nič vredno in bi bilo jalovo, če se ne bi vrnili k evangeliju... Pustimo, da bo evangelij za nas manjše brate evangelij. Osvobodimo evangelij in evangelij nas bo osvobodil." (Prodorno in smelo, št. 5)

Vsakemu bratu v provinci in po svetu, ubogim sestram klarisam v Nazarjah in Dolnicah, bratom in sestram FSR, našim posinovljencem in posinovljenkam, dobrotnikom in prijateljem želim mirne božične praznike. Naj vas utrdijo v veri in spoznanju, da je v betlehemskega Detetu Bog postal resnični Emanuel - Bog z nami, za vsakogar in za vse čase. Tudi v novem letu 2007 z zaupanjem glejmo v prihodnost, ko se s hvaležnostjo spominjamo preteklosti in z zavzetostjo in veseljem živimo sedanjost. Leto, ki je pred nami, naj bi prehodili v občestvu z Gospodom, s Cerkvijo in v medsebojni bratski povezanosti.

Želim vam mirne in milosti polne božične praznike in blagoslovljeno, zdravo in uspešno novo leto 2007.

Ljubljana,
na prvo adventno nedeljo 2006

p. Viktor Papež, prov. minister

Kanonična vizitacija 2007

Provincialni definitorij je na svoji redni seji, dne 24. oktobra 2006 v našem samostanu na Tromostovju v Ljubljani sklenil, da bo provincialni kapitelj v dneh od 18. do 20. aprila 2007 v našem samostanu na Viču v Ljubljani. S kanonično vizitacijo naših hiš in bratov bom začel takoj po praz-

redni statuti natančneje določajo vse, kar zadeva kanonično vizitacijo» (GK čl. 221,1-2). Generalni statuti pa pravijo, da naj provincialni minister »vsaj enkrat v triletnem letu opravi kanonično vizitacijo province ... po predpisih posebnih statutov. Po opravljeni kanonični vizitaciji naj pošlje strnjeno poro-

jevanjem resnice, ponarejanjem knjig, računov in obračunov, zavajanjem vizitatorja, podtikanjem in obrekovanjem predstojnikov in bratov (prim. ZCP kan. 628; V. Papež, *Redovno pravo*, str. 80-81).

Kanonično vizitacijo nameravam opraviti takole:

8. 1. 2007	<i>ponedeljek</i>	MARIBOR
9. 1. 2007	<i>torek</i>	SV. TROJICA V SL. GORICAH
11. 1. 2007	<i>četrtek</i>	KAMNIK
18. 1. - 19. 1. 2007	<i>četrtek in petek</i>	NAZARJE
22. 1. - 24. 1. 2007	<i>ponedeljek, torek, sredo</i>	SVETA GORA
25. 1. 2007	<i>četrtek</i>	KONSTANJEVICA (NG)
29. 1. - 30. 1. 2007	<i>ponedeljek, torek</i>	KOPER-STRUNJAN
31. 1. - 2. 2. 2007	<i>sreda, četrtek, petek</i>	BREZJE
5. 2. 2007	<i>ponedeljek</i>	DOBOVA
6. 2. - 7. 2. 2007	<i>torek, sredo</i>	NOVO MESTO
8. 2. 2007	<i>četrtek</i>	NOVA ŠTIFTA
9. 2. 2007	<i>petek</i>	LJUBLJANA - BEŽIGRAD
12. 2. 2007	<i>ponedeljek</i>	LJUBLJANA - VIČ
13. 2. - 15. 2. 2007	<i>torek, sredo, četrtek</i>	LJUBLJANA - CENTER
16. 2. 2007	<i>petek</i>	LJUBLJANA - ŠIŠKA

niku Treh kraljev. Gvardijane in predstojnike lepo prosim, da pripravijo vse knjige, ki jih ob vizitaciji moram pregledati in podpisati. Če je mogoče bi se zelo rad srečal tudi z ŽPS.

Naše Generalne konstitucije o kanonični vizitaciji pravijo takole: »Provincialni minister naj čisto obiskuje in duhovno krepí svoje brate ter jih ponižno in ljubeznivo opozarja na napake; v času, ki ga določajo Generalni statuti, pa mora kanonično vizitirati vse hiše in brate. Generalni, posebni in iz-

čilo o stanju province ... generalnemu ministru« (GS čl. 177).

Pravici in dolžnosti redovnih predstojnikov, da opravijo kanonično vizitacijo, odgovarja dolžnost članov, da so do vizitatorja »zaupni«, da na njegova »zakonita vprašanja odgovorijo po resnici in v ljubezni«; nihče pa nima pravice »na kakršenkoli način člane odvracati od te dolžnosti ali drugače ovirati namen vizitacije«. Uspeh vizitacije se lahko prepreči z namerno odsotnostjo članov, prikrivanjem in prikro-

Če bodo potrebne določene časovne spremembe v posameznem primeru in iz upravičenega razloga vas bom o tem pravočasno obvestil.

Hvala za vaše razumevanje. Ko se veselim snidenja in pogovora z vsakim bratom, vas lepo pozdravljam in želim prijetno pričakovanje božičnih praznikov.

Ljubljana, 1. decembra 2006

p. Viktor Papež, prov. minister

Redno zasedanje provincialov JKPMOFM

15. in 16. novembra 2006 smo imeli na Brezjah provinciali Južnoslovanske Konference svoje redno jesensko zasedanje. Udeležili smo se ga provinciali vseh šestih provinc, ki sestavljajo Konferenco in tajnik Konference: Presvetog Odkupitelja - Split, sv. Križa Bosne Srebrene - Sarajevo, Sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri - Zadar, Uznesenja BDM - Mostar, Sv. Cirila i Metoda - Zagreb in Sv. Križa - Ljubljana.

Na zasedanju smo se nekoliko pogovorili o izrednem generalnem kapitlju v Assiziju, našem sodelovanju na tem kapitlju in o načrtih, kako prenesti v življenje posameznih bratstev in province smernice tega kapitlja. Sklepni dokument kapitlja je preveden v slovenski (p. Stane Zore) in hrvaški jezik ter bo kmalu poslan vsakemu bratu. Vsako provincialno tajništvo in provincialni sveti, oziroma komisije, ki so odgovorne za razna področja, naj bi iz dokumenta povzele tiste smernice, ki obravnavajo njihovo področje dela in odgovornosti. Sprejeli smo tudi Statut Konference, ki ga do sedaj še ni imela. Precej časa smo namenili pogovoru o srečanju bratov v formaciji in njihovih vzgojiteljev z generalnim ministrom prihodnje leto, in sicer od 5. do 7. oktobra verjetno v Trogiru, ali kje v bližini Splita.

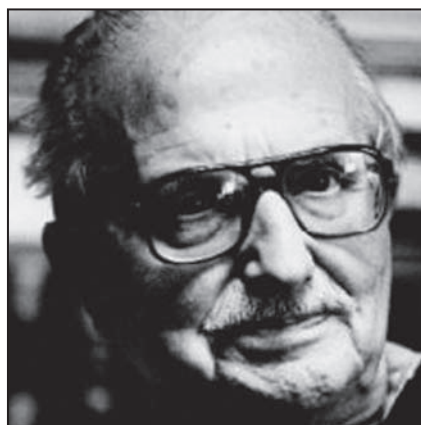
Prav tako smo se pogovarjali o osnutku dokumenta, ki obravnava evangelizacijo na našem področju in ki je že precej časa v nastanku. Naša Konferenca naj bi ta dokument, brez Poljakov, sestavila do leta 2009. Odgovorna za pripravo tega dokumenta sta tajnik p. Nikola Vukoja in provincial p. Josip Sopta.

Priprave na simpozij o Duns Skotu in skotizmu na naših tleh gredo lepo naprej. Na tem mednarodnem simpoziju bo iz naše province predaval dr. p. Edi Kovač. V načrtu smo imeli ogled Bleda, a smo morali to opustiti zaradi

pomanjkanja časa. Gostoljubje so nam nudile sestre Frančiškanke Brezmadežnega spočetja in bratje v našem samostanu na Brezjah. Na zaključno kosilo so prišli tudi nekateri naši bratje: p. Marjan Čuden, p. Tadej Strehovec, p. Zdravko Jakop, p. Miroslov Batarilo in samostanski vikar p. Vitomir Živković. Sestram in bratom se lepo zahvaljujem za bratski sprejem in vzdušje.

p. Viktor Papež

**Prof. Janko Moder
(1914 - 2006)
prejel posebno priznanje
naše provlne**

Dne 16. oktobra 2006 sem, v ljubljanskem Kliničnem centru, osebno obiskal že zelo bolnega prof. Janka Modra in mu izročil posebno priznanje naše province sv. Križa in Frančiškov križ. V imenu naše province sem se mu zahvalil za njegovo zvesto sodelovanje pri Skrabčevih dnevih, ki si jih brez njega ne moremo zamisliti. Posebno dragoceno je njegovo „Kazalo k Jezikoslovnim delom p. Stanislava Škrabca“ v obsegu 443 strani. To Kazalo je nepogrešljiv priročnik pri študiju Škrabčevih jezikoslovnih del. Te naše pozornosti je bil zelo vesel in hvaležen. Po krajšem pogovoru z njim in v skupni molitvi, sem se poslovil od njega in njegove žene.

Prof. Janko Moder je zaključil svoje zemeljsko potovanje 20. oktobra 2006 zjutraj. Ko smo bili zbrani v našem samostanu na Kostanjevici in skupaj z občino Nova Gorica podelili priznanje akademiku prof. dr. Jožetu Toporišču, je med nas prišla ta žalostna novica. Velikega kulturnega ustvarjalca smo se spomnili z minuto molka in z molitvijo.

Prof. Janko Moder je prevedel tudi Frančiškovo Sončno pesem (1978), ki je izšla v zbirki, ki jo je sam uredil: „Frančiškova Sončna pesem v prevodih“, (Založba Branko, Nova Gorica 2001) str. 44-46.

“Hvaljen bodi, Gospod, za našo sestro telesno smrt, kateri se ne more živa duša izmuzniti“.

(Prevod: J. Moder)

p. Viktor Papež, prov. min.

Prejem akolitata

Dne 30. oktobra 2006 je med večerno sveto mašo provincialni minister p. Viktor Papež podelil br. ANDRAŽU ARKU, bogoslovcu V. letnika Teološke fakultete UL, službo akolita oziroma mašnega strežnika.

Statut komisariata za Sveto deželo slovenske frančiškanske province sv. Križa

Preambula

Bratom frančiškanom naj bo zelo pri srcu Dežela, ki sta jo s svojim zemeljskim življenjem posvetila Božji Sin in njegova ubožna Mati in jo je imel v časti sveti Frančišek. Ljubezen bratov do Svete Dežele se kaže predvsem, da po svojih močeh skrbijo za navzočnost frančiškanov v svetih krajih, gojijo pobožnost romarjev, opravljajo delo evangelizacije in druge apostolske dejavnosti v skladu s frančiškansko karizmo in duhovnostjo (GK 122-123).

1. člen:

V smislu čl. 70 in 71 GS in čl. 44 Posebnih statutov se v Slovenski frančiškanski provinci sv. Križa ustanovi provincialna služba Komisariata za Sveto Deželo.

2. člen:

Komisariat ima značaj Komisariata druge vrste, kar pomeni, da ima sedež v redovni hiši province, ki jo določi provincialni definitorij, in je podrejen vizitaciji in nadzoru provincialnega ministra (GS 71).

3. člen:

Komisariat vodi komisar, ki ga na to mesto izvoli kapitularni kongres ali provincialni minister s svojim definitorijem za tri leta. Ponovno je lahko izvoljen za nadaljnje triletje (GS 72; PS 44).

4. člen:

Naloga komisarja je, da v mejah province pospešuje spoznavanje svetih krajev, študij in pobožnosti do njih in pripravlja ali vodi romanja v Sveto Deželo. Skrbi

tudi za finančno pomoč pri apostolskih dejavnostih v Sveti Deželi, ko zbira darove v ta namen in jih preko provincialne prokuratorie oddaja pristojnim v Sveti Deželi (GS 70; PS 44).

5. člen:

Komisar ne sme opravljati dejavnosti zunaj meja področja oziroma pristojnosti, ki so mu bile dodeljene brez dovoljenja pristojnih predstojnikov in po predpisih tega Statuta (GS 73).

6. člen:

Komisar je dolžan vsako leto predložiti provincialnemu ministru natančno, utemeljeno in pregledno pisno poročilo o opravljenih in tudi o načrtovanih dejavnostih Komisariata v pregled in potrditev.

7. člen:

Komisar si mora pravočasno predhodno oskrbeti za organizacijo ali vodstvo romanja v kraje Svete Dežele:

1. soglasje hišnega kapitlja oziroma diskretorija;
2. dovoljenje provincialnega definitorija (GS 34; 36; PS 32).

V prošnji za dovoljenje mora tudi navesti čas in dežele romanja ter strukturo skupine (za kakšno skupino gre), ki jo namerava voditi.

8. člen:

Komisar lahko, upoštevajoč čl. 7 tega Statuta, pripravi ali vodi romanja v Sveto Deželo v času, ki po sodbi hišnega gvardijana, ni obremenjen z dodatnimi pastoralnimi dejavnostmi doma.

9. člen:

Komisar je dolžan enkrat na leto, pa tudi kadarkoli na zahtevo provincialnega ministra, predložiti pristojnim natančno in pregledno poročilo o finančnem stanju in poslovanju Komisariata. Provincialni definitorij določi tudi sopodpisnika, oz. pooblaščenca bančnih računov.

10. člen:

Izdelati je potrebno tudi inventar Komisariata, ki je sestavni del tega Statuta, in ga dopolnjevati, če bi bilo to potrebno.

11. člen:

Slovenska frančiškanska provinca sv. Križa, oziroma njeno vodstvo, in pristojni hišni gvardijan komisarja, z organizacijo in vodstvom romanja v Sveto Deželo, ne sprejemajo in ne nosijo nobene moralne ali materialne odgovornosti pred cerkvenimi in civilnimi institucijami v Sloveniji in v krajih oziroma državah romanja.

12. člen:

Komisariat, ki ga v imenu province vodi komisar, je redovna služba, zato za "Društvo prijateljev Svete Dežele v Sloveniji" nima nobene odgovornosti in je tudi ne sme sprejemati, kljub podobnim dejavnostim tega Društva.

13. člen:

Za avtentično razlago tega Statuta je pristojen provincialni definitorij.

14. člen:

Statut dobi obvezno moč in začne veljati, ko ga potrdi provincialni definitorij in je objavljen v Poročilih.

Provincialni definitorij je na svoji redni seji dne 25. aprila 2006, na Sveti Gori, sprejel in potrdil ta Statut, ki s tem dobi obvezno moč.

Zapisnik 19. redne seje provincialnega definitorija

Št.: 231/2006
Datum: 24. oktober 2006

Ljubljana - Center,
24. oktober 2006

Seja provincialnega definitorija je potekala v ljubljanskem samostanu 24. oktobra 2006, začela se je ob 9.30, udeležili pa so se je provincialni minister p. Viktor Papež, provincialni vikar p. Marjan Čuden, definitorji province p. Zdravko Jakop, p. Niko Žvokelj, p. Pavle Jakop, p. Stane Zore, p. Mari Osredkar in tajnik province p. Tadej Strehovec.

Po premišljevanju v kapeli, ki ga je pripravil p. Marjan, smo pričeli sejo po dnevnem redu, ki smo ga že prej dobili.

1. Z nekaterimi pripombami je bil sprejet zapisnik prejšnje definitorijalne seje.

2. Osebne zadeve bratov in dopisi bratov:

- ◇ **P. Michel Kuren.** P. Viktor je seznanil definitorij s pismom p. Michela v katerem se vsem bratom zahvaljuje za dosedanje sodelovanje.
- ◇ **P. Peter Lavrih.** Definitorij se je seznanil z njegovimi pripombami na statut Komisariata za Sveto deželo Province Sv. Križa v Sloveniji.

3. Kanonična vizitacija pred provincialnim kapitljem 2007. Kanonična vizitacija bo potekala v prvih mesecih prihodnjega leta. Provincial se bo z gvardiani

posameznih hiš pravočasno in osebno dogovoril o datumu vizitacije.

4. Provincialni kapitelj. Po razpravi je definitorij sklenil, da bo provincialni kapitelj naše province potekal od srede 18. aprila 2007 zjutraj do petka 20. aprila 2007 zvečer. Kapitelj bo potekal v novih prostorih Antonovega doma v Ljubljani na Viču.

5. Duhovne vaje v letu 2007. Definitorij je sklenil, da razpiše štiri termine duhovnih vaj:

- § 18.2. - 23.2.2007
na Brezjah
(voditelj p. Miran Špelič)
- § 25.2. - 2.3.2007
v Nazarjah
(voditelj p. Janez Papa)
- § 17.6. - 22.6.2007
v Nazarjah
(voditelj p. Miran Špelič)
- § 26.8. - 31.8.2007
v Assisiju
(voditelj p. Marjan Čuden)

Naknadno bo sporočen tudi datum t.i. "frančiškovskih" duhovnih vaj, ki jih bodo letos pripravili bratje kapucini. Bratje naj se pravočasno prijavijo pri gvardijanu hiše, kjer bodo delali duhovne vaje.

6. Področne duhovne obnove v mesecu januarju 2007. P. Edvard Kovač bo vodil tri termine:
§ 12.1.2007 - Maribor
§ 13.1.2007 - Lj. - Center
§ 15.1.2007 - Kostanjevica

7. Jubilejno leto 800. letnica ustanovitve OFM. P. Marjan Čuden je podal pregled že opravljenih in načrtovanih dejavnosti. Ob tem je definitorij določil, da bo v skladu z jubilejnim programom *dan province* potekal 23.5.2007 v Strunjanu.

8. Seja provincialov Južnoslovanske konference bo na Brezjah, 15. in 16. novembra 2006.

10. Naslednja seja provincialnega definitorija bo v torek, 5. decembra 2006, v Strunjanu. Dopise, prošnje ali karkoli drugega je potrebno poslati vsaj en teden pred sejo na provincialat.

p. Tadej Strehovec
tajnik province

Zapisnik 20. redne seje provincialnega definitorija

Št.: 263 /2006

Datum: 5. decembra 2006

Strunjan,
5. decembra 2006

Seja provincialnega definitorija je potekala v Strunjanu 5. decembra 2006, začela se je ob 9.30, udeležili pa so se je provincialni minister p. Viktor Papež, provincialni vikar p. Marjan Čuden, definitorji province p. Zdravko Jakop, p. Niko Žvokelj, p. Pavle Jakop, p. Stane Zore, p. Mari Osredkar in tajnik province p. Tadej Strehovec.

Po uvodni molitvi, ki jo je pripravil p. Zdravko, smo pričeli sejo po dnevnem redu, ki smo ga že prej dobili.

1. **Z nekaterimi pripombami je bil sprejet zapisnik prejšnje definitorijalne seje.**

2. **Vizitacija in kapitelj 2007.** Razpored provincialove vizitacije bo objavljen v naslednji številki Poročil, prav tako pa ga bodo gvardijani dobili po pošti. Po novoletnih praznikih bodo bratje po pošti dobili glasovnice za izvolitev deputatov na kapitelj. Glede teme kapitlja je bilo sklenjeno, da bo *Odbor za permanentno formacijo* izoblikoval predlog, ki ga bo definitorij na naslednji seji obravnaval.

3. **Dopisi bratov:**

◇ **Imenovanje članov v Svet vzgojiteljev na**

Viču. V skladu s posebnim statutom naše province (čl. 56) so bili v svet imenovani p. Tadej Strehovec, p. Marjan Čuden in p. Anton Jerman.

◇ **Nadomeščanje in potovanje p. Mihaela Vovka in br. Leona Rupnika v Avstralijo.** Na osnovi pozitivnega mnenja samostanskega kapitlja na Brezjah, je definitorij dal dovoljenje za omejen obisk. Dolžnosti p. Mihaela pri sestrah (spoved, duhovne obnove itd.) bo v tem času prevzel samostanski vikar p. Vitomir Živković.

◇ **Dopis p. Bogdana Rusa glede romanja v Sveto deželo.** P. Bogdan je poslal dopis, da bi se udeležil romanja v Sveto deželo od 18.2. do 3.3.2007. Definitorij je, na osnovi pozitivnega mnenja viške samostanske družine, dal dovoljenje.

◇ **Prošnja p. Tomaža Pinterja, da bi skupaj z br. Tomažem Hočevarjem, obiskal našega misijonarja p. Pepija v Beninu (18.2.-4.3.2007).** Po kratki razpravi,

je definitorij sklenil, da bo počakal na mnenje šišenske samostanske družine ter na prošnjo br. Tomaža Hočevarja. O prošnji bo definitorij odločal na naslednji seji.

◇ **P. David je poslal prošnjo za obisk ameriških Slovencev v ZDA konec januarja oz. februarja 2007.** Definitorij je na osnovi mnenja samostanske družine na Košanjevici dal pozitivno mnenje za omenjeno potovanje.

4. **Jubilejno leto 2007 - program dela.** Definitorij je odločil, da bo program obravnaval na naslednji seji.

5. **Razno:**

◇ **Dopis g. Mateja Hriberška glede knjige o našem p. Ladislavu Hrovatu.** Odločeno je bilo, da se glede podpore izdaji tej knjigi najprej posvetuje s p. Miranom Špeličem, direktorjem naše založbe Brat Frančišek.

6. **Naslednja seja provincialnega definitorija bo v torek, 16. januarja 2007 na Viču.** Dopise, prošnje ali karkoli drugega je potrebno poslati vsaj en teden pred sejo na provincialat.

p. Tadej Strehovec
tajnik province

Zapisnik seje tajništva za evangelizacijo

**1. Seja je bila v hiši na Viču,
15. 11. 2006**

2. Prisotni so bili bratje: Simon Peter Berlec, Pavle Jakop in Marjan Čuden. Odsotnost so opravičili bratje: Silvin Kranjc, Bogdan Knavs in Krizostom Komar. P. Peter Lavrih je bil v času seje na romanju.

**3. Pripombe k zapisniku
prejšnje seje:**

- ◇ k točki 2 prejšnjega zapisnika smo pripomnili, da skupna romanja v sklopu praznovanja jubileja 2009 še naprej močno priporočamo, saj so izkušnje dosedanjih romanj zelo dobre.
- ◇ komentar k točki 3 prejšnjega zapisnika: Vse hiše v provinci so prejele zgibanke s povabilom v članstvo v Frančiškansko misijonsko zvezo.
- ◇ dopolnitev točke 6 prejšnjega zapisnika: Pevsko srečanje naših hiš bo na spomladanskem romanju v Novi Štifti 19. 5. 2007
- ◇ točko 8 prejšnjega zapisnika povzemamo v celoti z željo, da se do nje opredeli vodstvo province. Slovesni zaključek praznovanja jubileja: za pripravo slovesne svete maše v Šiški predlagamo p. Staneta Zoreta s sodelavci (tudi iz vrst drugih frančiškovskih redov),

za pripravo festivala, ki bo v dvorani hale Tivoli, predlagamo p. Janeza Papa s sodelavci (tudi iz vrst drugih frančiškovskih redov), za pripravo slovesne akademije predlagamo dr. p. Edvarda Kovača s sodelavci (tudi iz vrst drugih frančiškovskih redov). Za slovesno akademijo predlagamo, da bi bila v Cankarjevem domu v sklopu rednega programa. O tem potekajo pogovori z dir. TVS g. Jožetom Možino, ki je predlagal, naj s svoje strani poiščemo poznavalca naših umetnikov ustvarjalcev, ki bi stopil v stik s programskim vodjem kulturnih oddaj na TVS.

4. Sklep štev. 5 provincialnega kapitlja 2004 obvezuje Tajništvo za evangelizacijo, da izdela program različnih dejavnosti do prihodnjega kapitlja. Koledar province smo izdelali in ga poslali v pregled vodstvu province.

5. Od vseh voditeljev odborov, svetov..., ki delujejo pod okriljem tajništva za evangelizacijo sta poročilo pripravila odbor za frančiškansko mladinsko pastoralo in voditelj verskega centra za gluhe in naglušne. Moderator sveta za misijonsko evangelizacijo je obljubil, da ga pošlje na-

knadno. Izostalo je poročilo moderatorja za ljudske misijone.

6. Začenjamo leto Svetega pisma in leto kulture. Člani tajništva za evangelizacijo povzemamo predlog odbora za trajno formacijo, da bi naprosili dr. p. Mirana Špeliča in p. Petra Lavriha, da bi pripravila svetopisemsko razstavo, ki bi lahko gostovala po naših hišah. Tajnik province dr. p. Tadej Strehovec se bo pri vodstvu teološke fakultete v Ljubljani pozanimal kako je z možnostjo specialnih predavanj na teme, ki je predlaga brošura ob praznovanju 800 – letnice reda. Tajništvo za evangelizacijo bo hišam province poslalo dopis s prošnjo, naj sporočijo, kako je z njihovo kulturno dejavnostjo (dramske skupine, razstave, koncerti...) in kakšna je možnost, da pride do »kulturne« izmenjave med hišami.

7. Duhovna obnova za sodelavke in sodelavce Karitas iz naših hiš bo v soboto 16. decembra 2006 ob 10. uri v Šiški.

8. Skupne duhovne vaje za zakonce iz frančiškanskih župnij bodo v Nazarjah od 9. do 11. februarja 2007. Prijavnice za udeležbo na duhovnih vajah bomo poslali posameznim hišam v mesecu decembru 2006.

9. Skupno romanje v Sveto deželo bo od 25. februarja do 3. marca 2007. Leta 2009 bomo frančiškani praznovali 800 - letnico ustanovitve reda. Del priprave na praznovanje je tudi skupno romanje v Sveto deželo, kamor bomo poromali iz vseh slovenskih frančiškanskih župnij. Frančiškani za večino svetišč v Sveti deželi skrbimo že osemsto let in na skupnem romanju bi radi predstavili skrb in predanost manjših bratov svetopisemskim krajem skozi zgodovino in danes, zato skupno romanje priporočamo.

10. Duhovne vaje za laike iz naših župnij bodo od 16. do 18. marca 2007 v Nazarjah. Prijavnice za udeležbo na duhovnih vajah bo tajništvo za evangelizacijo poslalo posameznim hišam v januarju 2007.

11. Delo za poklice. V tem pastoralnem letu bosta za ministrante dve srečanji. Svet za poklice bo datume srečanj sporočil pravočasno. Svet za poklice predlaga romanje za ministrante iz naših hiš v Rim od 20. do 24. avgusta 2007. Letošnje romanje ministrantov v Assisi je bilo dobra izkušnja.

12. Tajništvo za evangelizacijo predlaga, da bi bilo srečanje za župnike v sredo 17. 1. 2007 na Viču. Na srečanju bi predstavili oboje duhovne vaje v Nazarjah (za zakonce in laike), delo za poklice (predvsem ministrantska srečanja in poletno romanje), dorekli bi »kulturno« izmenjavo, bratje na Viču bi predstavili možnost nastanitve študentov iz naših hiš v prostorih Antonovega doma, pogovorili bi se o uporabi Svetega pisma pri katehezi...

13. RAZNO:

- ♦ Ponovno dajemo pobudo, naj založba Brat Frančišek poskrbi za prevod knjige p. Bernardina Škunce, ki govori o liturgičnem oblikovanju laikov.

p. Marjan Čuden

Brat Tomaž Hočevnar - diakon

Letošnja 30. navadna nedelja v cerkvenem letu (29. oktober) vsekakor ni bila povsem navadna, še posebej ne za našega sobrata Tomaža Hočevnarja. V zadnjih mesecih se je namreč zvrstilo kar nekaj odločilnih dogodkov v njegovem življenju. S slovesnimi zaobljubami se je na predvečer praznika Marijinega Vnebovzeta skupaj s sobratoma Ambrožem in Tilnom za večno zaobljubil Gospodu. Sledil je še zaključek študija z odličnim zagovorom diplomske naloge o Bl. Tereziji iz Kalkute in sv. Frančišku. Slednjič pa ga je 29. oktobra 2006 ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran posvetil v diakona. Med slovesnostjo, ki je potekala v ljubljanski stolnici, je bil sočasno posvečen v duhovnika diakon Alek Zwitter, bogoslovec Andrej Štrus pa je bil sprejet v pripravo na diakonat. Slovesne maše se je udeležil tudi apostolski nuncij Santos Abril y Castelló in drugi dostojanstveniki ter seveda sorodniki, prijatelji in sobratje našega Tomaža. Skupaj z njim smo se po maši srečali še pri pogostitvi v samostanskem atriju na Tromostovju, kjer smo novemu diakonu tudi čestitali in se z njim poveselili. Tomaž, naj te Gospod spremlja na poti, na katero te je poklical, mi pa te bomo podpirali z molitvijo!

br. Andraž

Srečanje staršev in sorodnikov klerikov

V zadnjih dveh letih je bilo srečanje staršev klerikov že drugič v Nazarjah, tokrat seveda iz več razlogov: tam je sedaj nastavljen br. Ambrož Mušič kot duhovni pomočnik; Nazarje so rojstna župnija br. Tilna in p. provinciala (od koder je prišel tudi večinski del gostov); nenazadnje je to kraj molitve, lahko bi rekli duhovni in molitveni »akumulator«, ki ga živijo in ustvarjajo sestre klarise. Srečanje, ki je bilo 2. decembra 2006, se je začelo prav pri njih s sveto mašo, ki jo

je daroval provincial p. Viktor Papež ob somaševanju magistra p. Marjana Čuka. Temu je sledila pogostitev v veliki govorilnici samostana sester klaris, ki so nam pripravile okusen obed. Še bolj kot to pa smo cenili dejstvo, da so sestre – prav zaradi našega obiska – prekinile duhovne vaje. Po obedu je sledil še pogovor z opatinjo s. Katarino. Dejstvo, da je v klerikatu manjše število bratov (5 + Ambrož v Nazarjah), se pozna tudi pri obisku staršev in sorodnikov, vendar pa je kljub temu bilo srečanje prav prijetno in v sproščenem vzdušju.

Br. Andraž

Srečanje za spovednike na Brezjah

sreda, 25. oktobra 2006

Danes imamo veliko srečanj na raznoterih krajih. Med vsemi so za nas redovnike morda najbolj zanimiva in privlačna prav tista, ki so namenjena prav nam. Eno takšnih je bilo srečanje za spovednike na Brezjah, ki ga je pripravil odbor za trajno formacijo pod vodstvom p. Pavla Jakopa. Ker sem bil eden izmed udeležencev, sem sprejel nalogo, da vsebino in vtise strnem v ta zapis, ki je pred vami. Voditelja sta bila naša patra Edvard Kovač in Tadej Strehovec. Na njima lasten, profesorski, vendar zelo poljuden in prijazen način sta podala vsak svojo temo. Naj sedaj po vrsti predstavim.

Teologija in antropologija odpuščanja, je bil naslov prvega predavanja, ki ga je podal p. Edvard. Čeprav ni imel predavanja dokončno izpisanega, je v zelo strnjenih in jasnih točkah podal svoje izvirne misli. Osebnost me nagovorile in sem si jih tudi sam zabeležil, zato Vam jih morem podati. Antropologija govori o človeku. Spregovori nam o njegovem temeljnem doživljanju, tudi o njegovem občutku krivde. Toda, nastane vprašanje, kdo nam more to krivdo odpustiti? Predavatelj je vzel primero iz sadjarskega sveta, ki nam kaže, da je potrebno divjake cepiti, če seveda želimo imeti žlahtne sorte. Tako je tudi pri človeku. Če ne želimo imeti otroka »divjaka« - nevzgojenega, ga moramo »cepiti« - beri raniti, vendar ne preveč, sicer ga lahko poškodujemo in se

nam posuši. Iz njega želimo narediti le dobrega človeka, žlahtno osebo. Naše vzgajanje, ki je »cepljenje«, pri otroku povzroča občutek krivde, zato sta potrebna odveza in odpuščanje, ki lajšata bolečine. Otrok pa tako postaja močnejši in boljši.

Človek nujno potrebuje zdravljenje ali odpuščanja od ran na treh področjih: **od družbenih ran, ran družinskih odnosov in ran svoje idealne podobe.**

a) Zdravljenje od družbenih ran: spomnimo se protestantizma, ki je v naši kulturi pustil sledove kot janzenizem, in ki ga moremo čutiti še danes. Janzenizem je v človeku vzbujal velik občutek krivde. Toda danes opažamo nekaj zanimivega. Laična družba vzbuja pri mladih občutek krivde. Na kakšen način? Če nisi eden izmed množice, se čutiš krivega, misliš, da s teboj nekaj ni v redu, ker nisi »in«, in nisi znotraj dogajanja. Mediji vsiljujejo miselnost, da užitek ni več greh, ampak neka obveza, zato mlad človek čuti moralno dolžnost, da uživa. V nasprotnem primeru se čuti krivega, saj ni izpolnil dolžnosti, dolžnosti uživanja. Mladi se tako čutijo najprej osvobodene, ker jim nihče ne stoji za petami, vendar vse ni tako preprosto, občutek krivde prihaja za njimi. Naša šola je postala janzenizem brez Boga. Od otroka zahteva uspešnost (npr. da postanejo zlati maturantje in

še mnogo kaj drugega...); otroci vseskozi živijo pod pritiskom; tudi šport ni več sprostitev in ne rekreacija, ampak ena sama tekmovalnost. Tako se mladostnik vseskozi čuti krivega, če ne uspe. Težko mu je sprejeti neuspehe in poraze.

b) Zdravljenje od ran družinskih odnosov: v družini se ljudje najbolj ranimo, ker smo si zelo blizu. To je logično in normalno. Zato je potrebno otrokom pomagati, da so na določeni stopnji razvoja k odraslosti pripravljeni odpustiti staršem. Otrok v odraščanju na nek način potrebuje ne popolne starše, kajti preveč popolni starši prikrajšajo otroke za takšen zdravilen konflikt. Menim, da je to vredno osebnega razmisleka.

c) Zdravljenje od ran svoje idealne podobe: naučiti se živeti s svojo nepolnostjo, pomeni, imeti pogum priznati si tudi svoje napake in z njimi živeti; kajti, kdor sprejme sebe, ne bo silil v fantazijski ali navidezen svet... Ne bo se odtujil, od življenja v nek sanjski, iluzoren svet, obratno, dopustil si bo svojo nepolnost, ker mu jo odpušča tudi Bog, in vztrajal v resničnem svetu..

Od antropologije je predavatelj prešel na teologijo. Odpuščanje je potrebno sprejeti kot Božji zastoj, ki, milostni dar. Bog ne

pogojuje svojega daru. V Talmudu beremo, da so grehi zoper Boga vedno odpušteni. Cerkev je pa tudi človeška ustanova in ima opravka z ljudmi, ki že iz vzgojnih razlogov potrebujejo jasne zahteve. Vemo, da je za odpustitev potrebno vse priznati in povedati; v nasprotnem primeru lahko nastopi stanje, ko ni več nobenih pogojev, vendar človek kot človek potrebuje zahteve. Primer, ki ga je predavatelj navedel, so samomorilci, ki jih je Cerkev včasih pokopavala zunaj blagoslovljene zemlje (pokopališča). Danes tega pogoja ali predpisa ni več. Nek župnik pa je za ozdravitev svojih faranov od dejanja samomorilnosti, saj si je vsak mesec eden vzel življenje, odločil, da jih ozdravi s šokom: povedal je v cerkvi, da od sedaj naprej samomorilca ne bo več cerkveno pokopal. Ukrep je dosegel svoj namen. To je pač izjemen primer, ki kaže, da je mogoče z neko sankcijo ozdraviti človeka od slabega ravnanja. Iz tega sledi, da je mogoče odvezo odkloniti samo v ekstremnih primerih, drugače pa je potrebno imeti pred seboj vedno Božje usmiljenje. Kristjani smo člani ustanove – Cerkve in v tej Cerkvi smo družbena bitja, ki potrebujejo, da nekaj, kar je v njih narobe, izgovorijo. Najkrajša pot do sebe vodi preko drugega! Zato za verovanje v Božje usmiljenje potrebujemo, da nekdo drug namesto nas izgovori besedo odpustitve. V sami spovedi se prepletata antropologija in teologija. Brez prilike o usmiljenem Očetu ne gre. Zato je predavatelj tudi v tem primeru omenil, da je Oče dal mlajšemu sinu delež, ki mu gre in mu pustil popolno svo-

bodo, kaj bo s tem napravil. V priliki ne zasledimo nobenega moraliziranja in postavljanja pogojev: še žal ti bo, kaj se bo zgodilo, če ne boš... Vsaka modrost naj bo torej povedana z upanjem oziroma upanjem, da se bo ob koncu zgodilo najboljše. Zaključne misli predavatelja so se glasile, da je danes moč začutiti tako imenovani laični humanizem, ki pa prihaja v krizo. Kažejo se čisto naravni nastavki človeka za duhovnost, zato tudi laični posameznik išče Boga, oziroma to, kar ga presega. Tudi mi kot duhovniki – spovedniki smo poklicani, da kot dobri in usmiljeni očetje gremo temu človeku naproti in ga razumevajoče sprejememo.

Po predavanju se je razvil pogovor, nakar smo imeli odmor in nato še enourno predavanje mladega profesorja na ljubljanski fakulteti, asistenta pri katedri za moralno teologijo, p. dr. Tadeja Strehovca. Če je imel prvi samo na roke napisano skico na papirju, je imel mladi »skicirano« oziroma vse postavljeno zelo shematično, po točkah v powerpoint programu na računalniku; tako smo mogli tudi vizualno dojemati zanimivo snov predavanja pod naslovom **Spovednik pred moralnimi vprašanji postopki umetne oploditve**. Moram zapisati, da smo mu z zanimanjem prisluhnili, saj je povedal vse zelo prepričljivo in argumentirano. Nemogoče je vse zapisati, ker bi potreboval veliko papirja, vi pa časa za branje. Zato bom v nekaj točkah podal njegove, res nadvse aktualne misli za današnji čas.

Bioetika je ena od mlajših panog znotraj teologije, ki je nastala v začetku 70. let prejšnjega stoletja. Je dialoška disciplina in želi povezati biomedicino, biologijo, filozofijo, teologijo, pravo in medicine. Eno od vprašanj, ki ga zastavlja je ali je človeški zarodek

že človeško življenje? Kdaj je človek oseba? Katoliško pojmovanje pravi, da od spočetja, najbolj skrajni liberalni krogi pa, da od 3 let naprej. Ker je trenutno ena izmed najbolj aktualnih stvari problem umetne oploditve, jo je na kratko predstavil.

Kaj je umetna oploditev? Za neplodna se smatrata dva, ki po enem letu normalnih spolnih odnosov ne moreta imeti otroka. Takih parov je v Sloveniji danes 10 do 15%. Razlogi so spolno prenosljive bolezni, v 30% so problemi moški zaradi premajhne koncentracije spermijev, 20% je razlog zaradi zlepljenosti jajcevodov pri ženski, 10% je nepojasnjenih razlogov, vsi ostali pa so psihološke narave. Tako poznamo danes homologno umetno oploditev (med zakoncema – ženski odvzamejo jajčeca in jih potem v epruveti oplodijo; nato vstavijo dva zarodka, da se vsaj eden prime in ju umestijo v žensko maternico; seveda kakšen umre, pogosto pa se rodijo zaradi umetne oploditve dvojčki...) in heterologno oploditev kjer se pojavi še tretja oseba, ki daruje svoje spolne celice. Veliko pa se danes govori tudi o nadomestnem materinstvu, ko bogate žene prosijo žene iz revnih dežel, da donosijo njih tega otroka; razlogi so lahko medicinski, socialni ali pa tudi zaradi lepote.

Postopki umetne oploditve so:

- ◇ darovanje spolnih celic: pri moškem je to običajno enostavno, pri ženski pa precej komplicirano (kar povzroča pri ženski psihične strese, raka itd.);
- ◇ druga stvar je umetna osemenitev, da zdravnik v jajcevod matere vstavi jajčece in semenčice. V tem primeru pride do spočetja znotraj telesa matere;
- ◇ vsako leto se v Sloveniji rodi med 10 do 15% otrok spočetih v postopkih umetne oploditve;
- ◇ vedno več pa se uporablja tudi zamrzovanje zarodkov pri - 272 stopinjah Cel-

zija (pri tem se ne ve, koliko jih zamrzovanje preživi, znano je, da jih prib. 60% preživi odmrznitev).

- ◇ V republiki Sloveniji umetne oploditve danes opravljajo v Ljubljani, Mariboru in Postojni.
- ◇ Od leta 1984 do 2000) je bilo v Sloveniji:
 - ➔ 15.204 ciklusov zdravljenja
 - ➔ 39.695 ustvarjenih zarodkov
 - ➔ 27.923 prenesenih v maternico
 - ➔ 5053 zarodkov je bilo zamrznjenih
 - ➔ 2528 nosečnosti
 - ➔ 1321 porodov
 - ➔ 2324 rojstev (1054 enojajčnih, 452 dvojčkov, 114 trojčkov in 4 četverčki)
 - ➔ za rojstvo enega otroka se povprečno ustvari 17 zarodkov (16 jih propade)
 - ➔ te številke so dovolj zgovorne in pokazatelj kako se človek igra oziroma kako ravna z življenjem.

V Evropi se vsako leto rodi približno 900.000 otrok spočetih v (IVF) postopkih umetne oploditve. V republiki Sloveniji to pomeni med 600 in 650 otrok na leto. Uspešnost zdravljenja je 25% do 27 %. Zamrzovanje zarodkov je omejeno na 5 oziroma 10 let.

Pri vsem tem je veliko etičnih dilem:

- a) najprej pozitivna stališča do IVF:
 - ◇ terapevtska vrednost
 - ◇ preseganja klasičnega pojmovanja družine (tudi invalidi in istospolne družine lahko dobijo otroke)
 - ◇ emancipacija žensk in argumenti nediskriminacije, neodvisnosti (ženske se čutijo podrejene zato si želijo otroka brez moškega)
 - ◇ rešitev problema spolne neuravnoteženosti v družinah (ko je v eni

družini npr. več moških kot žensk)

- b) odklonilna stališča pa so:
 - ◇ ločitev spolnosti od reprodukcije
 - ◇ spremenjen odnos do otrok (otrok ni več dar, ampak pravica)
 - ◇ sprememba klasične podobe družine (enostarševske in istospolne)
 - ◇ nevarnost IVF za mater
 - ◇ problem selektivnih splavov
 - ◇ neraziskanost psiholoških in telesnih posledic (v znanosti je prepovedano govoriti o teh stvareh)
 - ◇ problem posmrtni uporabe spolnih celic oz. zarodkov
 - ◇ evgenika

Kakšna so sedaj moralna vprašanja?

- ◇ Ali lahko govorimo o pravi do otroka za vsako ceno?
- ◇ Kakšen je status zarodka v IVF postopkih? Je samo biološki material, ali je kaj več?
- ◇ Ali je žrtvovanje zarodkov za zdravljenje neplodnosti moralno opravičljivo? Ali lahko nekoga ubijemo, da drugega ozdravimo? Ali lahko iz enega zarodka pridobimo stvari, da drugega pozdravimo?

Stališče Cerkve ki vseskozi budno spremlja razvoj na omenjenem področju, je zelo jasno, oziroma vsaj tako se zdi. Leta 1978 je bila rojena prva ženska spočeta v postopkih umetne oploditve; takratni papež Janez Pavel I. je staršem in zdravnikom sprva čestital, kasneje pa je Cerkev te postopke dodatno premislila. *Kongregacija za verski nauk* je leta 1987 napisala »Navodilo o daru življenja«; Janez Pavel II pa je vse skupaj nadgradil in dopolnil v dokumentu »Evangelium Vitae« iz leta 1995. Cerkev podpira biomedicinsko raziskovanje na področju zdravljenja neplodnosti,

pri tem pa vse skozi zagovarja življenje človeškega bitja in edinstvenost posredovanja življenja v zakonu.

Cerkev jasno zagovarja in brani:

- ◇ človeški zarodek od spočetja dalje;
- ◇ posredovanje človeškega življenja je legitimno le med poročenim moškim in žensko;
- ◇ posredovanja življenja je možno le preko spolnega odnosa (neločljivost spolnosti in posredovanja življenja);
- ◇ primerna biomedicinska intervencija je smiselna v kolikor pomaga rodovitnosti spolnega dejanja.

Stališče katoliške Cerkve do postopkov umetne oploditve naslednja:

- ◇ otrok je božji dar in ne pravica za vsako ceno (rešitev je v posvojitvi)
- ◇ postopki umetne oploditve nasprotujejo dostojanstvu otroka
- ◇ moralno nesprejemljiv odvzem moškim spolnih celic (samozadovoljevanje)
- ◇ nesprejemljivost zamrzovanja človeških zarodkov (Evangelium Vitae 63)
- ◇ in nesprejemljivost nadomestnega materinstva kar krši dostojanstvo ženske.

Kako sedaj naj ravna spovednik, ko se sooča z vprašanji IVF?

Kriteriji so lahko naslednji:

1. Ali je penitent bil celostno seznanjen z IVF postopkom? (gre za vprašanje nevednosti, ki se včasih lahko zgodi)
2. Ali gre za homologno ali heterologno oploditev?
3. Koliko zarodkov je bilo ustvarjenih?
4. Koliko zarodkov je bilo uničenih?
5. Koliko zamrznjenih zarodkov še obstaja?

Pri vsem tem se lahko vprašamo, ali gre pri postopkih umet-

ne oploditve za splave? Kar smo prebrali in razumeli potem lahko pritrdimo. Po ZCP 1398: »Kdor učinkovito oskrbi odpravo plodu, da zadene vnaprej izrečeno izobčenje.« in ZCP 1323: »Kazen ne zadene tistega, ki je kršil zakon ali ukaz«:

1. če ni dopolnil 16 let starosti;
2. če brez krivde ni vedel, da krši zakon;
3. če je ravnal zaradi fizične prisile ali strahu.

In ker spovedniki potrebujemo praktične napotke so nam lahko v pomoč tudi naslednji:

1. Spovednik naj bo usmiljen in sočuten.
2. Sprejeti materinstvo in očetovstvo za nerojenimi in uničenimi zarodki.
3. Poimenovanje nerojenih otrok.
4. Krst želja.
5. Darovanje sv. maš za pokojne otroke.
6. Molitev h pokojnemu otroku.
7. Spodbuda za donositev zamrznjenih zarodkov.
8. Molitvena podpora.

Na koncu se sprašujem, kdo potrebuje te praktične napotke: otroci ali odrasli? Mirno lahko rečemo, da odrasli matere in očetje, ki po spovedi lažje delajo in hodijo po svetu. Mati in oče pa potrebujeta ime, potrebujeta molitev in mašo, potrebujeta spodbudo, da bosta lažje pokončno živela in imela normalne odnose drug z drugim, Bogom in bližnjimi. Medtem ko so otroške nedolžne duše že tako pri Bogu in jih je neskončno in do brotno Usmiljenje sprejelo medse.

Malo daljši zapis bo pripomogel k poglobljenemu razmisleku o bioetičnih vprašanjih, ki so danes, v tej hitro se spreminjajoči in razvijajoči se družbi, še kako aktualna.

Pa obilo razsvetljenja Svetega Duha želim!

p. Krizostom

Podelitev priznanja naše province akademiku dr. Jožetu Toporišiču

(Kostanjevica, 20. oktober 2006)

Naš provincialni minister p. Viktor Papež je ob priložnosti življenjskega jubileja – 80 letnice – našega jezikoslovca akademi-

ka rednega profesorja dr. Jožeta Toporišiča odlikoval s posebnim »Priznanjem slovenske frančiškanske province sv. Križa«. Kot je v nagovoru poudaril p. Viktor, dotični to priznanje oz. plaketo prejema zaradi zaslug pri zbiranju in publiciranju Škrabčeve jezikoslovne dediščine. »Škrabčevih dnevov si brez Vašega sodelovanja ne moremo zamisliti. S svojim znanstvenim in strokovnim delom, požrtvovalnostjo, vztrajnostjo in energičnostjo ter kot najboljši poznavalec Škrabčevega znanstvenega jezikoslovnega dela ste odločilno prispevali, da so t.i. "Škrabčevi dnevi" zaživel in uspešno opravljali in še opravljajo svoje poslanstvo in opravičujejo namen... Po vaši zaslugi je Škrabčevo znanstveno jezikoslovno delo postalo prepoznavno in uveljavljeno v širši slovenski javnosti.« Slavljenec je nato dobil tudi medaljo ob 800. obletnici ustanovitve našega reda, na koncu tudi križ sv. Damijana. Go-

spodu akademiku so pripravili pravcato ceremonijo, slišali smo zares kvalitetno glasbo, recital Škrabčevih zapisov, domiselno vezno besedilo, oris njegovega strokovnega dela pa so pripravili kolegi slovenisti. Pozdravne nagovore so mu namenili p. David kot gvardijan, provincial, župan Brulc, Škrabčev sorodnik in strokovni sodelavci. Za organizacijo gre zahvala ge. Anici Ličen in sodelavkam. Kot zanimivost naj dodam še dogodek ob rezanju torte. Slavljenec resnično natančno pozna Škrabčevo delo. Na torti je bil citat s platnic Cvetja naveden ne povsem pravilno, kar je takoj opazil in popravil s povsem gotovim glasom: »To ni stran šest, ampak stran 'b'.« Nato je dobesedno zdrdral vse podatke tiste številke Cvetja. Tudi mestna občina Nova Gorica je ob tej priliki podelila priznanje akademiku Toporišiču.

fr. Andrej Pollak

Srečanje novincev provinc južnoslovanske konference v Rami

*Srečanje je potekalo od četrтка
21.09. do nedelje 24.09.2006.*

Pot na srečanje smo začeli že dan prej na redovniškem dnevu v Ilirski Bistrici. Od tam nas je pot peljala na Marijin Trsat, kjer smo prenočili v zavetju noviciata Zagrebške province. Pod vodstvom tamkajšnjega magistra fra. Ivana smo si ogledali Reko in prešteli vseh 561 stopnic, ki vodijo do znamenitega Marijinega svetišča. Sledil je tudi ogled samostana. Naslednji dan smo skupaj s tamkajšnjimi novinci in magistrom krenili proti Rami. Pot smo si načrtali po Jadranski magistrali vse do Senja, potem pa čez Plitvice proti meji z Bosno in Hercegovino. Mejo smo prečkali v bližini mesta Bihać in nadaljevali pot po pustih in redko naseljenih pokrajinah v smeri mesta Jajce. Videti je bilo

kar nekaj minaretov skoraj tako kot cerkvice po dolenskem so razsejani po podežlju. V mestih pa se najde tudi kakšna cerkev.

Džamija

Končno smo prispeli v Jajce in vsi nestrpnostno pričakovali, da vidimo tisti znameniti slap reke Plive, ki smo ga nekateri poznali predvsem iz nekdanjega bankovca za 5000 dinarjev. Vsak nadaljnji kilometer je bilo težje prenašati vožnjo, saj je bila cesta zelo ovinkasta. Ena od rešitev, ki smo jo našli je bila pesem. Trsatski novinci so zelo zagreti pevci in instrumentalisti a tudi mi smo se ob pomoči Rokove igre na kitaro dobro odrezali. Tako je čas hitreje minil. Z dvema krajšima postankoma smo po osmih urah vožnje dospeli v Ramo.

Rama-Ščit je manjše naselje ob akumulacijskem jezeru. Leži v kotlini na približno 600 m nadmorske višine. Obdajajo jo visoki vrhovi (tudi do 1960 m) dostop iz Bugojna, od koder smo prihajali, je možen preko prelaza (1123 m). Prebivalstvo je kmečko in po večini tu prebivajo katoliki. Na

Jezero v Rami

obronkih kotline pa je videti tudi kak minaret. Od sadnega drevja je tukaj najpopularnejša sliva (od pijače pa verjetno slivovka).

Frančiškanski samostan, v katerem smo gostovali, leži na polotoku jezera Rama-Sćit. Bratje imajo župnijo in od leta 2001 upravlja jo tudi dom duhovnih vaj (Kuća mira).

Frančiškani smo v Rami že od 15. stoletja. Kmalu za tem so te kraje zasedli Turki in ostali štiri stoletja. Bratje so bežali iz teh krajev in s seboj so odnesli tudi podobo Marije, ki jo danes poznamo kot Gospo Sinjsko. Današnja

cerkvena stavba je bila zgrejena leta 1880. Sprva je bila posvečena svetemu Petru, kasneje Marijinemu vnebovzetju. V Cerkvi se med drugim nahaja kopija Gospe Sinjske in upodobitev Alberta de Rhodena, ki prikazuje, kako angeli vračajo podobo Gospe Sinjske nazaj v Ramo. Današnja podoba je cerkev dobila leta 1966.

Ob prihodu smo se srečali tudi z novinci iz ostalih treh provinc in po kratkem premoru je sledilo molitveno bogoslužje in večerja. Na povabilo tamkajšnega gvardijana smo potem zapeli

vsak narod nekaj svojih ljudskih pesmi. Slovencem je zaradi naše maloštevilčnosti priskočilo na pomoč nekaj Hrvatov, ker je bilo res težko konkurirati predvsem v glasnosti, petju tamkajšnjih domačinov.

Drugi dan smo predstavljali vsak svojo provinco, popoldne pa je bil čas za druženje ob nogometu, pohodništvu ali kavici. Naša dva navdušenca za nogomet, Roka in Andreja, so med svoje vrste zvalili novinci Hercegovske province. Poškodb ni bilo.

Drugi dan smo si ogledali najpomembnejše samostane gostiteljske province Bosne Srebrene. Najprej nas je pot vodila v Kraljevo Sutjesko, ki je gotovo eno najpomembnejših središč okrog katerih se je odvijala zgodovina Bosne. Nekakšno staro glavno mesto. Frančiškovi manjši bratje

Obisk krav na samostanskem dvorišču

so v te kraje zahajali in tam delovali že v 14. stoletju in imeli zelo pomembno vlogo na tem področju. Njihovo delovanje je omejevala turška zasedba v 15. stoletju. Samostan v Sutjeski je bil takrat porušen a so ga bratje pozidali na novo, kljub težkim razmeram pod turško oblastjo. V začetku 17. stoletja je samostan upravljal župnije velikega področja Bosne (Vareš, Kuzmadanj, Seočanica, Derventa, Dubočac, Vinska, Vasiljevo Polje in Radunjevac) po vojni od leta 1683-1699 pa je dobil v upravo tudi župnije porušenih samostanov Olovo, Modriča, Tuzla in Gradovrh. Mogočna cerkev in samostan, ki ju lahko vidimo danes sta iz konca 19. stoletja.

Kraj je znan tudi po kraljici Katarini Kosača-Kotromanić, ženi Stjepana Tomaša Kotromanića

Samostan in dom duhovnih vaj v Rami

bosanska kralja iz 15. stoletja. Ob turški zasedbi je bil kralj ubit, sin Sigismund in pa hči Katarina pa sta padla v roke Turkom, ki so ju odvedli v Istanbul, kjer sta sprejela muslimansko vero. Kraljica Katarina pa je pobegnila v Dubrovnik od tam pa čez nekaj časa v Rim. V svoji oporoki je Bosansko kraljestvo prepustila svojima otrokoma v kolikor bi pre-

Kraljica Katarina

stopila v katolištvo. Ker se to ni zgodilo je za svojega naslednika določila Sveti Sedež v Vatikanu. Bosanci imajo kraljico Katarino za nekakšno mater Bosne.

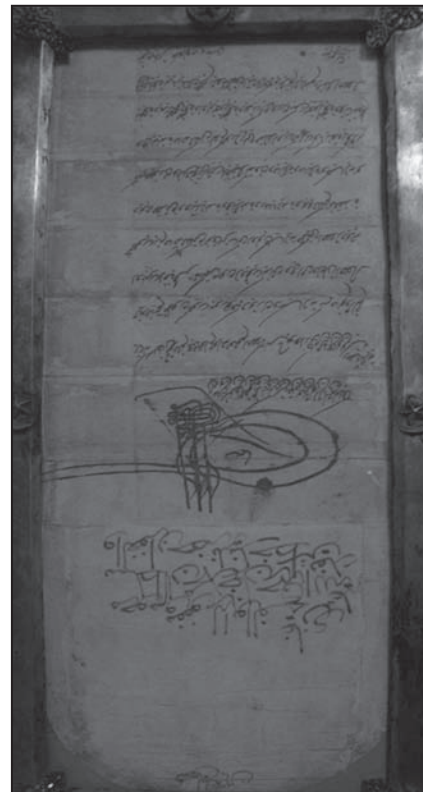
Cerkev Kreševo

Sledil je ogled kakih 30 km oddaljenega samostana v Visokem. Tam se nahaja malo semenišče (serafinski kolegij) province. Po ogledu samostana in sveti maši je sledilo kosilo in pa malce razvedrila na obsežnem vrtu. Potem pa nas je pot vodila v Kreševo.

Kreševo je manjše rudarsko mesto v bližini Kiseljaka. Manjši bratje so tam že od 14. stoletja. Njihova dejavnost je bila tudi na področju predelave železa. Ljudi so naučili izdelovati različne kovinske izdelke in v zgodovini preko tega veliko pripomogli pri razvoju kraja. Zato uživajo med ljudstvom velik ugled. Ne vem kakšna bi bila reakcija povprečnih slovencev, če bi na cesti zagledali avtobus poln bratov. V Kreševu recimo, so nam navdušeno mahali stari in mladi.

Potem smo se napotili proti Fojnici kjer je bil na vrsti ogled zadnjega samostana za ta dan. Takoj ob prihodu smo na samostanskem dvorišču začudeni opazili kombajn. Kasneje smo izvedeli, da je žetje pšenice eden od mnogih hobijev fojniškega gvardijana. Sledila je razlaga zgodovine samostana. In kot v vseh samostanih ta dan smo tudi tam slišali najprej, da gre za najstarejši bosanski samostan. Samostan in cerkev stojita malce dvignjena nad krajem, prislonjena ob

hrib in dajeta kraju poseben pečat. V središču mesta je videti tudi muslimansko mušejo in ob prihodu smo lahko prisluhnili muezinu, ki je ravno naznanil konec ramadana (mi pa smo se takoj zatem napotili v obednico iz katere je že dišalo po dobrih bosanskih klobasicah in pleskavicah, sledila je namreč pristna bosanska večerja).

Ahd-nama

Najpomembnejši dogodek zgodovine kraja je bil gotovo drzna poteza brata Angela Zvizdovića. Ob turški zasedbi Bosne (15. stol.), se je namreč odpravil do sultana in od njega izprosil nekakšno dovoljenje za pastoralno delovanje bosanskih frančiškanov. Dokument, ki ga je pri tem dobil se imenuje Ahd-nama (ime ahd je arabskega izvora in pomeni slovesna obljuba, nama pa je beseda perzijskega izvora in pomeni pismo) in bosanski frančiškani so ga v sporih s kasnejšimi sultani večkrat uporabili v obrambo svojih pravic (največkrat kar življenj). Omenjen dokument hrani jo v tem samostanu. Kljub temu je turška oblast v štirih stoletjih zasedbe zdesetkala število bosanskih samostanov.

Samostansko dvorišče Fojnica

Druga pomenljiv dogodek v povezavi s Fojnico pa je gotovo smrt dveh bratov v zadnji vojni. Večina Hrvatov, ki je živela kraju je zbežala pred Bošnjaki, nekaj ljudi pa se je zateklo v samostan. Bošnjaški vojaki so zato ustrelili dva frančiškana, da bi tako ustražovali preostale Hrvate, ki bi potem skupaj s frančiskani pobegnili iz tega kraja. Toda bratje so ostali in čez nekaj časa se je vrnila tudi večina ljudstva, ki je prej odšla.

Po večerji ki smo jo imeli tamkaj je gvardijan med novinci našel nekaj tamburašev in kitaristov jih opremil z inštrumenti. Začelo se je živahno "sviranje" predvsem hrvaških narodnih pesmi in pa nekaterih znanih sevdalink. Bil je zelo lep zaključek dneva.

Sledil je zadnji dan našega srečanja. Obisk noviciaške hiše v Livnu, skupna maša, kosilo in pa pot domov. Livno leži v malce bolj ravni in bolj kamniti pokrajini, ki se precej razlikuje od Ramske. Samostan je znamenit predvsem po bogatem in zelo lepo urejenem muzeju. V njem najdemo tudi ostanke iz svetišč prvih kristjanov, ki so bili na tem področju že v petem stoletju. Poleg muzeja je v samostanu tudi galerija bosanskega impresioni-

stičnega slikarja Gabrijela Jurkića, ki je zadnje dni svojega življenja preživel v tem samostanu in mu v zahvalo podaril obsežno zbirko slik.

Po sveti maši v tamkajšnji lepo urejeni cerkvi smo še zadnjič obedovali skupaj. Po kosilu smo zaključili naše srečanje s poučno besedo naših magistrov, ki nas je spodbudila v prizadevanjih za graditev bratstva, na poti frančiškanske poklicanosti, kot osnove za vse naše nadaljnje delo in življenje. Z novinci

s Trsata nas je potem čakala še dolga pot domov. Tokrat smo krenili proti Splitu. Na poti smo poromali še h Gospe Sinjski. Sledila je dolga avtocesta do Reke in obilna večerja v Trsatiki v bližini samostana (gostišče, ki podaljša svoj delovni čas tudi na ukaz tamkajšnjega rektorja bazilike). Kratko slovo od novincev Zagrebške province in pa pot na Sveto Goro sta bili zadnji dejanji tega srečanja, ki nam bo gotovo še dolgo časa ostalo v lepem spominu.

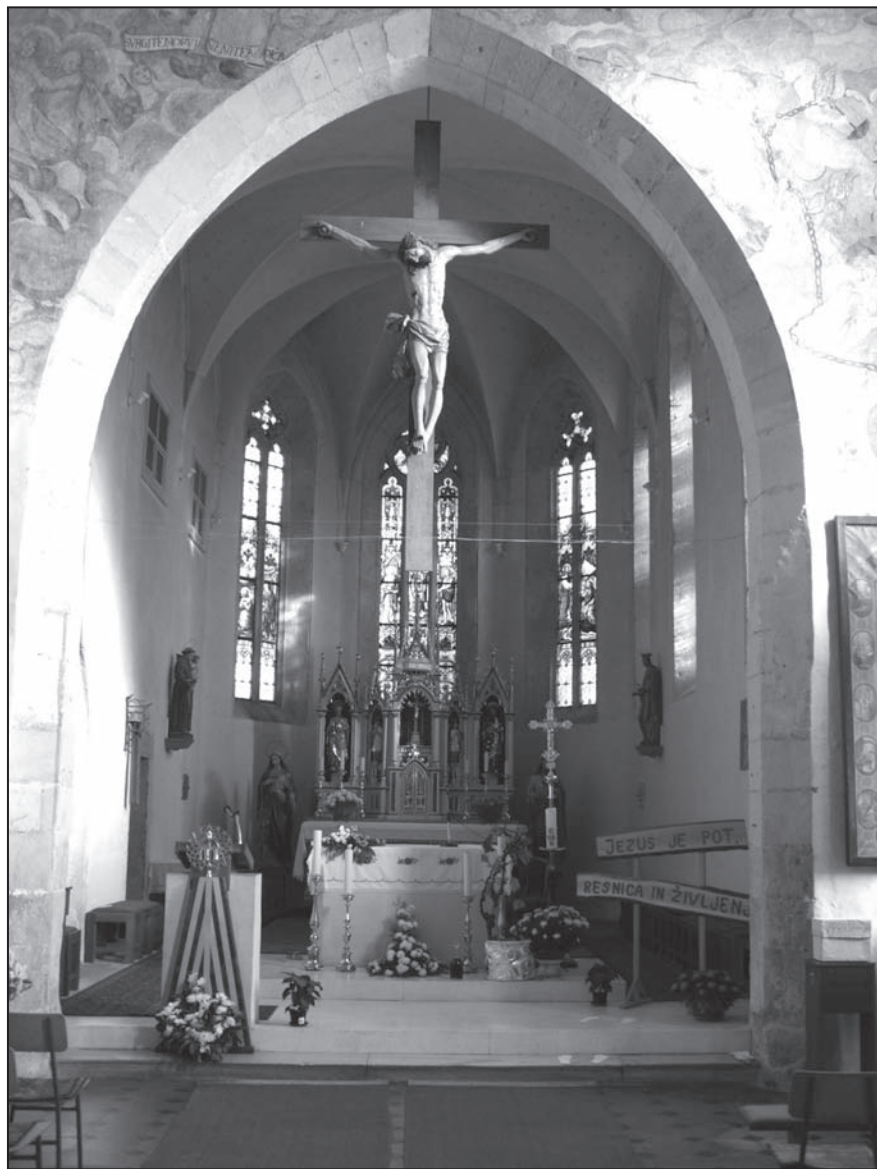

Samostan Livno

Misijon v Ormožu - dekanija Velika Nedelja

V veliki velikonedeljski dekaniji z osmimi župnijami se je v dneh od 17. do 26. novembra tega leta odvijal sveti misijon, ki smo ga vodili redovniki: jezuiti, lazaristi, minoriti, kapucini in frančiškani. Slednji smo bili prisotni v dveh župnijah: v Ormožu p. Lavrencij in p. Krizostom ter na Kogu pri sv. Bolfenku p. Silvin. Dekanija je mejna med mariborsko nadškofijo in novo murskosoboško škofijo. Tako je uvodno srečanje za vso dekanijo imel mariborski nadškof dr. Franc Kramberger v Veliki Nedelji v petek, 17. novembra ob 18. uri, pri kateri je blagoslovil lepe preproste bele misijonske križe in jih obesil vsakemu misijonarju okrog vratu. Po slovesnosti je seveda sledila slovesna večerja v starodavnem lepo obnovljenem župnišču, v sobi, ki jo je imel gestapo med drugo svetovno vojno za svoj osrednji prostor. S p. Lavrencijem, ki sva misijonarila v največji župniji, v Ormožu, ki šteje okrog 5000 prebivalcev sva pričela slovesni misijon v soboto zvečer ob 18. uri; dopoldan pa je bila tudi uvodna maša na podružnici na Humu v cerkvi sv. Janeza Krstnika. V tej lepo obnovljeni cerkvi na hribu, od koder je mogoče videti na vse strani domovine in k sosedom na Hrvaško vse do Varaždina in Čakovca, smo imeli še maše v nedeljo in potem v petek, soboto in nedeljo. Drugače pa se je vse odvijalo v Ormožu, kjer župnikuje p. Albin Žnidarič, član križniškega reda (dolga leta je župnikoval v Metliki; sedaj deluje sam brez kaplana in je gotovo za njega ta velika župnija velik zalogaj!). Misijon je po 21.

letih, ko je bil nazadnje, potekal po ustaljeni navadi. Naj omenim morda posebnosti. Otroke smo zbrali s pomočjo s. Andreje Čakš, usmiljenke, dvakrat za pet ur na oratorijski dan (kateheza, delavnice in igre) udeležilo se je okrog 80 otrok od 300-tih v osnovni šoli. Prihajajo iz različnih kar oddaljenih vasi, zato

nismo imeli za vse otroke vsak dan posebnega srečanja, ampak po razredih, dva razreda na dan; po večini so se ti udeležili tudi svete maše ob 18. uri. Prostore za druženje smo dobili v bližnji šoli, kjer hodijo otroci s prilagojenim programom in tam domuje tudi ormoška glasbena šola. Pri animiranju otrok so sodelovali

skavti in mladi, s katerimi se je sestra predhodno dvakrat srečala in jim razdelila naloge.. Z mladimi je »križ« tudi na vzhodu Slovenije tako, da kakšnega večjega srečanja ni bilo; imel sem s štirimi posebno srečanje, na sporkorno bogoslužje in spoved pa je prišla ena mladinka. Obiskala sva okrog 20 bolnikov, ormoško psihiatrično bolnico in seveda

tudi velik dom za ostarele občane, kjer je p. Lavrencij doživel izredno prijazen in topel sprejem, kar ne doživiš povsod. Preko sto ljudi je prišlo tudi na srečanje v dvorano kulturnega doma na srečanje s p. Christianom in pol manj na srečanje s pričevalci o raznih odvisnostih, predvsem alkoholizmu kar je, kot si lahko predstavljate, v teh vinorod-

podal zapis p. Angelika Tominca, ki je pisal v Rožicah z vrtov sv. Frančiška. Ta zapis je našel in mi posredoval p. Felicijan Pevec. Sem mu iz srca hvaležen, saj sem tako še bolj pogumno kot misijonar frančiškan oznanjal Božje sporočilo Boga ljubezni. Za konec naj omenim samo še to, da je res veliko odvisno, kako je neki misijon pripravljen in tudi koliko sodelavcev je na župniji. Ko tako hodiš po terenu in se trudiš vživljati v dogajanje, lahko spoznaš veliko novega, hkrati pa v srcu gojiš hvaležnost za vse tiste izkušnje katere si prejel doma ali pri svojih sobratih. Še enkrat hvala za molitev in lepo pozdravljeni od vseh treh misijonarjev.

p. Krizostom

nih krajih problem številka ena. Tako prvemu, kot drugim pričevalcem so udeleženci z zanimanjem prisluhnili; obakrat je bilo to dekanijsko srečanje. Ormož je po 12 letih dobil letos tudi novega župana iz stranke NSi, gospoda Alojza Soka, še voditelja poslanske skupine NSi v našem parlamentu. S svojo pogumno krščansko držo in tudi udeležbo na misijonu na štirih govorih je mogel prejeti tudi misijonski odpustek. Prisrčno se je zahvalil ob zaključni maši obema misijonarjema kot župan občine Ormož, sedaj odgovoren za civilno plat življenja ljudi. Seveda je bilo tudi nekaj prostega časa, ki sva ga izkoristila za kakšen obisk na sosednje župnije in ogledala sva si tudi mesto, kjer so nekoč delovali frančiškani v Ormožu in od tu pomagali po različnih župnijah. O tem bom v dveh nadaljevanjih

Seminar za novince in novinke

Od 13. do 17. novembra smo se novinci preselili s Svete Gore v Ljubljano, kjer smo se udeležili seminarja, ki je bil letos pri Hčerah krščanske ljubezni (usmiljenkah) v Šentjakobu ob Savi. Poleg nas štirih so bili tam še novinci iz naslednjih redov: dva cistercijana, dva minorita, dve šolski sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja, ena sestra iz skupnosti Loyola in štiri albanske usmiljenke, novinke na usposabljanju v Sloveniji.

V ponedeljek smo se dopoldne spoznali in se zbrali pri sv. maši. Popoldne je imel odlično predavanje na temo Puščavniki in Sveto pismo p. Janez Poljanšek, ki je dobro prezračil naše duhovno »podstrežje« in prinesel veliko svežine v naš način razmišljanja. Drugi dan je začela s. Mojca Šimenc s predavanjem o tem kako vplivajo na nas vizualni mediji. Za zaključek smo gledali film o Edith Stein. S. Romana Kocijančič je nadaljevala temo o medijih in njihovem vplivu. Seznanila pa nas je tudi z osnovami nastopa v javnosti, v primeru, ko bi sami morali nastopiti npr. na televiziji. V sredo nas je s. Mateja Kraševac seznanila z nekaterimi psihološkimi aspekti življenja v skupnosti in s tem povezanim odhodom od doma. Ali smo čisto zares že odšli od doma, ali pa še vedno tovorimo s seboj nepotrebno navlako?

Popoldne nam je br. Štefan Kožuh razložil pomen skupne molitve Cerkve za vsakega posameznika in za Cerkev. Nato nam je pomagal razrešiti nekatere probleme, ki se v praksi pojavljajo pri molitvi brevirja.

Četrtek je začel br. Stane Bešter z glasbo v liturgiji. Kakšna zvrst glasbe, kako za koga in kdaj? Seveda smo vmes veliko prepevali. Popoldne je s. Barbara Šelih odprla vprašanje: »Kdo je moj bližnji?«. Na to smo morali odgovoriti sami. Slišali pa smo tudi pričevanja sester usmiljenk, ki so pustila na nas globok vtis.

V petek je p. Danilo Holc govoril o redovništvu in lepoti, nam razložil zasnovo in opremo bazilike sv. Frančiška in še marsikaj. Po kosilu smo vsi poromali v Stično. Tam smo si po sv. maši ogledali muzej in se po večerji kar težko poslovili od bratov in sester, ki smo jih spoznali v tem kratkem tednu, v katerem smo izvedeli marsikaj novega in tudi koristnega za duha in za življenje v skupnosti, odprli pa so se nam tudi novi pogledi na nekatere že znane stvari.

br. Andrej Turšič

Sveta Gora

S prihodom jeseni se je pričel drugi val organiziranih romanj. Mnogi romarji so bili deležni prejema zakramenta pokore in mašne daritve. Sveto Goro si je ogledal tudi predsednik poljskega parlamenta g. Marek Jurek. Državni protokol je najavil obisk predsednika Črne Gore in ga zadnji hip odpovedal. Dejstvo je, da je Sveta Gora posebnega pomena ne samo za Goriško in Primorsko temveč tudi širše. Temu pritrjuje tudi obisk ministra Janeza Podobnika, v spremstvu državne sekretarke go. Bernarde

Podlipnik. Minister nas je podprl v prizadevanju za postavitev biološke čistilne naprave, ki je pogoj za pridobitev gradbenega in uporabnega dovoljenja za obnovo Romarskega doma. Upamo, da bo tudi g. Mirko Brulc, župan Mestne občine Nova Gorica, čimprej uresničil dano obljubo. Z občinskim denarjem smo zaščitili najbolj ogrožen del južne fasade bazilike pred zamakanjem. Upamo, da se bo tudi v prihodnjem občinskem proračunu našel denar za nadaljevanje zaščite. V letu 2007 praznujemo 100-obletnico imenovanja bazilike. Na prihajajočo zimo smo se dobro pripravili z novo opremo v kurilnici, s čimer bomo prihranili pri porabi kurilnega olja. Opravljenih je bilo še veliko manjših, nujnih del.

Oktobra meseca je koprski škof msgr. Metod Prih je vodil duhovne vaje za kandidate za diakonat iz kopske škofije in ljubljanske nadškofije. Med njimi smo bili še posebno veseli našega Tomaža Hočevarja, sedaj že diakona v Šiški. Duhovne vaje so pod vodstvom p. Staneta opravile tudi tri sestre FMM, med njimi njihova provincialka. Duhovne vaja pa smo vodili tudi drugod. V letošnjem letu, do časa tega pisanja, smo bratje bili na 131 ekskurzij. Novembra meseca smo preko radia Ognjišče predstavili poslan-

stvo Svete Gore v preteklosti in sedanjosti. P. Pavel in p. Stane pa sta snemala za TV Primorko, ki pripravlja film o Frančiškanih na Goriškem.

Zadnje leto delujeta v našem samostanu samo dve manjši sestri Marije brezmadežne: s. Maržena, gvardijana in s. Lucija. Ne pritožujemo se glede tretje, kot je dogovorjeno po pogodbi, ker ju ne bi radi izgubili, saj smo z njima zelo zadovoljni in se Bogu zanj zahvaljujemo.

Ob izteku koledarskega-Gospodovega leta se z zahvalno pesmijo zahvalimo Bogu za mnoge prejete milosti in darove. Ob iztekajočem letu se zahvaljujem vsem bratom na Sveti Gori za njihovo požrtvovalno delo, ki ga opravljajo na tej božji poti in drugod. Kot bratstvo res še nismo popolni, smo pa močna in dobra ekipa in vsak brat je obdarjen z mnogimi darovi. Bogu hvala za brate. Hvaležni smo tudi našemu »najboljšemu sosеду« bratom iz Kostanjevice, za bratsko sodelovanje. Bog bodi zahvaljen za vse. Vsem bratom v provinci voščimo blagoslovljene božične praznike in srečno- zdravo-bratsko novo - Gospodovo leto 2007.

p. Bernard

Nova Štita

Od zadnjih Poročil do adventa je bilo pri nas nekaj zanimivih doživetij.

V skrbi za življenje FSR se nas je nekaj podalo v Drežnico, kjer je sestram in bratom sv. Frančiška spregovoril koprski pomožni škof msgr. Jurij Bizjak. V glavnem rednim srečanjem doma, naj bi to pomagalo k požitvi in navdušenju tudi drugim, da bi se vključili v FSR. Tudi za Narodni kapitelj FSR v Kančevcih v novembru, kjer smo pregledali delo zadnjih treh let (poročila), in izvolili nove člane Narodnega sveta, programirali načrte za prihodnost (sklepi kapitlja), sta

bila izbrana dva člana krajevnega bratstva. Velika obogatitev za vse je bilo srečanje z murskoboškimi škofom msgr. Marjanom Turnškom v času kapitlja in na praznik Kristusa Kralja v stolnici pri sv. maši, kjer nam je zaželel veliko dobre volje in Božjega varstva za življenje po zgledu sv. Frančiška.

Brat Marijan je bil izbran za predstavnika bratov neduhovnikov v

ga sveta FSR in prireditev z brati in sestrami. Pokrajinsko srečanje na Primskovem pri Kranju je vodil ljubljanski pomožni škof msgr. Anton Jamnik, velik prijatelj sv. Frančiška, kar je pokazal s pridigo o tem pomembnem svetniku 13. stoletja. Kako pa je bilo v Drežnici pod Krnom in na Narodnem kapitlju v Kančevcih, smo videli že v prvih vrsticah tega zapisa.

naši in v vseh južno- slovanskih provincih. V tem času je bil pri nas brat Ambrož s Svete Gore, ki je zelo vestno skrbel za urejenost v hiši in okrog. Tudi z obiranjem sadja je poskrbel za naš in svetogorski samostan...

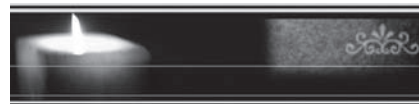
Za življenje v bratstvu smo poskrbeli ne le z udeležbo na redovniškem dnevu v Ilirski Bistrici, ampak tudi z obiskom bratov v par samostanih in p. Cirila, ki je zbral prijatelje in znance na "Prepihu" ob praznovanju očetove 80 letnice in zlate poroke staršev misijonarke Marije Anžič.

Mnogi obiski prijateljev in znancev iz Avstralije so popestrili življenje Novoštiftarjev in pomagali 'zalivati korenine prijateljstva', da se ne bi posušile. V tem času je bilo tudi nekaj srečanj Narodne-

Leto je hitro minilo in že se bližamo prazniku rojstva Gospodovega. Komorni zbor pod vodstvom brata Marijana in dekleta iz mladinskega zbora se pripravljajo na predstavitev živih frančiških jaslic, ki bodo pred polnočjo pod lipo. Od tu bomo v procesiji nesli Jezusa v cerkev, kjer bo slovesna polnočnica.

Brata Marijan in Filip želiva z brati in sestrami FSR in prijatelji Nove Štife bralcem - vsem bratom vesel božič in Božji blagoslov v letu 2007.

p. Filip

Antonov dom na Viču

Na misijonsko nedeljo, 22. 10. je eminenca g. kardinal dr. Franc Rode blagoslovil A. D: Na začetku sv. maše, pred tem, je naš župnik p. Marjan spregovoril sledeče:

Pozdravljam tudi p. provinciala dr. Viktorja Papeža, druge sobrate duhovnike in diakon, redovnice, ministrante in vse verno ljudstvo. Posebno dobrodošlico izrekam predsedniku uprave SCT g. Ivanu Zidarju, izvršnemu direktorju za komercialo g. Juretu Prosenu, izvršnemu direktorju za finance g. Janezu Jamniku in drugim spremljevalcem g. Zidarja. Pozdravljam projektante Antonovega doma, predstavnike Ganamma, ki so vodili inženiring, druge izvajalce in strokovne službe, ki so se poleg SCT-ja trudili na Antonovem domu – gospode: Smrekarja, Kastelica, Dolinarja, Kajtno in Borošaka; pozdravljam člane gradbeno-upravnega odbora Antonovega doma na čelu s predsednikom g. Francem Severjem, člane župnijskega sveta, predstavnike prosvete in upravne enote Ljubljana – Vič – Rudnik. Poseben pozdrav narodnim nošam.

Avgusta l. 1995 me je vodstvo slovenskih frančiškanov nastavilo za gvardijana in župnika na Vič. V dokument nastavitve so predstojniki zapisali: »Tvoja skrb naj bo tudi gradnja novega pastoralnega centra na Viču«.

Kmalu smo se lotili naloge. Kako je gradnja potekala?

Preden smo uredili vse potrebno za gradbeno dokumentacijo je minilo sedem let. Zapletalo se je na mnogih področjih. Samo na prometno soglasje smo čakali eno leto. Bistveni dogodek se je

zgodil l. 1999. V prostore župnišča sem povabil tedanjega ljubljanskega nadškofa g. dr. Franca Rodeta in predsednika uprave SCT g. Ivana Zidarja, morebitnega izvajalca del. Projektna naloga za novi pastoralni center je bila napisana in pogovarjali smo se o tem, kakšne so možnosti, da jo uresničimo. Ob moji pripombi, da sem jima hvaležen za ta pogovor, tudi če Antonovega doma ne bo, sta oba v en glas zagotovila: »Antonov dom bo!« in segli smo si v roke. Oba sta držala besedo. G. nadškof, sedaj njegova eminenca g. kardinal Franc Rode in predsednik uprave SCT g. Ivan Zidar sta izkazala novemu pastoralnemu centru izjemno naklonjenost, predvsem takrat, ko je šlo težko. Obema sem za to velikodušnost izjemno hvaležen. V dnevih pred odhodom v Rim me je g. kardinal sprejel v prostorih ljubljanske nadškofije in mi med pogovorom dejal: »Veš, tudi

z Rima bom spremljal vaš projekt in ko bo končan, ga pridem blagoslovit!« Danes je ta obljuba »meso« postala. Hvala, vaša eminenca, za prijateljstvo, ki nam ga izkazujete.

Sama gradnja, ki smo jo začeli oktobra l. 2002, je bila izvedena strokovno. SCT je svoje delo dobro opravil. Po dveh letih premora, smo Antonov dom toliko uredili, da bomo lahko zaenkrat v njem uporabljali učilnice, dvorano, pevsko sobo, mladinski klub in parkirišče. Drugi prostori bodo morali še počakati na dokončno izdelavo in opremo.

V dveh primerih se ne bi odločili za gradnjo Antonovega doma: če ne bi bilo sredstev iz naslova denacionalizacije in če bi vnaprej vedeli, da se bodo stroški gradnje tako podražili. Kaj so bile te podražitve? Naj jih naštejemo samo nekaj: predpisi, ki so določali, da morajo biti okna zaradi varnosti opremljena s kaljenim

steklom, da potrebujemo prezračevalne naprave, sicer ne bomo dobili uporabnega dovoljenja in še mnogo drugega, nujnega.

Tudi s sredstvi z naslova denacionalizacije ni šlo gladko. Že pri prvem delu se je zalomilo. Potrebno je bilo stopetdeset sestankov z vsemi vpletenimi v postopek, da sem spoznal, da teh sredstev ne bo. Takrat pa je sv. Anton Padovanski naredil prvi čudež: kar naenkrat so se zadeve uredile in prvi del denacionalizacije je bil pod streho. Sveti Anton, hvala ti za pomoč. Danes bolj kot kdajkoli vem, da si ti pravi graditelj novega župnijskega doma na Viču. Večkrat, ko smo že obupavali, je sv. Anton pomagal in trdno zaupam, da bo tako do konca. Drugi del denacionalizacije še urejamo. Če ne bo uspela, bomo morali najeti posojilo.

Antonov dom se bo vzdrževal iz prispevkov za študentske sobe, ko bodo urejene, in iz prostovoljnih prispevkov. Tako kot radio Ognjišče, ki ima svoje prijatelje, bomo tudi mi ustanovili prijatelje Antonovega doma, ki ga bodo z rednimi mesečnimi prispevki pomagali vzdrževati. Vemo, da malo ljudi ne more prispevati veliko, lahko pa veliko ljudi prispeva malo, zato je tako pomembno, da vsak kolikor more prispeva svoj delež pri vzdrževanju in kritju stroškov gradnje Antonovega doma.

Danes, ko blagoslovljamo novi pastoralni center, je pravi trenutek, dragi Vičani, da vam povemo, da Antonov dom ni stvar prestiža, ampak potrebe. Samo toliko časa, dokler boste hoteli in dokler vam bo novi župnijski dom kaj pomenil, bo živel. Premalo je, če pričakujete, da boste v novih prostorih samo prejeli – tudi dajati morate. Ne samo sredstva, ampak predvsem svoje talente. Cerkev in tako tudi župnija, raste samo tam, kjer vsak prinaša v skupnost svoje talente. Življenje Antonovega doma ne bo odvisna samo od duhovnikov, ampak predvsem od vas. In tudi za to je danes priložnost, dragi Vičani, da vam povemo, da viški duhov-

niki nimamo radi zidov, ampak vas. Od vas prejemo moč in veselje: ne samo za gradnjo, ampak za vse pastoralno delo.

Ali je Antonov dom prevelik? Malo se ozrimo naokrog: prav enako prostorsko kvadraturu so pridobili na Rakovniku z obnovo nekdanje tovarne Angora, župnija v Logatcu je zgradila dva doma za ostarele, vrtec, povečala cerkev in trenutno gradi župnij-

sko - kulturni dom – skupaj veliko več uporabne površine kot pri nas. Pred drugo svetovno vojno je imela skoraj vsaka župnija kulturni dom. Danes ga gradi župnija Dobrova župnija Brezovica pa ga je dogradila že pred leti. Pravzaprav je za trenutne potrebe in povpraševanja Antonov dom premajhen.

Kaj se bo zgodilo, če Antonov dom ne bo več služil svojemu namenu? Če se bo to res kdaj zgodilo, sem trdno prepričan, da nikdar ne bo v breme župniji – ravno nasprotno. Toliko institucij, med njimi tudi ljubljanska nadškofija, išče prostore za svoje delovanje in sama umestitev naše cerkve v ta konec Ljubljane nam govori, da s koristno uporabo Antonovega doma ne bi smele biti težave, četudi se bodo potrebe župnije zmanjšale.

Danes pa ni samo dan veselja, ampak tudi hvaležnosti. Zahvaljujem se vsem, ki ste darovali za Antonov dom in tudi sicer podpirali gradnjo. To je ogromno pomenilo. Tudi v našem primeru je bilo res, da smo gradili z obljubami bogatih in darovi revnih. Zahvaljujem se vodstvu slovenske frančiškanske province in vsem sobratom slovenskim fran-

čiškanom, da so nam pomagali s posojilom, ko smo imeli težave z denacionalizacijo. Zahvaljujem se svojim sobratom: P. Antonu, Tomažu, Hieronimu, Tadeju in Bogdanu. Skupaj nas je skrbelo, bilo strah in skupaj smo si dajali poguma. Antonov dom je naš skupni projekt. Vsak je prinesel svoj delež in zagotovo brez pomoči sobratov ne bi šlo.

Kaj me je poleg bratske pomoči še pomirjalo v letih gradnje? To kar mi je rekel generalni vizitator z Rima ob priliki vizitacije našega samostana: »Pomiri se, če je Božje delo, boste dokončali gradnjo, če ne pač ne. Kar Bogu prepusti!« Drugo, kar je bilo zelo močno – besede sv. Janeza Bosca: »Tam kjer ni težav, se ne splača truditi. Tam se tudi hudemu duhu ne zdi vredno, da bi nagajal!« in tretje, kar je rekel misijonar Pedro Opeka: »Vera ti da moč - ne samo ko do potu, ampak ko do krvi garaš za sočloveka, takrat ti da vera moč!«

Dragi Vičani in vsi prijatelji naše župnije! V moči take vere, ki želi garati za vas, imamo smelost dokončati gradnjo Antonovega doma. Kdaj? Ne upam si napovedovati, upam pa, da bo to čez dve leti, ko bomo praznovali stoletnico župnije. Ob tem visokem župnijskem jubileju pa upam, da se bomo mi vsi, predvsem tudi vi, vaša eminenca, g. kardinal dr. Franc Rode, ponovno zbrali v naši cerkvi in bomo bolj kot nove prostore praznovali to, da smo tem prostorom dali dušo in da so upravičili svoj namen!

Hvala večnemu Bogu, hvala ti sv. Anton Padovanski – brez tvoje pomoči, ne bi prišli tako daleč – bodi še naprej naš mogočni priprošnjik!

Obnova relikviarija sv. Primoža in Felicijana

Že pred 8 leti smo Ministrstvo za kulturo RS in Občino Kamnik zaprosili za sofinanciranje obnove relikviarija. Bil je v izredno slabem stanju in potreben temeljite obnove. Zbrali smo ponudbe restavradorjev in izbrali najugod-

V nedeljo, 19. novembra pa je dr. p. Viktor Papež, prov. minister vodil slovesno mašo, med katero je blagoslovil obnovljen relikviarij in vanj položil relikvije. Slovesnosti so se udeležili od državnega poslanca do župana. Po maši so si obiskovalci lahko pobliže ogledali obnovljen relikviarij in relikvije. Pri mimohodu so dobili lepo zgibanko, v kateri

ki poje ob nedeljah pri maši ob 8.30.

Slovesno bogoslužje na god sv. Cecilije, 22. novembra ob 18.30 je vodil dr. Anton Jamnik, ljubljanski pomožni škof. V pridigi je poudaril, »da pesem iz srca gre do srca«. Po maši pa podelil priznanja in pohvale. Sledilo je veselo druženje pevcev in pevk, organistk in zborovodja s škofom Jamnikom v samostanski obednici ter dvorani. Priznanj in pohval so bili izredno veseli, kar je v zahvali poudaril tudi upokojeni prof. Janez Majcenovič.

Seznam pevcev s predstavitvijo si lahko preberete na:

<http://franciskani-kamnik.rkc.si>.

p. Boris

nejšega: Sašo Dolinšek, akademsko restavratorko iz Republiškega restavratorskega centra. Ministrstvo za kulturo RS je prispevalo 750.000 SIT, občina na prošnjo ni odgovorila (čeprav je župan ob blagoslovitvi dejal, da bi, če bi prošnja prišla do njega). Obnova je stala 1,150.000 SIT. Relikviarij je sedaj res strokovno in temeljito obnovljen.

V petek, 17.11. smo ob sodelovanju t.i. Sveta gvardijana cerkve sv. Jakoba organizirali predavanje dr. Ferdinanda Šerbelja na temo relikvije in relikviarij sv. Primoža in Felicijana. Imel je zelo zanimivo predavanje. Saša Dolinšek pa je v besedi in sliki predstavila restavratorsko-konservatorski postopek. Poslušalci so bili izjemno zadovoljni, »saj sedaj vemo, kaj relikvije so in kakšno dragocenost imamo pod glavnim oltarjem sv. Jakoba v frančiškanski cerkvi«.

je v besedi in sliki odgovorjeno na vprašanje: »Kaj so relikvije?«, relikvije sv. Primoža in Felicijana in njun življenjepis.

Praznovanje sv. Cecilije

Majda Peterlin, dolgoletna organistka v naši cerkvi, je predlagala, da bi dolgoletnim pevcem, ki pojejo pri nedeljski maši ob 7. uri in 10.30 podelili škofova priznanja. Tako je pripravila kratek življenjepis vsakega pevca s kratko utemeljitvijo in nadškof msgr. Alojz Uran je podpisal »priznanje in pohvalo« 20 zaslužnim pevcem ter vsem trem organistkam: Majdi Peterlin, Andreji Pogačar Špenko in Tanji Pavlinič) ter zborovodju prof. Janezu Klobčarju ter celotnemu MPZ sv. Jakoba,

Maribor

Novo pastoralno leto se je začelo, redne dejavnosti so stekle, vpeljali oz. skušali smo vpeljati nekaj novih, vendar vse se ne »prime«. Poskus ustanovitve otroškega pevskega zbora se je izjalovil. Razlog je v majhnem številu veroukarjev in v »prezaposlenosti« le-teh. Vsakdo obiskuje še kakšno dejavnost: od glasbenih šol in tujih jezikov do športnih treningov, ali pa se jim preprosto ne da... Se pa zato toliko bolj krepijo že ustaljene skupine: Frančiškovi otroci in mladina, srednješolska skupina, skavti vedno bolj sodelujejo pri raznih aktivnostih v župniji. V začetku septembra je bilo v Črešnjicah pri Frankolovem uvodno načrtovanje skavtskega leta s skavtskimi voditelji Slomškovega stega Maribor 1. Nedelja tistega vikenda pa se je zaključila z narodnim svetom Frančiških otrok in mladine, ki je uredil še zadnje podrobnosti pred duhovnim kapitljem ob koncu septembra.

V oktobru smo že začeli s praznovanjem stote obletnice imenovanja bazilike, Frančiškovi otroci in mladina so na Frančiškovo nedeljo izrekli svoje obljube, dijakom

škofijske gimnazije A.M. Slomška smo predstavili sv. Frančiška in frančiškane. Prišel je tudi prvi duhovni vikend za birmance, ki jih je letos le ščepec: 7. Je pa zato izredno lahko delati z njimi – kakršnih preglavic z disciplino. Sodelovali smo tudi pri DHV za študente, ki jih je izvedla ekipa Frančiškanske mladinske pastore, »kulmen« meseca pa je bil gotovo zadnji vikend, ko je bilo v petek srečanje Podaj MI Roko, ki se je začelo v naši baziliki in nadaljevalo po mestnih ulicah do stolnice, kjer se je prelevilo v škofijsko oz. metropolijsko nočno bedenje. V naši dvorani so preostanek noči prespali skavti, ki so naslednji dan odšli na regijsko skavtsko srečanje (Š'ti Jam drug'bart) v Slovenj Gradec, ki je mesto miru, in tam na jesenovanju ostali še do nedelje.

Počitnice, ki to niso bile, so prevesile oktober v november. Udeležili smo se usposabljanja za duhovnike v Nazarjah, ki ga je organiziral Medškofijski odbor za mladino. Na vseh ravneh ugotavljamo, da je pri delu z mladimi velik problem ravno v nosilcih mladinske pastore – duhovnikih, ker ne znajo biti »z mladimi«. Morda bi podobne rezultate dobili tudi, če bi analizirali delo slovenskih frančiškanov z mladimi!? Upam da ni tako!

Stoletnica bazilike (v nedeljo, 12. novembra) je prinesla veliko slovesnost z nadškofom in metropolitom dr. Francem Krambergerjem in nekaterimi drugimi rektorji bazilik, o pomenu naše bazilike za Maribor pa je pričal tudi velik obisk ljudi. Več o tem pa v posebnem prispevku o stoletnici, ki ga najdete v tej številki Poročil. Sobota 18. novembra je bila zelo pestra: p. Lavrencij je že bil na misijonu v Ormožu, p. Franci je imel duhovno obnovo za Malo Frančiškovo družino v Ljubljani, p. Jože je šel z župnijskim pevskim zborom na romanje do Moravč, doma smo imeli duhovno obnovo za 6. in 7. razred, moral bi pa iti tudi na škofijski pastoralni svet, kjer po novem zastopam ne samo mladinsko pastorale ampak

tudi redovnike v nadškofiji. Pa še krst je bil napovedan, samo jih že prejšnji dan ni bilo na pripravo, potem pa tudi krsta ni bilo... Naslednji dan se je pa začel teden zaporov. In sem šel v naše zapore, kjer je somaševanje vodil pomožni škof dr. Peter Štumpf.

Po opravljenem bogoslužju smo si z direktorjem zaporov ogledali vse prostore v zaporu.

Mah za jaslice smo letos nabirali izredno pozno (25. november), vendar nam je vreme dobro služilo. Šli smo skupaj s Trojičani in dodobra napolnili 30 zabojev.

Bolj ko se je bližal december, bolj smo vadili igro za Miklavža, ki so jo tako kot že nekaj let, pripravili Frančiškovi otroci.

December je v naši baziliki tudi mesec raznih glasbenih dogodkov: dečki iz Češke, mariborski oktet, komorni zbor Musica iz Ptuja in New Swing Quartet.

V teh mesecih smo nadomeščali župnike ali vodili zaključke celodnevne češčenja kar v nekaj župnijah: Šmartno na Pohorju, Studenice, Makole, Ožbalt, Kapla na Kozjaku, sv. Barbara pri Vurberku in še kje. P. Lavrencij pa je bil tudi na misijonu v Ormožu.

br. Janez Papa

Stoletnica imenovanja bazilike

Med največje zadnje novice iz našega samostana spada praznovanje 100-letnice naše bazilike. Škof Mihael Napotnik je zaprosil papeža Pija X. na privatni avdienci 7. novembra 1906, da cerkvi podeli naslov in čast bazilike

minor. Cerkev je predstavil tako lepo, da je papež takoj po prebrani prošnji podelil naslov bazilika. Tako je postala naša cerkev prva bazilika v tedanji Avstro-Ogrski monarhiji. Danes je v Sloveniji šest bazilik.

Začetek bližnjega praznovanja je vodil namestnik provinciala p. Marjan Čuden 1. oktobra, ko je pri nas maševal in pridigal. Slovesno praznovanje smo imeli na nedeljo, 12. novembra ob 10. uri, ko je slovesno sveto mašo vodil mariborski nadškof in metropolit dr. Franc Kramberger ob somaševanju našega provinciala p. dr. Viktorja Papeža, rektorjev slovenskih bazilik (žal ni bilo stiškega in svetogorskega) in drugih duhovnikov. Vsi rektorji so dobili lepo izvezene grbe naše bazilike. Posebno doživetje je bilo, ko je naš priznani tenorist g. Janez Lotrič prihajal po cerkvi pozdravit g. nadškofa in prepeval Gouna-

ujevo Ave Marijo in simbolično nas vse izročil varstvu Matere Usmiljenja. Pri tej maši z orkestrom in solisti je prepeval zbor Laudamus pod vodstvom prof. Maksimilijana Feguša. Izvajali so Mozartovo Krönungsmesse. Pri tej maši je nadškof prvič oblekel čudovit nov plašč, ki so ga izvezle šolske sestre v Mariboru. Plašč ima podobo kipa Matere Usmiljenja in pelikana. Po maši je sledilo skupno druženje pred cerkvijo, nato pa slovesno kosilo v naši dvorani.

Posebna zahvala velja bazilikalnemu župniku, ki je pripravljal z brati in sodelavci to praznovanje. Lepo se nam je zdelo, da se mu je pismeno zahvalil tudi naš provincialni minister.

p. Jože Urbanija

Novo Mesto

Po poletnih počitnicah, se je hitro ustalil med nami novi urnik pastoralnih obveznosti in drugih dejavnosti. V septembru smo poromali na Čatež – Zaplaz, kjer je bilo molitveno srečanje nove novomeške škofije za duhovne poklice. Tudi iz naše župnije je bil odziv kar dober. Ob začetku veroučnega leta, na nedeljo 10. septembra je pri družinski sveti maši zadonela lepa pesem: Vse najboljše za te, Morda mislite: kdo pa praznuje? Stopamo proti štiridesetim letom naše župnije. In ravno na ta dan je bila ustanovljena pred 39. leti. S to nedeljo smo začeli jubilejno leto. Čeprav lahko rečete 40 let ni skoraj nič, posebno v primerjavi s samostanom, ki že 534 let povezuje in gradi mesto, pa je vendar to možnost, da se župnija še bolj poživí in poveže. Zato smo na ta dan organizirali pohod po delu meje naše župnije. Mnogi med njimi so bili na nekaterih koncih prvič. Tudi sam sem bil tega pohoda zelo vesel in se že veselim, ker bomo počasi obhodili celotno župnijo.

Ob koncu septembra so naši birmanci odšli na prvi duhovni vikend na Sveto goro, kar jim je ostalo v zelo lepem spominu in tudi odziv je bil odličen. Tako smo prestopili v mesec oktober k rožnovenski pobožnosti in Frančiškovi nedelji. Mesec oktober zaznamuje tudi začetek študentskega leta in z njo povezane skupine in duhovnih vaj, ki jih pripravljata FMP in TAU na Sveti gori.

V mesecu novembru je pri nas zmeraj veselo in lepo. V začetku (6. tega) praznujemo god našega zavetnika sv. Lenarta. Nedelja pred tem pa je žegnanjska. Tudi letos smo se odločili, da v našo sredo povabimo gosta in sicer p. Staneta Zoreta, da nas s svojo kleno besedo nagovori in spodbudi, da se še bolj obrnemo na Jezusa. Obenem pripravimo po vsaki sveti maši tudi družabno srečanje za naše farane, da se malce okrepijo in spoznajo. Že nekaj let opazujemo, da si vsako leto več ljudi vzame čas tudi po maši za kratek klepet. Letos pa smo z otroci pripravili še nekaj dodatne ponudbe. Izdelovali smo voščilnice in pekli piškote, ki smo jih nato tudi prodajali. Odziv otrok, staršev, katehetov in nas je bil dober. Na dan celodnevne češčenja pa smo povabili v našo sredo za zaključek češčenja našega provinciala p. dr. Viktorja Papeža, da je izrekel posinovljenje tudi trem članom našega občestva. Ti so s. Mira Mastnak ter zakonca Marika in Janez Kramar. Lep obisk svete maše in tudi čez cel dan izpostavljenega Jezusa nam kliče, da moramo vedno slediti Jezusovemu vabilu. On je naša pot, resnica in življenje.

Prelepa jesen je stopala v dolensko metropolo in en okusec mraza. Malo smo se zbalí, da bodo temperature padle globoko pod ničlo, a temu k sreči ni bilo tako. Tega pa smo se predvsem bali zato, ker je bila do takrat že napeljana napeljava za talno gretje v Lenartovem domu. Kasneje so prišla še okna za zasteklitev, danes ko to pišem, pa je že lepo toplo tudi v spodnjih prostorih

omenjenega doma. Napeljana je in izdelana električna oprema, na notranjo opremo pa bomo še malo počakali. Drugi velik projekt se je zgodil na našem koru, ko smo zamenjali prospektne piščali v Goršičevih orglah. Prvotne je vzela I. svetovna vojna in po mnogih letih so orgle doživele prvotno stanje piščali iz kositra (250 kg) namesto navadne pločevine (40 kg).

Mesec november se je hitro obrnil in že se je oglasil sv. Miklavž. Obdaril je okrog 100 otrok do 6. leta starosti. Dramska skupina je zaigrala igrico Prišel bo, prišel sv. Miklavž, z glasbenimi točkami pa je popestril igrico naš otroški pevski zbor pod vodstvom ge. Romane Križman.

Naše dogajanje pa lahko spremljate tudi preko naših spletnih strani, ali pa z obiskom pri sv. Lenartu.

Adventni čas hiti, predvsem letos, ker je najkrajši. Zato se bomo tudi mi potrudili, da se Jezus rodi v vsakem izmed naših src. Bratje iz Novega mesta želimo vsem obilo blagoslova, sreče, zadovoljstva v odkrivanju Učlovečenega Besede, ki je postala meso tudi skozi celotno leto 2007.

p. Tadej Inglič

Brezje

V prejšnjem poročilu smo zapisali, da je letos v našem bratstvu leto okroglih jubilejev. Štefanovi 80-letnici, Hermanovi 70-letnici, Primoževi in Bonaventurovi 60-letnici pa se je pridružil še Rafael, ki se je vključil v našo skupnost poleti, s svojo 50-letnico. Veselje jubilaritov pa so dopolnili še trije novi upokojenci, ki jih je najbolj vesel oče prokurator. Sedaj nas je kar 10 upokojencev, ki pridno polnimo prokuraturno vrečo, zraven pa še zavzeto delamo. Ob srečanju bratov koncem novembra smo upokojenci sklenili sporazum in partnerstvo s stranjo mladimi. Mi bomo pošteno

delali še naprej in pomagali pri modrem vodenju samostanov in province, oni pa bodo poskrbeli, da se bomo počutili sprejete in nam bodo ob svojih odsotnostih iz hiš, ko bodo obiskovali mednarodna bratstva in se posvečali vseh vrst pastoralni, zaupali skrb za bogoslužje, spovednico, pisarno in čiščenje skupnih in zasebnih prostorov.

V Lemontu so letos praznovali 80-letnico kronanja podobe Marije Pomagaj. Čez lužo sva se na povabilo tamkajšnjih bratov podala br. Bonaventura in p. Silvin. Za tri dni sva se ustavila pri p. Krizologu v New Yorku. Na lasni koži sva okusila njegovo gostoljubje in na lastne oči sva videla, kako skrbno upravlja s cerkvijo in hišo. Malo je bil na trnih zaradi bližnje proslave 90-letnice župnije. Dnevi in noči so prehitro minili in morala sva se premakniti k bratom v Lemont. Tudi tam sva bila gostoljubno sprejeta in p. Metod je žrtvoval precej dragocenega časa, da nama je razkazal lepote Chicaga in približal kulinarčne dobrote različnih narodov. Nedeljskega bogoslužja ni vodil škof, kakor dr. Anton Bonaventura Jeglič leta 1926, niti ni bilo p. provinciala, ki je tistega davnega leta spremljal g. škofa, bil je le rektor narodnega svetišča Marije Pomagaj z Brezije. Zares lepo obhajanje bogoslužja me je ganilo, najbolj pa so me prevzele besede zahvale, ko se mi je po opravljeni spovedi neki Slovenec, ki se je iz oddaljenega kraja na slavlje pripeljal z avionom, zahvalil: »Hvala, pater, da sem se lahko spovedal v domačem slovenskem jeziku.« Kosilo v slovenskem domu in medeni piknik na hribu sta bila lepo doživetje. Sam sem se pridružil balinarjem in vnesel v njihovo igro malo mladostne dinamike. Tudi štirje dnevi v lemontskem bratstvu so hitro minili in vrnila sva se v zavetje Triglava in Stola.

Marijanska Mreža, ki povezuje 20 Marijinih narodnih svetlišč Evrope, je letos že četrto povežala (ulovila) med seboj rektorje in druge sodelavce. Prve dni

oktobra smo se zbrali na Irskem v svetišču Knock, kamor poroma vsako leto okrog milijon in pol romarjev. Osrednja tema letošnjega posveta je bila posvečena novi evangelizaciji in seveda vlogi Marijinih svetlišč pri oznanjevanju evangelija danes. Spraševali smo se, v koliki meri vplivajo naša svetišča na živost in zrelost vere naših romarjev, kakšni so sadovi romanj v moralnem in vsakdanjem življenju, kako naša svetišča spodbujajo zakramentalno prakso in obisk nedeljske maše v domačih občestvih in župnijah. Spoznavamo, da morajo biti naša svetišča po besedah papeža Janeza Pavla II. »kraj bistvenega«, kjer se prebuja upanje za nov začetek, kjer se moli in srečuje z Bogom v njegovi besedi in lomljenju kruha.

Moj prispevek na srečanju je bil predvsem v kratkem nagovoru o pomembnosti Svetega pisma. Evangelizirati pomeni oznanjati veselo novico. In vse, kar delamo, vse, kar rečemo, bi moralo izhajati iz Božje besede. Božja beseda, Kristusova beseda je temelj naše evangelizacije. Vsa naša srečanja (priprava na spoved, zapisnik pred poroko, priprava na krst, srečanja staršev ...) bi se morala začeti s kratko liturgijo Božje besede. Naše pridige morajo biti homilije, ki so razlaga Božje besede, ki se vedno znova utelesi v nekem konkretnem položaju, v katerem se človek nahaja. Smo v skušnjavi, da bi v Marijinih svetliščih govorili le o Mariji in uporabljali vedno iste mašne obrazce in svetopisemske odlomke. Prav je, da sledimo zaporednemu branju Svetega pisma, kakor ga predlaga Cerkev. Še posebno to velja za nedelje. S tem pomagamo romarjem, da so v povezanosti z razmišljanji, ki so jih deležni v lastnih župnijah. V naših svetliščih bi bilo potrebno organizirati »vodeno molitev«, ko nekdo razlaga psalme in vodi molitev. Še posebno to velja za lectio divina, duhovno branje Svetega pisma v skupnosti. V naših svetliščih se moramo potruditi za lepo bogoslužje, saj se

zavedamo, da so skrbno pripravljena homilija, dobro pripravljene bralci in uglaseni pevci najlepša evangelizacija, ki sama iz sebe govori po gestah, besedah, pesmih in tišini.

Zanimivo je bilo poročilo benediktinskega patra iz Einsidelna, ki se posveča evangelizaciji oddaljenih. Letos jih je zbral ob razmišljanju o Cerkvi, ki je večkrat dominantna, ignorantska in arogantna. Pravi, da so udeleženci »oglodali« kar nekaj kosti, a so vendar prerasli obsojanje in pokazali željo po preseganju pavalnih sodb in zgolj negativnemu pogledu na dogajanja v Cerkvi.

Naš p. Peter, komisar za Sveto deželo, je tudi iz svojih bogatih skušenj, ki si jih je nabral na pre mnogih romanjih, obogatil naše srečanje v skupnih razpravah in osebnih pogovorih. Da pa bi sledila navodilom generalnega definitorija, naj se predamo popotništvu, sva krenila na pot štiri dni prej in v tem času obiskala več bratstev. Irska naju je očara s svojo toplo zeleno barvo, preprostostjo in rahlo otožnostjo.

Ja, kar razpisal sem se, pa še nisem na koncu. Jutri (6.12.) odhajata v daljno Avstralijo p. Mihael in br. Leon. P. Ciril bo kmalu operiran in potrebno ga bo nadomeščati. Cirilu želimo uspešno operacijo in še bolj uspešno zdravljenje. Izročamo ga v varstvo Mariji Pomagaj. Naj nas bolečina in skrb povežeta med seboj.

p. Silvin

Mednarodni kongres komisarjev za Sveto deželo

19. - 26. nov. 2006 v Jeruzalemu

Iz 40 držav sveta je bilo na kongresu v Jeruzalemu zbranih 80 komisarjev, dva provinciala, vodstvo Kustodije in prve štiri dni je bil navzoč tudi generalni minister našega reda. Zaradi zelo polnega programa, smo se štirje sobratje: p. Werner iz Werla, p. Rynald iz Munchna in p. Adalbert iz Fulde podali na pot že 4 dni prej, da smo uspeli obiskati vsaj najnujnejša nova arheološka odkritja, ki so pomembna tudi za programe romarskih skupin, saj je v času romanja, nemogoče odkrivati nove stvari. Tako smo bili gostje samostana v Nazaretu v Galileji, ki je bila vsa sveža v zgodnjem jesenskem zelenju. Potem, ko jo je prebudil že prvi dež, je bila prelepa v novembrski jasnini, ki diši že po pomladi.

Obisk pri grkokatoliškemu škofu Eliasu Chacourju v Ibillinu v bližini Nazareta, je bil pravo odkritje, posebej zame, ki sem bil tam prvič. Sredi Galileje je ustanovil najprej šolo od vrtca do visoke šole, sedaj pa še Arabsko-Izraelsko univerzo. Med zadnjo libanonsko vojno je ta krščanska skupnost utrpela nad 10 žrtev. Ko je imel pogreb visokega oficirja izraelske vojske, kristjana, se je slovesa udeležil tudi eden izmed izraelskih ministrov. S šestimi oboroženimi spremljevalci je bil v cerkvi in ko ga je škof Elias videl med množico je vsem dejal: »Gospod minister, vsi imamo eno samo varstvo, istega Boga in če vanj ne verujete, potem vas z oboroženim spremstvom ne želim videti tu med žalujočimi«. Minister je odposlal oborožene spremljevalce in ostal do konca obreda.

Potrebno je pojasniti, da je v Izraelu največja krščanska skupnost ravno grkokatoliška s 75.000 člani. Pot smo nadaljevali v Akkon, kjer so križarji sklenili svojo dobo v Palestini in poslanstvo predali neoboroženim ubožcem Asižana, ki so tam navzoči že danes. P. Quirico, ki je pravi »figlio di Custodia«, kar pomeni, da je v Kustodijo vstopil že kot kandidat in ne, da bi kasneje prestopil v Kustodijo. Kot predstojnik in rektor katoliške šole je v zadnjih desetih letih v Akkonu premaknil marsikatero prepreko, ki so mu jo nastavili muslimani. Med drugimi je rešil problem muslimanskih deklic z rutami, ki so prihajale v našo šolo. Do vrhovnega sodišča v Izraelu je peljal postopek in ga dobil z utemeljitvijo: v privatnih šolah velja red, ki ga določi lastnik. In vendar so muslimani hoteli, da ostanejo njihovi otroci v katoliški šoli, kljub temu, da se morajo podrežati disciplini šole seveda brez rut. Povedal je tudi, da je zadnji neuspeh poizkus mučeništva bil izveden na njem ravno prejšnji teden, ko ga

je nek musliman zasledoval po starem mestu, ga dohitel in ga s kovinskim drogom udaril po glavi. Dejal je, da mučeništvo ni popolnoma uspelo, zgodilo se je pa zato, ker je Kustodija v lastniškem postopku pri cerkvi sv. Janeza pridobila nazaj nekatere prisilno zasedene prostore s strani muslimanov. In takšno je življenje sredi misijonov v Sveti deželi.

Ves dan smo porabili za temeljit študijski obisk Cezareje ob morju. V zadnjih petih letih je namreč izraelska arheologija naredila ogromen napredek ravno v Cezareji. Med križarskim delom starega mesta in rimskim amfiteatrom je odkrito rimsko mesto s pretoriumom, z mestom, kjer se je zadrževal apostol Pavel, ko je bil tam zaprt in čakal na odhod v Rim in palačo, kjer je prebival Poncij Pilat. Lepo urejena arheološka najdba je odlična novost v kontekstu Pavlovega misijonskega dela. Tako so štirje dnevi praktičnega izobraževanja bili dobro izkoriščeni, prispeli smo v Jeruzalem in v nedeljo zjutraj

smo začeli kongres, ki ga je v »coenaculumu« s slovesnim somaševanje odprl generalni minister reda p. Jose.

Prvi kongres komisarjev pred 37 leti

Od 17. do 22. novembra 1969 je v Nazaretu potekal prvi kongres in se ga je udeležilo

51 komisarjev in delegatov. Takrat je bil kustos p. Erminio Roncari. Takrat so praznovali 750-letnico prihoda sv. očeta Frančiška v Sveto deželo. Zanimive so sklepne misli in sporočilo, ki so ga poslali takratnemu generalnemu ministru reda, p. Konstantinu Koserju:

- A) težave, ki jih imajo komisarji pri svojem delu;
- B) pomembnost dela na tem misijonskem polju;
- C) potrebnost posodobitve dela;
- D) nujnost frančiškanskega bibličnega študija;
- E) potrebnost propagandnega materiala za seznanjanje kristjanov v Sveti deželi in distribucija.

Drugi kongres od 19. – 26. nov. 2006.

Kustos Sv. dežele, p. Pierbattista Pizzaballa, je sklical kongres vseh komisarjev ob pripravah na 800-letnico reda. Slovesen začetek v cerkvi pri dvorani zadnje večerje na Sionu, na prvotnem kraju gvardijana na Sionski gori, ki je hkrati simbolno mesto služenja v Sveti deželi že od samih začetkov. Tu na kraju trajne Gospodove besede: Vzemite in jejte, vzemite in pijte! Trajna beseda, ki povezuje zemljo z nebesi, čas z večnostjo, minljivost z neminljivostjo.

Lepo pripravljen in izdelan program dela kongresa se je v glavnem dogajal v dvorani Brezmadežne na sedežu kustodije, vendar smo posebej še za maševanje

Dopoldanski del je redno potekal ob najmanj dveh daljših predavanjih posameznih strokovnih področij, popoldanski del pa delo po skupinah in na plenum. V osnovi so bile oblikovanje tri jezikovne skupine: španska, italijanska in angleška. Že prvi dan se je pa nemško in slovansko področje zbralo v posebni skupini, ki se je poimenovala K&K (Kaiser&Königtum) ali »Donaumonarchie«, čeprav s prizvokom, ki je že v zatonu, pa vendar: ob dunajskem komisarju, br. Stanislavu Bertagnoliju, diakonu, smo se zbrali komisarji Nemčije, Švice, Madžarske, Bosne, Hrvaške, Slovenije in še dva manjkajoča za bodoče srečevanje: Češka in Slovaška. To področje ima gotovo specifične probleme, npr. v

romali tudi v posamezne cerkve, na pomembne kraje odrešenja. Seveda, so se skupnih molitev in somaševanja udeleževali poleg gostov tudi bratje iz samostana presv. Odrešenika, bogoslužje so oblikovali tudi bogoslovci, tako je bila liturgija res odlično pripravljena in je potekala v serafinskem razpoloženju. Vodstvo kongresa je bilo zaupano vikarju kustodije, p. Artemiu Vitores, ki je z dobrim posluhom za potek dela, spretno povezoval posamezne nastope, do pozornega streženja pri mizi. V vseh pogledih je bil odličen.

primerjavi s Španijo in Italijo, da je namreč komisarjsko delo precej zaspano. Zlasti pri vzhodnih provincah je očitno, da so mnogi bratje in celo provincialno vodstvo, ki zelo malo ve o kustodiji, še manj pa, da bi jo poznali, obiskali pa le redki.

Nekaj koristnih zapisov ob robu dogajanja sem si zapisal, medtem, ko so vsi materiali na voljo na: www.custodia.org.

- ◇ delo komisarjev je vtakano v temeljno dogajanje reda, ki je v misijonskem poslanstvu. In kustodija je biser misijonskega dela reda.

- ◊ Ob bridkih ugotovitvah zmanjševanja nekdanjih velikih provinc, npr. Nizozemske, Francije, Nemčije in združevanje provinc, npr. Mažarska, Avstrija in v letu 2010 tudi Nemčija iz štirih v eno..., je bila izražena skorajda preroška misel: Zadnja provinca, ki jo bomo še držali, bo kustodija Svete dežele.

Prvi je Palestina in kristjani v Palestini. Sem prvenstveno spada novogradnja hiš za kristjane zaradi zastavljanja izseljevanja, potem so tu šole, izobraževanje, vzgoja. Drugi koncept pa je povezovanje krščanskih skupnosti na osnovi oltarnih občestev, oz. župnij na področju Izraela. V tem delu ni tako

Gre za pripravo naselij ob že obstoječih cerkvah, kot npr. v Jaffi, v Nazaretu in drugod v Izraelu. Seveda so ti projekti tudi v Jordaniji, Siriji in v Libanonu.

- ◊ Kot nov projekt, ki ga je predstavil kustos, pa je voluntariat, delo prostovoljcev, ki je v kustodiji zelo dobrodošlo. Nov režim odpiranja cerkva, npr. v Nazaretu potrebuje veliko ljudi za službo v baziliki, ki je odprta do 21. ure. Zelo prav pridejo prostovoljci. Odprta so nova področja tudi za ročna dela v posameznih hišah za prostovoljce, potem so prav iskani upokojeni intelektualci, npr. prevajalci, knjižničarji ipd. Seveda je potrebno biti aktiven vsaj v dveh svetovnih jezikih, italijansko, špansko ali angleško, da se lahko nekdo vključi v to delo. Zainteresirani laiki naj stopijo v kontakt s komisarji in potem se pot

- ◊ Milijonski darovi dolarjev z vsega sveta, ki jih prinašajo komisarji v kustodijo, znašajo 90% vseh prihodkov kustodije. Od p. generala ponovno zahtevana transparentnost, je doživela veliko strinjane z vseh strani, vendar so bratje iz Amerike hoteli še več: transparentnost v obe smeri, ne samo s pogledom na komisarsko računovodstvo ampak tudi na kustodijsko. In v tem se je ekonom kustodije zelo trudil, da je temu ustregel kolikor je pač mogel. Ameriški natančnosti je kustodijski ekonom p. Fahim, po rodu Egipčan, kar s težavo ustregel.
- ◊ Kustodijski projekti, ki pokrivajo od študija, šol, arheologije, umetnosti, glasbe do gradnje stanovanj za kristjane, so v osnovi razdeljeni v dva koncepta.

očitne revščine kot je na palestinskem delu, zato se kustodija tu usmerja k občestvenim projektom. Daje na razpolago teren, zemljo, za postavljanje naselij za kristjane, vendar ne financiranj v celoti, kajti tega so ljudje zmožni sami, ampak le organizacijska dela.

nadaljuje skozi tajništvo kustodije. Že v osnovi je bilo pa znova poudarjeno, da ne pridejo v poštev osebe, ki bi hotele reševati svoje osebne probleme in stanja na način odhoda na voluntariat v Sveto deželo. Potrebni so ljudje z navdušenjem za Sveto de-

želo, zdravi in voljni delati v blagor misijonskega poslanstva kustodije.

- ◇ Kot zelo svež podatek velja pa tudi bratom sleherne province in sicer povabilo v kustodijo za prav kratek čas: od enega do treh mesecev. V poštev pride liturgična služba v božjem grobu ali v drugih svetiščih, posebej so iskani spovedniki (znanje jezika!). Že velikokrat obravnavani projekt »eremitorija« v naši provinci je našel odgovor ravno pri tem povabilu v kustodijo. V Getsemaniju deluje odličen eremitorij, ki je odprt za vse brate. Mnogim bratom v naši provinci je ta priložnost zelo nova. Edini problem je pridobitev administrativnih dovoljenj s strani vodstva, vse ostalo je enostavno.
- ◇ DNEVI SVETE DEŽELE, so nov misijonski pristop k župnijam v posameznih provincah, ki jih izvaja-

nad 200 takih obiskov po župnijah »Dnevov sv. Dežele« v preteklem obdobju.

Sklep

Kot vsak kongres, se je tudi kongres komisarjev končal s skupno izjavo, z želenimi spremembami v tej službi, ki je po mnogih provincah obremenjena s podobnim

postavljena od našega sv. očeta Frančiška. In v to delo smo priegnjeni vsi člani reda, pač glede na možnosti in zmožnosti. Sklepni dokument, ki je bil sprejet bo lahko spodbudil dobro voljo pri posameznih bratih in v vodstvu reda. Kustosov stavek, ki ga je prijavil med debato, je močno odmeval: »Bratje, najprej Jeruzalem, najprej srce Cerkve, potem Vatikan, to je forma Cer-

jo komisarji. Lahko so to dnevi med tednom, ali pa sobote in nedelje. Komisarji prevzamejo pridiganje v župnijah in imajo predavanja, primerne razstave in razdeljujejo propagandni material o Sveti deželi. P. Pasquale iz Milana je imel

negativnim govoričenjem: komisar je izgubljen za provinco, nič nimamo od njega itd...! Da bi se to negativno mišljenje spremenilo, so seveda potrebni premiki najprej v glavih, zato je odgovor kustodije: Komisarsko delo je neprecenljiv dar za frančiškov red, kajti kustodija je biser misijonov,

kve....!« Bratje, sami presodite o tem, dejstvo pa je, da je naš sv. oče Frančišek v določenem zgodovinskem času vzljubil Kristusa z vsem, kar je njegovega na tej zemlji, vključno z njegovo deželo, zemljo, kamni..., logično mi je, da imamo radi to deželo, ker smo pač Frančiškovi. Zadnja ovira pri tem novem zagonu je redovna administracija, ki bo morala vnesti v zakonodajo določene premike. Če tu ne bo sprememb, se bo zgodilo isto, kot se je pri predstavitvi statuten naše Province v Jeruzalemu, ko so komisarji spraševali: a je to frančiškanska provinca, ki daje take ovire komisarskemu delu (komisar iz Santiaga!). Pa ga je Kustos potolažil, da ima tudi on še več vprašanj, vendar provinciala dotične province dobro pozna.

p. Peter Lavrih

Novi posinovljenci naše province

V ponedeljek, 6. novembra 2006, je bilo v Novem mestu posebno slovesno. Obhajali smo celodnevno češčenje našega farnega zavetnika sv. Lenarta. Zaključek češčenja je vodil naš provincialni minister p. dr. Viktor Papež, ki je ob koncu svete daritve izrekel posinovljenje trem članom našega občestva. To so: naj začnem pri s. Miri Mastnak, ki s svojo

požrtvovalnostjo spremlja naše delo in svoje trpljenje slepote daruje Bogu v priprošnjo za nas vse. Večkrat se nas tudi spomni z materialnimi dobrinami. Druga posinovljenca pa sta zakonca dr. Marika in dr. Janez Kramar, ki sta preko svoje službe vedno iskala možnosti za zdravljenje

naših bratov in tudi drugih duhovnikov ali redovnikov. V hvaležnosti za vse prejete milosti, ki so nam jih naši trije posinovljenci dajali, je to le skromna zahvala za vse, kar smo od njih prejeli. Naj jih še naprej spremlja blagoslov Vsemogočnega in mogočna priprošnja Device Marije.

p. Tadej Inglič

Od OFM 10 do OFM 10 +

Dragi bratje. Že kar nekaj Poročil je izšlo, v katerih niste mogli brati o srečevanju ta mladih. Z veseljem vam sporočam in zapišem, da skupina še obstaja in ima tudi srečanja na različnih mestih; najrajši pa imamo Ljubljano zaradi, no saj veste, bližine večina članov; čeravno je tudi naša skupina centralizirana, saj jih večina biva v Ljubljani (kar 8). Zadnje predstavitev oziroma na-

stavitev so desetletnike malo porazdelile po provinci (Nazarje in Sv. Trojica v Slovenskih Goricah). Potem so še bratje v Novem mestu (1), Mariboru (1) Novi Gorici - Kapela (2), na Sveti Gori (1); s tem, da sva letos dva Primorca »izpadla« - obhajala sva 10. obletnico slovesnih obljub (1996-2006).

Srečanje v Ljubljani v Šiški, ki je bilo na torek 14. novembra je rodilo nekaj ugotovitev in razmišljanj. Konstruktivno smo želeli ovrednotiti naša prizadevanja. Srečanja so koristna in potrebna, saj se tako pogosteje vidimo in tako moremo drug drugega bogatiti. Nihče se v skupini ne sme čutiti prisiljenega oziroma

nikogar ne moremo k druženju siliti, saj z bratsko skrbjo in bolečino ugotavljamo umanjkanje nekaterih. Prav zaradi tega smo govorili tudi o možnosti delitve med nami, kar pa ne smemo dovoliti, da bi se redni udeleženci čutili več vredne kot tisti, ki jih ni. Od provincialnega vodstva imamo tudi na pobudo zadnjega generalnega vizitatorja spremljevalca v osebi definitorja p. Nikolaja Žvoklja. Zaključna misel s

katero smo se strinjali je bila, da se skupina ne zapre, ampak, da se naj vabi na srečanje tudi tiste, ki so »izpadli« oziroma tudi druge OFM 10 +. Zaradi tega bi morda lahko skupina dobila ime OFM 10 plus. Mesečna srečanja torej ostanejo, katera pa združimo v primeru, da je najavljeno ali predvideno kakšno drugo na provincialni ravni. Pomembna se nam zdi tudi tema oziroma osrednja misel, ki naj bo iztočna točka za pogovor.

Ob koncu zadnjega srečanja v Šiški se nam je na povabilo z veseljem pridružil tudi provincial p. Viktor, ki je dal svoje pobude. Povedal nam je tudi, da bosta naše vrste zastopala prihodnje leto na svetovnem srečanju mladih OFM v Sveti Deželi v Jeruzalemu brata Ksaver Babnik in Bogdan Rus. Kot vsako srečanje smo tudi to bratsko zaključili v samostanski obednici s slovesni kosilom, med katerim smo nazdravili br. Bogdanu Knavsu za njegov minuli rojstni dan in še, ker je postal novi koordinator naših srečevanj.

Vsem bratom želimo miren in blagoslovljen Božič ter zdravo in zadovoljno Novo leto 2007.

p. Krizostom

KOLEDAR PROVINCE 2006 - 2007

SEPTEMBER 2006

1. 9. Petek	
2. 9. Sobota	
3. 9. Nedelja	
4. 9. Ponedeljek	
5. 9. Torek	
6. 9. Sreda	
7. 9. Četrtek	
8. 9. Petek	
9. 9. Sobota	
10. 9. Nedelja	
11. 9. Ponedeljek	
12. 9. Torek	
13. 9. Sreda	
14. 9. Četrtek	
15. 9. Petek	
16. 9. Sobota	
17. 9. Nedelja	
18. 9. Ponedeljek	
19. 9. Torek	
20. 9. Sreda	
21. 9. Četrtek	
22. 9. Petek	
23. 9. Sobota	
24. 9. Nedelja	
25. 9. Ponedeljek	
26. 9. Torek	
27. 9. Sreda	
28. 9. Četrtek	
29. 9. Petek	
30. 9. Sobota	

OKTOBER 2006

1. 10. Nedelja	
2. 10. Ponedeljek	
3. 10. Torek	
4. 10. Sreda	
5. 10. Četrtek	
6. 10. Petek	
7. 10. Sobota	Romanje na Sveto goro in Kapelo (Jubilej 2008 – glej brošuro)
8. 10. Nedelja	
9. 10. Ponedeljek	
10. 10. Torek	
11. 10. Sreda	
12. 10. Četrtek	
13. 10. Petek	
14. 10. Sobota	
15. 10. Nedelja	
16. 10. Ponedeljek	
17. 10. Torek	18. 10.
18. 10. Sreda	
19. 10. Četrtek	
20. 10. Petek	
21. 10. Sobota	Jesenske duhovne vaje za štud. na Sveti Gori (FMP)
22. 10. Nedelja	
23. 10. Ponedeljek	
24. 10. Torek	Seja defnitorija
25. 10. Sreda	Tečaj za spovednike ob 9.30 na Brezjah
26. 10. Četrtek	Področna duh. obnova ob 20. uri v centru – p. Leopold
27. 10. Petek	- Področna duh. obnova ob 10. uri v Mariboru – p. Leopold - Filmski maraton na Sv. Gori (FMP)
28. 10. Sobota	
29. 10. Nedelja	Ob 16. uri v Lj. stolnici diakonsko posvečenje br. Tomaža Hočevarja
30. 10. Ponedeljek	Področna duh. obnova ob 10. uri na Sveti Gori – p. Leopold
31. 10. Torek	Jesenske počitnice bodo od 30. 10. do 3. 11. 2006

Samokolnica pokovke

Odnos med (našo) kulturo in evangelijem

(referat za jesensko pastoralno konferenco, dekanija LJ – Center, 2006)

Pred leti sem si ogledal razstavo v muzeju sodobne umetnosti v Chicagu. Ekspонат, ki mi je najbolj ostal v spominu, je samokolnica, zvrhano polna pokovke. In ob tem grotesknem primerku na častnem mestu ene izmed prestolnic in pravzaprav središča današnjega sveta se lahko skupaj vprašamo, če še smemo govoriti o kulturi, ki ji pripadamo, kot o krščanski kulturi. Je sodobna evropska in ameriška kultura sploh še kultura, je antikultura, kultura smrti? Ali ji lahko evangelij sploh še kaj pove?

Izvor pojma kultura je pravzaprav v nasprotju s pomenskim bogastvom, ki ga danes nosi – latinski glagol *colo* pomeni izvirno preprosto obdelovati, gojiti. Kultura je torej kot seme ali šibka rastlina, ki potrebuje obilo človekove skrbi in prizadevanja, da zraste v veliko drevo in se tako človek lahko nanj nasloni ali celo spleza, da se razgleda. Tako bi tudi opredelitev pojma kultura lahko nekako bila »obdelanost«, obrušenost človeka ali družbe – slovansko omika.

Vsaka vera je tesno povezana s kulturo, v kateri nastane – iz kulturnega okolja črpa svojo simboliko, mitologijo, besedje, do neke mere celo filozofijo in sistem utemeljevanja; po drugi strani pa vera, če v družbi prevlada, na njeno kulturo odločilno v istem vpliva. Gre torej za vzajemnost vplivov. Le s strogo verskega stališča lahko utemeljeno govorimo, da je vera, Razodetje, prva, in tudi spočne kultura.

Tako je tudi krščanstvo že na začetku zaznamovano s svojo iz-

hodiščno kulturo – judovsko in kmalu (in čedalje bolj) tudi rimsko. Slednja sčasoma prevlada in postane naglo vzpenjajoči se veri miselni, pravni, materialni in (še najmanj) simbolični okvir. Ko se na prizorišču pojavijo barbari, osvojijo rimsko državo, rimska kultura in vera pa njih. Krščanstvo se mojstrsko »inkulturira« v različna poganska verstva in njihove praznike ter bogove preobrazi, asimilira. Kljub temu marsikatero prvino barbarstva ostanejo, kar kažejo vedno novi izbruhi vraževerja in krivoverstva v Evropi, pa tudi večina ljudskega slovstva in umetnosti. Če bi bila Evropa in njena kultura resnično tako krščanska, kot bi si radi predstavljali, našeto sploh ne bi preživelo! Vendar pa je po drugi strani visoka kultura: filozofija, umetnost, znanost globoko krščanska. In kolikor uspe takšna visoka, težka kultura prepojit prebivalstvo, toliko je to tudi globoko verno. Vsekakor v kasnejši zgodovini Evrope ni malo držav, ki se imajo za krščanske in celo zaščitnice krščanstva. Zanimivo, da sčasoma v istih državah zrastejo tudi najhujši »protikristjani« in evropsko družbo popeljejo v klanje, evropsko misel pa ateizmu naproti. Po razsvetljenstvu, ki šestilo veselja zapiči v človekovo misel, se razpoloženje, ki je neposredno nasprotno krščanski veri, stalno širi, pa čeprav na temeljih krščanske (oziroma krščansko preobražene) kozmologije, etike in umetnosti. Da sčasoma načne tudi te svoje temelje, ne preseneča. Tako + papež Janez Pavel II govori o kulturi smrti, svojevrstnem paradoksu,

kanibalski psevdokulturi, ki v imenu življenja mori in v imenu znanosti špekulira.

Pa smemo danes še imenovati in razlagati evropski in ameriški »mainstream« kot kulturo smrti? Saj ni več tako revolucionarno protibožja in zaletavo proticerkvena, zdaj zagovarja širino, drugačnost, sprejemanje (kajpada karikature krščanskih vrednot), čas se je spremenil in kulturi te nove dobe lahko prej rečemo potrošniška kultura. Katoliška cerkev je pač še eden izmed mnogih »ponudnikov religioznih uslug in dobrin«, kjer vsi želijo čimvečje popuste in najbolj svetleče blago. Je s takšno »kulturo banalnosti« sploh možen dialog; je smiselno poskušati kulturno asimilirati to »novo barbarstvo«? Naj se vanj »inkulturiramo«? Danes pravzaprav sploh ni težava, da ljudje ne bi verovali, kar skoraj vsakdo bo priznal, da »mora biti nekaj«, ampak je ta vera »nekulturna«, neoblikovana, pogosto poljubna, po drugi strani pa primitivna in fundamentalistična. Krščanska kultura pa je zgolj ena od subkultur, celo getov. Če smo imeli še nedavno občutek, da bo Evropo streznilo dejstvo, da kulturno korenini v krščanstvu in se bo zato vrnila nazaj k pravi veri, pa sedaj opažamo, da je ta sama kultura ogrožena. Kar pa ne pomeni, da je brez notranje moči. In ta njena notranja moč je evangelij. Zato že nekaj časa govorimo o novi evangelizaciji, celo misijonu v Evropi. A če želimo ta evangelij učinkovito in prodorno oznanjati, se moramo znebiti »veličastne perjanice stare slave« in stopiti iz oči v oči s sedanjim časom. Če smo prej mislili, da bomo z orožjem kulture branili in promovirali evangelij, sedaj vse bolj čutimo, da je evangelij edino orožje, ki še lahko obrani krščansko kulturo. Evangelij se mora vedno globlje inkulturirati v potrošniško kulturo, seči globlje od njenih plitvih temeljev, s tem ko vodi h Kristusu obenem voditi tudi k starodavnim in že pozabljenim kulturnim prvinam. Evangelij je dovolj prodoren, da razkrinka

P. ANGELIK Tominec

Pregled zgodovine frančiškanov med Slovenci

I. del

Samostan v ORMOŽU

Ta samostan je ustanovil ormoški graščak Jakob Sekelj, ki je bil hraber vojak, spreten diplomat pa tudi pobožen kristjan. L. 1493. dne 16. aprila mu je papež Aleksander VI. dal dovoljenje, da sme v Ormožu postaviti samostan frančiškanskega reda. Ker so pa ravno to leto Turki pridirjali na Štajersko, se je začelo s stavbo šele leta 1495. V sled obetovanih turških napadov in kuge je delo napredovalo le počasi in z velikimi težavami. Šele 4. oktobra 1504, na praznik sv. Frančiška Asiškega je takratni sekovski škof Krištof II. pl. Zach zelo slovesno posvetil novo cerkev in samostan. Blagi ustanovitelj Jakob Sekelj je pa takrat že počival v grobnici nove cerkve; umrl je pet tednov poprej 27. avgusta v Murski Soboti. Nova samostanska cerkev je bila zelo lepa in prostorna, posvečena brezmadežni Devici Mariji.

Opis cerkve in samostana iz tega časa nam ni ohranjen pač: pa lahko sklepamo, kakšna je bila cerkev, iz opisa očividca Simona Povodna, ki ga je bil spisal ob ukinitvi samostana. Gotovo se je tekom časa marsikaj spremenilo, toda bistvenih sprememb ni bilo. Cerkev je bila zelo velika, za dve tretjini večja od župne cerkve in zidana v gotskem slogu. Postavljena je bila od vzhoda proti zahodu tako, da je duhovnik, stoječ pri glavnem oltarju, skozi glavna vrata lahko videl sončni vzhod. Veliki oltar je bil iz lesa in močno pozlačen, v sredi je stala slika sv. Frančika Asiškega, na obeh straneh pa drugi svetniki iz istega reda. Na listi strani, ob zakristijskih vratih, je stal oltar sv. Kri-

štofa, oltar bratovščine „zmernosti“, ki jo je bil vpeljal na Štajersko baron Žiga Dietrichstein leta 1517. Gotski obok so podpirali lepi kamniti stebri in delili cerkev v tri ladje. Spredaj na listni strani je stal oltar sv. Križa, njemu nasproti na evangelijski strani oltar Matere Božje. V kapeli na evangelijski strani je stal oltar sv. Groba, na drugi strani pa oltar sv. Dominika. Cerkev so krasile številne podobe svetnikov, po največ iz reda sv. Frančiška. Nad zakristijo je bil postavljen oratorij za rodbino ormoške graščine, okrašen z njenim grbom. V visokem, štirioglatem cerkvenem stolpu nad glavnimi vrati je viselo pet zvonov. V prezbiteriju se je nahajala rodbinska grobnica ustanovitelja Sekelja in okoli cerkve običajno pokopališče. Cerkvi je bil prizidan samostan z lepim vrtom, ki je legal notri do Drave. Sekelj je ustanovil samostan za *slavonsko* frančiškansko pokraji-

no, ker le to je mogla dati slovenskega in nemškega jezika zmožne redovnike, vendar je do leta 1853. ormoški samostan spadal v avstrijsko redovno pokrajino, leta 1546. so ga priklopili ogrski pokrajini presvetega Odrešenika, a le za kratek čas, kmalu so ga podredili ogrski provinciji sv. Marije, okoli leta 1560. pa slavonski pokrajini sv. Ladislava. Sto let pozneje, 20. septembra 1660. je kustos slavonske provincije, Maksimilijan Ikalčević prosil škofa Janeza Marka, da bi ormoški samostan pridružil zopet ogrski provinciji sv. Marije, a proti temu so 23. septembra istega leta odločno ugovarjali meščani ormoškega mesta. Zakaj se je provincija hotela iznebiti tega samostana, ni znano. Prav tako so neznani vzroki, ki so dali povod dveh pismom cesarja Leopolda I.. V prvem pismu z dne 16. maja 1672. poroča cesar Leopold I. frančiškanskemu redovnemu

generalu v Rim, da so trije bratje ormoškega samostana dali pohujšanje in da bi bilo vsled tega prikladno, da bi pridružil ta in nazarski samostan avstrijski redovni pokrajini. V drugem pismu z dne 16. julja leta 1672. pa cesar obravnava z avstrijskim frančiškanskim provincijalom spojitve ormoškega samostana s to provincijo. Končna odločitev

pa tedaj še ni bila padla. Še isto leto se je provincijal slavonske provincije obrnil na cesarja Leopolda I., naj samostan ostane v stari redovni okrajini. Vsebinska prošnja je zelo zanimiva. Tu zve-
mo, da je samostan pri nekem požaru, ki je nastal v mestu, do tal pogorel in bil na novo pozidan. Med razlogi, da naj ostane to samostan pri slavonski pro-

vinciji, se posebno poudarja, da avstrijski in štajerski patri ne razumejo slovenskega jezika in za slovenske kraje je bil samostan pred vsem ustanovljen, dasi na štajerskih tleh. Prošnja vsaj trenutno ni imela uspeha. Prihodnje leto, 8. januarja 1673. je cesarski dekret določil priklonitev samostana avstrijski provinciji in sicer zaradi pohujšljivih dogodkov in zlorab. Toda 7. februarja istega

leta je prišla nova cesarska določba, ki je zaenkrat ustavila nameravano priključitev. Dne 18. marca leta 1673. je graška vlada poslala slavonskemu provincijalu dekret, naj odpravi pohujšanje v ormoškem samostanu, ker se bo drugače izvršila nameravana priključitev k avstrijski provinciji. V čem je obstajalo to pohujšanje in zlorabe, ni razvidno iz dotičnih spisov, morda le ormoški samostan bil kakorkoli zapleten v zrinjsko-frankopansko zaroto, ki je takrat delala preglavice avstrijski vladi. Da so ga hoteli priključiti avstrijski pokrajini, je bil razlog ta, ker so se v tej pokrajini strogo držali redovnega vodila, deloma so pa morda hoteli v tem samostanu - ob hrvatsko-slovenski meji - utrditi nemški vpliv. Kakšni so bili pravi vzroki, nam kakor rečeno, ni znano. Da pa stvar ni bila tako hitro poravnana, lahko razvidimo iz tega, ker so še leta 1723. sosedni župniki vložili ugovor proti priključitvi ormoškega samostana k avstrijski provinciji, kjer med drugim pravijo, da so jim ormoški redovniki bili vedno v veliko pomoč v dušeskrbstvu in pobijanju krivoverstva (luteranstva in kalvinstva), ker govore več jezikov: ilirski, nemški, hrvatski, slovenski, kateri jeziki se v teh krajih potrebujejo. V enakem smislu so

istega leta vložili ugovor štirje sodniki-župani: ormoški, središki, ljutomerski in veržejski, ki pravijo, da bi ne bilo dobro, izro-

čiti ormoški samostan avstrijski provinciji, ker so tam patri trdi Nemci, ki ne razumejo našega jezika.

Kljub temu pa je bil samostan 4. maja leta 1784. pridružen avstrijski redovni okrajini. Tu pa ni dolgo ostal. Komaj leto pozneje, tik pred razpustitvijo, dne 11. marca 1785. je bil samostan priklonjen kranjski frančiškanski provinciji.

(se nadaljuje)

Sončna pesem

Najvišji, vsemogočni, dobri Gospod,
tebi gredo pohvala, slava in čast in vsi blagoslovi,
samo tebi, Najvišji, se spodobijo
in noben človek ne zasluži, da te omeni.

Hvaljen, moj Gospod, z vsemi svojimi stvaritvami,
še posebej z gospodarjem bratom soncem,
ki nam sveti in nas osvetljuje s svetlim dnevom
in je lepo in žari z velikim sijem
in je podoba in prispodoba tebe, Najvišji.

Hvaljen, moj Gospod, za našo sestro luno in zvezde,
ki si jih naredil sijajne in vredne in prelepe na nebu.

Hvaljen bodi, moj Gospod, za brata veter
in zrak, za vedro in oblačno in vsako vreme,
s katerim krepiš svoje stvari.

Hvaljen bodi, Gospod, za sestro vodo,
ki je tako koristna in ponižna in dragocena in čista.

Hvaljen bodi, moj Gospod, za brata ogenj,
s katerim razsvetljuješ noč
in je lep in prijeten in mogočen in močan.

Hvaljen bodi, moj Gospod, za našo sestro mater zemljo,
ki nas drži in vodi
in rodi vse mogoče sadove, pisano cvetje in rastline.

Hvaljen bodi, moj Gospod, za vse, ki odpuščajo
zaradi tvoje ljubezni in prenašajo žalitve in nesreče.

Blagor tistim, ki jih prenašajo v miru,
saj jih boš okronal ti, Najvišji.

Hvaljen bodi, moj Gospod, za našo sestro telesno smrt,
kateri se ne more živa duša izmuzniti.

Gorje tistim, ki umrjejo v smrtnih grehah,
blagor pa tistim, ki živijo po tvoji sveti volji,
ker jim druga smrt ne bo mogla do živega.

Hvalite in blagoslovljajte mojega Gospoda
in zahvaljujte se mu
in mu služite v veliki ponižnosti.

Prevedel Janko Moder
v: Ivo Andrić, Zgodovina in legenda, 1978.

V razmislek ob 100-letnici osnovne šole Spodnja Šiška

Osnovna šola Spodnja Šiška se bliža 100-letnici obstoja in delovanja. Seveda je imela prednico Na jami, iz leta 1882. Tedaj je obstajala tudi nemška šola na Žibertovi ulici.

Osnovna šola Na jami je bila med Spodnjo in Zgornjo Šiško ter Kosezami. Ob ustanovitvi jo je obiskovalo 172 učencev. Ker je z leti postajala pretesna, je bilo treba nekaj ukreniti: ali že obstoječo šolo razširiti ali zgraditi novo. Po dolgem nihanju so se Šiškarji odločili zgraditi novo šolo ob Gasilski ulici. Odprta in blagoslovljena je bila 13. septembra 1908. Tedaj je štela 476 učencev. Število učencev pa je stalno naraščalo, kljub temu da so leta 1959 zgradili še osnovno šolo Hinka Smrekarja (tistega leta je bilo v Šiški 141 krstov!) in leta 1965 osnovno šolo Riharda Jakopiča (župnija Šiška je imela tisto leto 200 krstov!). Potem je bila zgrajena še osnovna šola Valentina Vodnika. Osnovna šola Spodnja Šiška je imela največ učencev v šolskem letu 1984/85. In sicer 830. Po dvajsetih letih je število učencev upadlo za 500. Tako ima sedaj 337 učencev.

Šola je imela različna imena: po cesarju, kraljeviču Andreju Karadžordževiću in po 2. svetovni vojni po Zvonku Runku. Zdaj pa ima normalno ime Osnovna šola Spodnja Šiška.

Nekdanji učenec prof. Albert Pabler se takole spominja katehetov: »Za verouk smo imeli tri učitelje. Prvi, čigar ime je, žal, odšlo s starimi časi, nas je navdušil kot še nihče. Bil je odličen človek, avtoriteta, šaljivec. Kadil je cigaro kar v razredu in pihal dim

skozi priprto okno. Bil je poln življenja, vse naše težave je razumel in nam znal svetovati. Imeli smo ga strahovito radi. Rad nam je pravil pravljice, zelo nam je bil naklonjen, nikoli nas ni pretirano moril z veronaukom. Kadar je stopil v razred, je bilo, kot da je posijalo sonce. Zdi se mi, da je izstopil iz frančiškanskega reda. Njegovo mesto je zasedel pater Feliks Tavčar. Kakšno nasprotje! Dolčas na kvadrat! Kot vsi frančiškani je imel tudi on rjavo kuto, prevezano okrog pasu z vrvjo, na kateri so na koncu bingljali trije vozli. Nekoč smo se opogumili in ga vprašali, kaj ti vozli pomenijo. Naštel je, da vero, upanje in ljubezen. Ker nas je med poukom miril tako, da nas je tolkel s podaljškom pasu, smo doma pravili, da nas mlati z vero, upanjem in ljubeznijo. Patra Feliksa ni nihče v razredu maral, ker je imel najdaljše maše. Bil je zelo visok in suh, njegov ostrí pogled je zbujal strah. Verouk nas je učil tudi pater Metod Valjavec. Bil je majhen, prijazen mož, takoj smo postali prijatelji. Pater Metod je bil humorist in zelo rad je imel mladino.« (Stoji učilna zidana, str. 48)

Marjeta Mihevc pa ima o p. Metodu takole mnenje: »V teh letih (italijanske okupacije!) so bili svetli trenutki pri verouku. Učil nas je katehet p. Metod Valjavec. Bil je enkrat. Pridobil nas je s predvajanjem diapozitivov. Danes se marsikomu zdi to smešno. Toda takrat ni bilo televizije, radijski aparati so bili zaradi vojne zapečateni, kino pa nam tudi ni bil v tistih hudih časih dosegljiv. S svojim načinom vzgoje nas je pridobil tako, da smo komaj čakale nedelje, kajti po maši nam je zopet kazal diapozitive v župnišču.«

Kateheti, ki so prihajali iz centra, so imeli z veroukom dosti težav. Isto je veljalo za maše, dokler ni bila zgrajena nova Plečnikova cerkev, saj je bila podružna cerkev sv. Jerneja odločno premajhna, župnijska na Tromostovju pa preveč oddaljena. V podružni cerkvi je bilo nemogoče imeti nad 700 otrok pri sveti maši. Poleg tega so pred prvo svetovno vojno imeli svoje zahteve tudi otroci in starši nemške šole.

P. Zdravko

Vihar blaznosti

Ko minevajo leta od konca druge svetovne vojne in ko spoznavamo, kaj vse se je dogajalo med njo in po njej, kako kruto so trpeli in v kakšnih mukah umirali ljudje, se sprašujemo, kako je mogoče, da je lahko človek tako neusmiljen in krut. Kdo je preživel ali samo videl Dachau, Auschwitz, Rižarno, Kočevski rog, Teharje itd ... in če poznamo vsaj bežno življenje »mučencev«, kot npr. Edith Stein, ki je morala v plinsko peč samo zato, ker je bila Judinja, Maksimilijana Kolbeja, ki je ponudil življenje za bližnjega, protestantskega pastora Dietricha Bonhoefferja, ki se je uprl nori ideologiji in kruto preživljal dobo »šoka« koncentracijskega taborišča brezbožnega sveta, ko je Nemčijo zajel »vihar blaznosti«; ko so gradili koncentracijska taborišča, raziskovali rodovnike in ljudem merili obraze in jih brez usmiljenja pošiljali v plinske peči, onemimo.

V Rižarni sem bil prvič (15. oktober 2005) in zelo me je prevzelo, ko smo stali v celici smrti. Grozno! Vodič nam je povedal, da je bil v Trstu zadnji proces proti nacistom leta 1976. Stavbni kompleks, v katerem so prej čistili riž, so nacisti po kapitulaciji Italije spremenili v mučilnico in morilnico. Tu so umirali zajeti italijanski vojaki, Slovenci, Hrvatje, Judje in drugi. »Glede načina usmrtitve obstaja več različnih in verjetno enako utemeljenih domnev: usmrtitev s plinom v posebej opremljenih vozilih, udarec s kijem po tilniku ali ustrelitev. Udarec s kijem ni bil vedno smrten, kar pomeni, da so v žrelo peči padli tudi še živi ljudje. Hrup motorjev, tuljenje naščuvanih psov in glasba so krili

krike in hrup usmrtitev.« (Risiera di San Sabba, str. 38).

Italijani in Slovenci pa se še naprej bojimo drug drugega in si očitamo in se obtožujemo za medsebojno povzročeno trpljenje. Nismo pa prišli do tega, da bi se drug drugemu opravičili in prosili odpuščanja. Morda se sploh ne zavedamo, da smo se s trpljenjem, ki smo ga povzročili drugim, še najbolj obremenili sami sebe.

Leta 1866, ko so se Beneški Slovenci odločili za kraljevino Italijo, ko je prebujenje narodov že močno napredovalo, so Italijani začeli širiti svoj nacionalizem. Ukinjali so slovenske šole, preganjali so slovensko besedo in pesem ter premeščali zavedne Slovence v notranjost, ali pa so jih prisilili v izselitev. Zato Drago Jančar upravičeno pravi: »Na začetku je bil fašizem in potem fojbe. Najprej je bila strašna brutalnost nacizma in potem povojna maščevanja ali hladnokrvno načrtovani pobji...«

Italijani so veliko zagrešili zlasti po prvi svetovni vojni, ko je bilo pol milijona ljudi proti svoji volji priključenih italijanskemu kraljestvu. Okoli 80.000 Slovencev pa je moralo zapustiti svoje domove. Nasilje se je stopnjevalo in nadaljevalo, dokler si nista Italija in Nemčija 1941 razdelili našega ozemlja in si je Italija priključila »Ljubljansko provinco«. Postrelili so na stotine talcev (general Robotti pa je tožil: »Ubija se premalo!«). Deportirali so ženske in otroke itd. Skratka, namen je bil: uničiti slovenski narod. Šlo je za »teror brez imena«. Italijani pa se še čudijo, čemu se Slovenci čutimo ogroženi od Italijanov. Res je:

nobena okupacija ne traja večno! Če posežemo malo nazaj, moramo priznati, da tudi Italijanom pod Avstrijo ni bilo lahko (tudi Jakobu Ukmarju nel!). Zato so med prvo svetovno vojno storili vse, kar je bilo mogoče, da so uresničili svoj namen in se polastili Primorske in Istre. Koliko žrtev je zaradi tega padlo na soški fronti! Prišlo je leto 1941 in Italijani so hoteli še več, ozemlje kar do Save! Prišel pa je tudi 8. september 1943, ko je Italiji grozila nevarnost, da bo izgubila velik del pridobljene ozemlja. Po 2. svetovni vojni pa so se začrtale nove meje, s katerimi nismo zadovoljni ne Slovenci ne Italijani! Takrat se je mnogo Italijanov izselilo, ker niso hoteli živeti pod pritiski in v strahu pred komunizmom. In res. Komunisti so podžigali maščevalnost ljudi, ki so veliko pretrpeli pod fašizmom, in počeli grozodejstva, ki se danes poimenujejo »fojbe«. Zopet je šlo za »teror brez imena«. Temu nepremišljenemu početju pa sta sledili dve boleči posledici: izgubili smo Trst in obremenili smo svojo vest. Tudi krvniki in ubijalci so, ko se razmere umirijo, globoko prizadeti zaradi grozljive samopodobe, ki ostane po hudih zločinih, ki so jih zagrešili.

Pavel Fonda ugotavlja, da Italijani težko razumejo, še manj pa priznajo, da so ustvarili in razvili fašizem, ki je Slovincem povzročil toliko gorja. Slovenci pa se prav tako ne zavedamo gorja, ki ga je komunizem povzročil Italijanom. Žal je bil najprej fašizem in šele potem fojbe.

Vprašanje, kako je lahko človek tako krut in neusmiljen, ostaja. Zakaj je maščevanje tako sladko in zakaj se potem sprevrže v tako grenkobo? (Najhujše je tisto veselje, za katerim pride kesanje!) Trpljenje, ki ga povzroči kjerkoli kdajkoli katerikoli človek, je treba odločno obsoditi. Vedno in povsod pa ravnati v duhu blagrov: blagor krotkim, usmiljenim, miroljubnim!

p. Zdravko

Liturgične spodbude (III.)

(za boljšo liturgijo)

Še malo polistajmo uvodne strani bogoslužnega koledarja in kazalo maš v Misalu. Duhovnik lahko zase in za udeležence bogoslužja zajame pestro in bogato vsebino, če se pač potruji, da bi iz zaklada liturgije prinašal »novo in staro«. To pomeni, da se na vsako mašo pripravimo. Če pride zadnji trenutek v zakristijo, pač ni časa za iskanje in vrže plašč nase in potem išče v mašni knjigi ustrezno stran. Nevarno pa je, da se takega načina preprosto navadi. Liturgija je nekaj živega. Ko so ljudje videli maševati sv. Vianeya, so začeli verovati. Večkrat se spomnimo na to. Bogoslužni koledar svetuje marsikaj. Naj omenim le nekatere.

Poročne maše so vedno redkejše, ker je pač porok vedno manj. Lepo je maševati, če sta zaročenca in njuni svatje res verni in vešči sodelovanja. Če ne znajo sodelovati, potem mora maševalec sam odgovarjati na svoje vzklike. (Imel sem poročno mašo na željo neveste, ki je imela z zaročencem že dve leti staro deklico. Le-ta je med obredom pridno tekala po cerkvi in cukala prte s stranskih oltarjev, mamica-nevesta in svatje pa so mislili, da se ji morajo smejeti. Tako so z očmi spremljali otrokovo početje, maše pa jim je bilo malo mar.) Nastane tudi težava, kadar ima eden od zaročencev zakramente uvajanja, drugi pa je samo krščen. Tako je razlikovanje še bolj vidno, če eden prejme obhajilo, drugi pa ne. Lahko pa se zgodi, da tudi drugi povsem nepripravljen prejme obhajilo in misli, da ima zdaj vse urejeno.

Prvi petki! Poskusimo pobožnost prvih petkov in prvih sobot zopet poživiti. Radi bodimo na voljo za spoved. S primernim nagovorom vernikom osmislimo čaščenje Jezusovega in Marijinega srca.

Marijine maše so ljudem blizu. Tudi njenih praznikov je kar veliko, poleg tega pa imamo še prve sobote in veliko Mariji posvečenih cerkva. Obeta se nov izbor Marijinih maš. Že zdaj pa imamo poseben zvezek, ki je izšel leta 1988. V njem sta tudi dve maši (ena za advent in ena za post), ki pa nista dovoljeni. Nekoč smo poznali »zornične maše«, saj je ves adventni čas veljal za Mariji posvečen ... Zdaj imamo v adventu le Brezmadežno, šest znanih adventnih pesmi, ki so marijanske, in četrto adventno nedeljo, ki je po vsebini marijanska.

Praznične maše delimo na slovesne in zapovedane praznike; med slovesnimi so štirje zapove-

dani, sicer pa med njimi ni razlike. Nekoč smo poleg božiča imeli še osem zapovedanih praznikov (Gospodovi: obrezovanje Gospodovo, razglašenje, vnebohod, Sv. Rešnje telo; Marijina: Brezmadežno spočetje, vnebovzetje; svetniški: sv. Jožef, ap. Peter in Pavel, vsi sveti).

Glede maš na predvečer praznikov pa ne vem, če so si liturgi povsem edini. Nekateri prazniki imajo na predvečer posebno mašo (binkošti, sv. Peter in Pavel, Marijino vnebovzetje), zapovedan praznik sv. Rešnjega telesa pa take maše nima, same praznične maše pa naj ne bi bilo dovoljeno vzeti na predvečer. Isto velja za praznik vseh svetih.

Evharistične molitve in hvalospevi. Prav je, da jih vse uporabljamo. Veljajo pa seveda pravila. Evharistična molitev je celota, še posebej to velja za četrto evharistično molitev, saj je celo

hvalospev neločljivo povezan z celotno evharistično molitvijo. Isto velja za obe evharistični molitvi za spravo. Posamezni mašni obrazci imajo lasten hvalospev že kar poleg obrazcev, in ga ne smemo nadomestiti s kakšnim drugim. Evharistične molitve naj bi po pameti menjavali. Ljudje hitro spoznajo, da je nam druga evharistična molitev najbolj pri srcu, če jo prepogosto, če že ne kar redno, izberemo. Naj omenim evharistični post. Kan. 919: Kdor bo prejel presveto evharistijo, naj se vsaj eno uro pred obhajilom zdrži vsakršne hrane in pijače, izvzeta je samo voda in zdravilo. - Duhovnik, ki isti dan mašuje dvakrat ali trikrat, sme nekaj zaužiti pred drugim in tretjim opraviлом, čeprav je vmes manj kot ena ura.

Pri bogoslužju postaja vedno bolj zaskrbljujoče tudi petje, še posebej ljudsko. Večina ljudi ne hodi več redno k maši. To se najbolj pozna pri petju ob glavnih praznikih, ko večina udeležencev ne zna več pesmi, četudi izberemo najbolj navadne.

Pri verouku otroci pojejo popevke, in ko nehajo obiskovati verouk, je tudi njihovega petja konec. Razne skupine odraslih pa pojejo uvožene pesmi, ki se nikoli ne bodo »prijele«. Pesem Lepa si, lepa si, roža Marija, pojemo Slovenci že od 14. stoletja. Katera popevka se bo pela tako dolgo? Če verniki ne bodo več znali ljudskih pesmi, se bodo v domači cerkvi, kadar bodo vanjo stopili, čutili tujce. Tudi cerkvene pesmi so del naše identitete. Če bodo šle v pozabo, bo škoda.

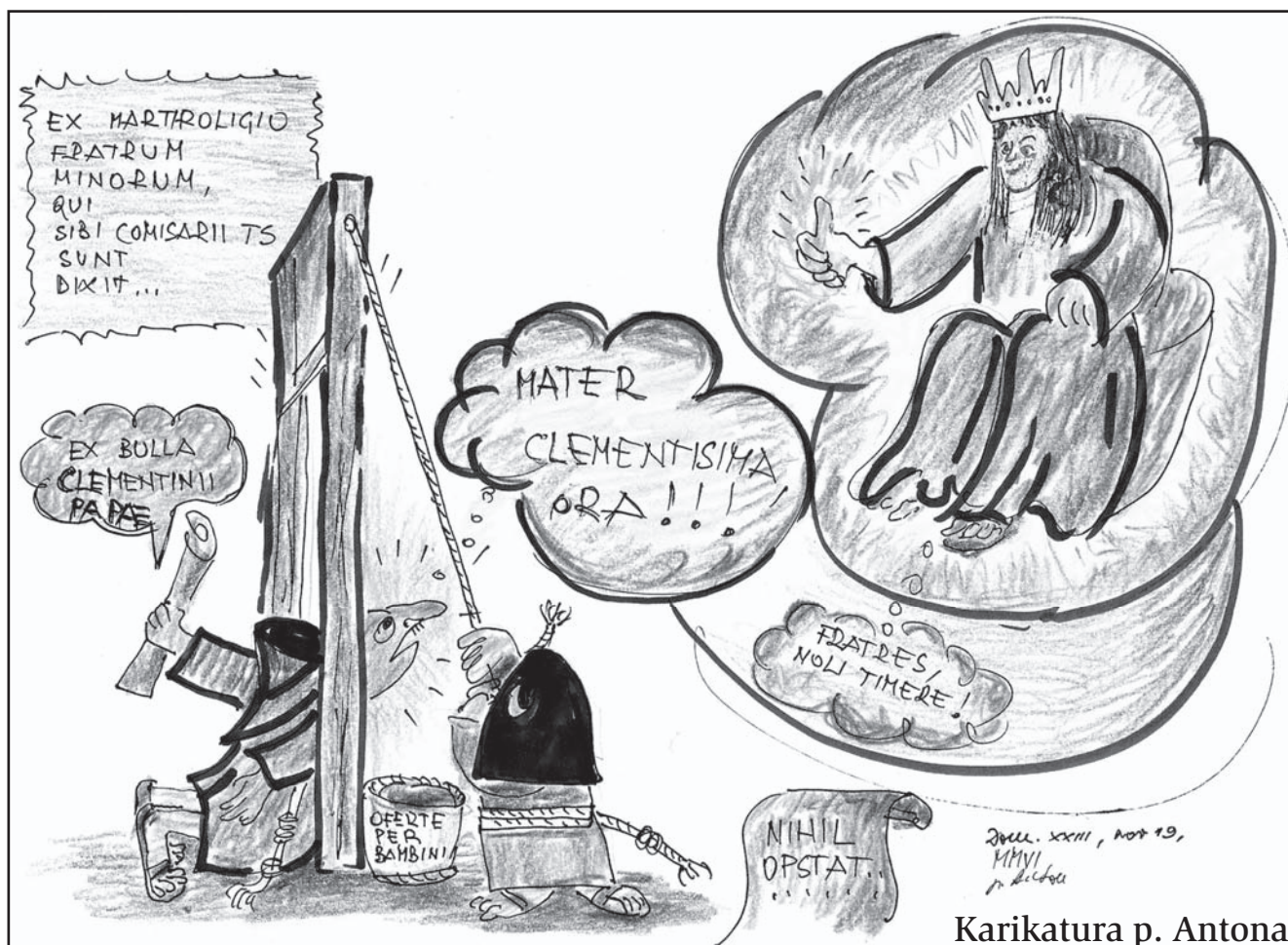
Gojimo ljudsko petje, tudi nove pesmi, seveda. Kako nas vsako leto prevzamejo pesmi: Vi oblaki ga rosite, Spet kliče nas venčani maj, Kraljica venca rožnega, Zapoj veselo, o kristjan ... Za petje bomo morali storiti mnogo več. Veselimo se nove cerkvene ljudske pesmarice. Ne sme nam biti vseeno!

Če smo iskreni, moramo priznati, da se za lepo liturgijo premalo potrudimo. Kar pomislimo na duhovne vaje, na katerih bi se lahko učili tudi lepe liturgije, pa je večkrat tako, kakor da se prav ne znajdemo. Tudi pogrebi naših sobratov niso vedno vzorno pripravljeni. Te vrstice sem napisal z željo, da bi bilo bolje.

P. Zdravko

Kar korajžno

Komisarji v Jeruzalemu

Usode ljubljanskih stavb in ljudi

Stisnjeni med serafini

V šestdesetih letih je na AGRFT diplomiralo 500 študentov – Selitev na Poljane leta 2010 – S serafinskega kolegija premestili dva kipa in tri napise

LJUBLJANA – Akademija za gledališče, radio, film in televizijo (AGRFT), ki letos praznuje šestdesetletnico delovanja, je bila do preimenovanja leta 1963 le Akademija za igralsko umetnost (AIU). V nekdanji stavbi serafinskega kolegija, ki je ime dobil po serafinih, angelih višjega reda s tremi krili, domuje od 1949, pred tem pa so igralci vadili kar v enem od stanovanj v Dukičevem bloku. Čeprav so v drugi polovici osemdesetih, ko je bil dekan Mile Korun, dosegli, da se akademija iz kletnih prostorov, visokega pritličja in prvega nadstropja razširila tudi v drugo in tretje, že dolgo več ne zadošča prostorskim in tehnološkimi potrebam. V novih objektih akademij na Poljanah se bodo prve generacije igralcev začele kaliti po letu 2010.

AIU je bila ustanovljena s aktom leta 1945, z delom pa je začela spomladi leto kasneje. Predstavniki vseh treh umetniških akademij so se že takoj zavezali za oblikovanje »univerze umetnosti«. Desetletja so nato študenti in profesorji živeli in delali v utesnjenih prostorih na Nazorjevi 3, na kar so opozorili tudi na protestih leta 1971 in 1986. S projektom treh akademij na Poljanah (avtorji so Ravnika Potokar arhitekti) se agonija očitno bliža h koncu, saj je rektorica ljubljanske univerze Andreja Kocjančič, ki je nagovorila udeležence svečane akademije ob 60-letnici, napovedala, da bodo nove akademije končane do leta 2010.

Od stanovanja do serafinskega kolegija

V šestdesetih letih, ko je na akademiji diplomiralo okoli 500 študentov, so se zamenjale številne gledališke, radijske, filmske in televizijske generacije. Medtem ko je

Arhitekt serafinskega kolegija je Ladislav Kham (1901-1979), ki je študiral arhitekturo na Tehnični visoki šoli na Dunaju, kjer je tudi nekaj let po diplomi delal s profesorjem dr. Karlom Holeyem. Kham je bil v dobrih odnosih s frančiškani, zato so naročilo o gradnji konvikta in trgovin ob Frančiškanski ulici zaupali prav njemu. Velike zasluge za postavitev Collegiuma seraphicum imata frančiškana provincial dr. Guido Rant in teolog Angelik Tominec (1892-1961), ki je bil v letih 1931-39 župnik v frančiškanski župniji. Statik kolegija je bil inž. Stanko Dimnik, stavbenik pa Miroslav Zupan.

zdaj v gledališki pasaži, iz katere je vhod na AGRFT, mimogrede mogoče srečati znane igralce, jih bo po preselitvi na Poljane mogoče le izjemoma. Po eni strani morajo agrftjenci zapustiti prostore zaradi denacionalizacije, po drugi pa zaradi prostorske stiske in novih prostorsko-tehnoloških potreb.

Prvi profesorji AIU so bili arhitekt Filip Kalan Kumbatovič, ki je bil tudi prvi rektor, Ivan Levar, Marija Vera, Pino Mlakar, Josip Vidmar, dr. France Koblar, Slavko Jan, Mira Neffat Danilova in Janez Cesar. Študenti igre so imeli prostore najprej v stanovanju v Dukičevem bloku na tedanji Kidričevi ulici 10 (danes Štefanovi 12) v petem nadstropju. V začetku leta 1949 so se preselili v del takrat nacionaliziranih prostorov Collegiuma seraphicum na Frančiškanski ulici 5 (po letu 1952 Nazorjevi 3). Prostori agrftja so v traktu ob Nazorjevi: v kleti, kjer je bila nekoč kuhinja in obednica, je knjižnica, v visokem pritličju

in prvem nadstropju, kjer je bila tudi kapela in so nekoč bivali dijaki bogoslužnih šol, pa so kabineti in predavalnice z malim družabnim kotičkom »kurnikom«. V drugem in tretjem nadstropju so v celicah sprva živeli gimnazijci in bogoslovci, kasneje pa ljubljanski (socialni) posebneži.

Foto Mavric Pivk

LETA 2010 NA POLJANAH – V gledališki pasaži, iz katere je vhod na AGRFT, je mimogrede mogoče srečati znane igralce bližnjega mestnega gledališča, po preselitvi na Poljane bo ta vez pretrgana.

Kipa so prestavili

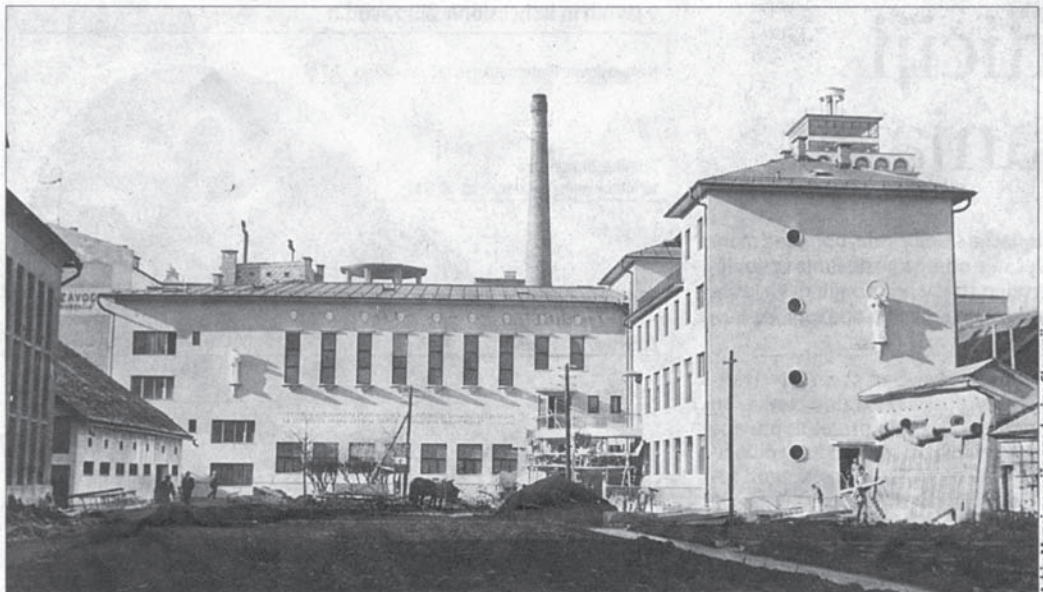
V prvem nadstropju kolegija v traktu ob Gledališki pasaži je bila frančiškanska dvorana (spominjala je na staro unionsko dvorano, avtor obeh je arhitekt Kham), ki so jo mestne oblasti leta 1949 dodelile Mestnemu gledališču ljubljanskemu. Po

povečanju odra leta 1951 so že leta 1973 po načrtih arhitekta Janeza Lajovica prenovili dvorano MGL in ji dodali nove prostore. Na dvoriščni fasadi sta bila nekoč daljši napis in krajši Virtuti et musis, pa geslo frančiškanskega reda Pax et bonum (mir in dobro) in ob Kalinovem kipu še napis Naša ljubezen – tebi Gospa. Na vzhodni strani AGRFT je visoko na steni pritrjen kip Marije z otrokom, delo kiparja Borisa Kalina (1905-1975). Kalin je naredil tri kipe na stavbi. Marija z otrokom še stoji, sv. Frančiška so prestavili v cerkev sv. Frančiška v Šiški, kip škotskega teologa Dunsca Scota pa na frančiškanski vrt ob cerkvi.

Gledališki režiser Mile Korun pravi, da so bili med arhitekti številni scenografi in kostumografi, pa tudi režiserji, kot so na primer Bojan Stupica, Matjaž Klopčič in drugi. Ko je bil Korun dekan AGRFT, torej med letoma 1987 in 1991, je vodstvo akademije s pomočjo mestne občine doseglo, da so se agrftjenci razširili v drugo in tretje nadstropje stavbe. Arhitekti so se smukali okoli

AGRFT tudi kot projektanti. Znani so številni projekti prezidav akademije na Nazorjevi 3, pa tudi številni projekti novogradenj na novih lokacijah, med katerimi velja omeniti projekte Grege Košaka, Janeza Lajovica, Nike Matula, Vojteha Ravnika in drugih.

BOGO ZUPANČIČ

Arhiv Muzeja novojse zgodovine Slovenije

COLLEGIUM SERAPHICUM PO GRADNJI LETA 1937 – Na dvoriščnem pročelju je bil tedaj napis: »Tisti, ki jih mnogo poučijo v pravičnosti, modrosti, ljubezni in lepoti se bodo svetili kakor zvezde vse večne čase. (po Danielu 12,3)«

Delo, 11. 11. 2006

Frančiškan v ZDA

P. dr. Martin (Franc) Stepanich, diamantni mašnik, se je kot slovenske gore list rodil 12. novembra

1915 v Neodeshi v Kansasu v ZDA. V družini je bilo šest fantov in tri dekleta. Ena izmed sester je bila redovnica. Za duhovniški poklic so ga

navdušili že starši, odločitev za frančiškanski red pa je bila sad lemontske frančiškanske revije Ave Marija. Sam si je izbral redovniško ime Martin. Na duhovnih vajah pred noviciatom je z navdušenjem bral Povest duše Terezije Deteta Jezusa, ki se je pisala Martin. To ga je nagnilo k izbiri imena. Oče je bil doma iz Gradca v župniji sv. Martina (Podzemelj), mama pa iz Zagorice (Dobropolje). Oče je prišel v ZDA leta 1905, mama pa leta 1908. V Ameriki sta imela veliko kmetijo s konji in Martin se je doma navadil trdega kmečkega dela. Družina je bila zelo verna in Martin je kmalu zaslišal božji klic. V duhovnika je bil posvečen 18. maja 1941 v čikaškem bogoslovju Old Quigley. Posvetil ga je pomožni škof Sheil. Novo mašo je imel v domači župniji sv. Ignacija v Neodeshi.

Leta 1948 je dosegel doktorat iz teologije na Catholic Univesity of America v Washingtonu. Po dve leti je učil v bogoslovju St. Mary's v Lemontu, na kolidžu St. Francis v Jolietu in na akademiji Mt. Assisi v Lemontu. Pet let je urejal revijo Ave Maria in bil dve leti magister frančiškanskih bogoslovcev.

Pisal je članke v ameriške teološke revije in različne časopise. Od leta 1934 je bil knjižničar v bogoslovju St. Mary's v Lemontu. Od leta 1970 je bil kaplan pri šolskih sestrah sv. Frančiška v Milwaukeeju. Veliko let je skrbel za urejeno okolico lurške votline v Lemontu. Leta 1954 je v bližini lurške votline postavil Dolino serafinskega rožnega venca. Veliko veselje je imel z vrtom in frančiškansko kuhinjo je približno trideset let zalagal z zelenjavo. P. Martin je še vedno dejaven kot kaplan v Bolingbrooku, kjer je praznoval tudi svoj diamantni mašniški jubilej.

Pripravil KARLO SMODIŠ

Iskan spovednik

Življenjska pot železomašnika p. **Bertranda Kotnika** se je začela 12. decembra 1913 pri Prosenu v Spodnjih Goričah pri Rožeku. Kot mladega fanta so ga klicali Prosenov Hanzej. V Rožeku je obiskoval ljudsko šolo. V gimnazijo je hodil v Celovcu, Boznu in Vogheriju v Italiji, kjer je tudi maturiral. Kot frančiškan je študiral bogoslovje v Ljubljani: tu ga je škof Rožman 19. decembra 1936 posvetil v duhovnika. Prva duhovniška leta je bil knjižničar pri frančiškanih v Ljubljani in

Mariboru in tako prebrodil tudi leta druge svetovne vojne. Leta 1945 je srečno prispel do Beljaka, kjer je bil nato kaplan pri frančiškanih, v Podgorjah in na sosednjih župnijah. V tem času ga je pritegnila zgodovina. Sistematično je začel proučevati življenjske zgodbe kmečkih in kajžarskih domov in hišna imena. Vse kaže, da mu je bilo odtlej usojeno delo v arhivih. Poleg pastoralnega in redovniškega dela je skoraj ves svoj prosti čas posvečal iskanju in izpisovanju različnih arhivskih podatkov. Zato ga še danes najlaže najdemo v prostorih deželnega ali škofijskega arhiva v Celovcu. Leta 1950 je odšel v ZDA in najdlje prebival pri frančiškanih v Lemontu in nekaj let v New Yorku. Tam je z veliko vztrajnostjo raziskoval delo in življenje svetniškega škofa Friderika Barage. Leta 1977 se je vrnil na Koroško. Postal je hišni duhovnik pri šolskih sestrah v Št. Rupertu pri Velikovcu in pomagal v Pliberku. Zadnja leta je iskan spovednik. Poleg znanstvene žilice ga najbolj odlikujejo njegova skromnost, ponižnost in delavnost. Vsak dan ga je mogoče videti tudi na vrtu šolskih sester, saj je bil pri frančiškanih tudi vrtnar. Ker čuti, kako je potreben, mu to vliva nove življenjske moči. Večkrat pove, da bi rad živel vsaj še deset let, ker ima še toliko dela in gradiva. Prijatelji in znanci mu iskreno želijo, da bi se mu te življenjske želje uresničile.

Mariboru in tako prebrodil tudi leta druge svetovne vojne. Leta 1945 je srečno prispel do Beljaka, kjer je bil nato kaplan pri frančiškanih, v Podgorjah in na sosednjih župnijah. V tem času ga je pritegnila zgodovina. Sistematično je začel proučevati življenjske zgodbe kmečkih in kajžarskih domov in hišna imena. Vse kaže, da mu je bilo odtlej usojeno delo v arhivih. Poleg pastoralnega in redovniškega dela je skoraj ves svoj prosti čas posvečal iskanju in izpisovanju različnih arhivskih podatkov. Zato ga še danes najlaže najdemo v prostorih deželnega ali škofijskega arhiva v Celovcu. Leta 1950 je odšel v ZDA in najdlje prebival pri frančiškanih v Lemontu in nekaj let v New Yorku. Tam je z veliko vztrajnostjo raziskoval delo in življenje svetniškega škofa Friderika Barage. Leta 1977 se je vrnil na Koroško. Postal je hišni duhovnik pri šolskih sestrah v Št. Rupertu pri Velikovcu in pomagal v Pliberku. Zadnja leta je iskan spovednik. Poleg znanstvene žilice ga najbolj odlikujejo njegova skromnost, ponižnost in delavnost. Vsak dan ga je mogoče videti tudi na vrtu šolskih sester, saj je bil pri frančiškanih tudi vrtnar. Ker čuti, kako je potreben, mu to vliva nove življenjske moči. Večkrat pove, da bi rad živel vsaj še deset let, ker ima še toliko dela in gradiva. Prijatelji in znanci mu iskreno želijo, da bi se mu te življenjske želje uresničile.

Darovi rojevajo sadove

Prvo sveto obhajilo je imelo letos pri nas poseben čar in vrednost. Prvoobhajanci, 56 jih je bilo, so poleg Jezusa pod podobo kruha prejeli tudi božjo besedo. Kako neizmerno so se veselili obojega! Jaz pa tudi, ker sem jim lahko po vaši dobroti podaril Sveto pismo v domačem jeziku. Že se veselim veselih obrazov tistih, ki bodo še deležni tega dragocenega daru. Drugo, kar za zdaj osrečuje samo mene, je izgradnja čolna. Prvič spremljam to zanimivo delo. Vse, kar potrebuje obrtnik, so kladiivo, žaga, klešče in dleto, ter, seveda, veliko praktičnega znanja, ki ga je pridobil pri očetu. Sedaj čaka na deske. Drevo, iz katerih jih bodo izžagali, še raste ... Upam, da se bodo kmalu odločili za posek. Tako delajo pri nas. Meni je to zelo všeč. Ljudje znajo živeti z naravo, zelo skromno. Kljub temu gredo stvari naprej. Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu, kvasu, peščici soli ... Še enkrat prisrčno hvala za dvojni dar: za Sveta pisma in čoln! Dobri Bog naj vam poplača z drugimi darovi!

HUGO DELČNJAK,
Francoska Gvajana

Družina, 2006

Nagrajenec Škrabčeve ustanove Janko Moder

Ustanova patra Stanislava Škrabca poleg vsakoletnih štipendij študentom slavistike, slovenistike in klasične filologije vsako drugo leto podeli tudi nagrado za posebne dosežke na področju slovenskega jezikoslovja. Tudi letos gre v povsem prave roke: prvi nagrajenec je bil najboljši poznavalec jezikoslovca Stanislava Škrabca akademik Jože Toporišič, letos se je komisija v sestavi dr. Ade Vidovič Muha, akad. dr. Kajetana Gantarja ter dr. Zoltana Jana odločila za prevajalca in publicista Janka Modra. Nagrado mu bodo izročili v sredo, 25. oktobra, v skednju Škrabčeve domačije, ko bodo podeljene tudi štipendije izbranim študentom. **M. VO.**

Družina, 19. 11. 2006

Družina, 19. 11. 2006

Delo, 18. 10. 2006

Župnija na Košakih pred zidavo

Po pridobitvi vseh potrebnih soglasij se verniki ene najmlajših župnij na Slovenskem pod vodstvom župnika p. Francija Pivca zavzeto pripravljajo na zidavo nove cerkve z župnijskim središčem. Od Slomškove nedelje je v dvorani krajevne skupnosti Košaki, kjer imajo mašo in srečanja, na ogled več panojev z načrti nove cerkve. Zasnoval jo je arhitekt Ivo Goropevšek in bo ena vidnejših stavb v tem delu Maribora. Postavljena bo na izjemni legi na vrhu griča, obdanega z vinsko trto. Simbolika »svetilnika na gori« bo za cerkev, posvečeno bl. škofu A. M. Slomšku, resnično upravičena. P. Franci z velikim veseljem in optimizmom zre v prihodnost. »Glede na razmere smo vsa potrebna soglasja dobili dokaj hitro,« pravi in z veseljem pove, da so verniki zelo zavzeti in pripravljeni poprijeti za delo. Župnijski pevski zbor že nekaj časa po Sloveniji prireja dobrodelne koncerte, zidavo nove cerkve pa je podprl tudi Slovenski svetovni kongres. Kot pravi p. Franci, bo zidava za mlado župnijo velik zalogaj. Zato se že sedaj obračajo na dobre ljudi doma in v zamejstvu in prosijo za pomoč. Za darove imajo odprta dva računa: V Sloveniji TR 24100 – 9004344691 pri Raiffeisen Krekovi banki s pripisom za novo cerkev. Za tujino: Župnija Maribor Košaki, Ul. Vita Kraigherja 2, 2000 Maribor, IBAN: SI 56241009004344691, SWIFT BIC KODA: KREK SI 22, Raiffeisenbank Krekova banka.

K. S.

Družina, 29. 10. 2006

NOVA GORICA ▶ 80 let Jožeta Toporišiča

Predan jeziku

V frančiškanskem samostanu na Kostanjevici so včeraj počastili 80. rojstni dan akademika **Jožeta Toporišiča**, ki zaradi širine svojega opusa že leta velja za osrednjo osebnost jezikoslovne slovenistike. Ob jubileju so predstavili obsežen Toporišičev zbornik oziroma knjigo z naslovom *Jezikovna*

predanost. Zahvalili so se mu za neprecenljivo delo, ki ga je opravljal kot strokovni vodja Škrabčevih dnevov (ki so kot strokovni simpozij v Novi Gorici potekali zadnjih dvanajst let) ter mu izročili plaketo, jubilejno medaljo in frančiškanski križ.

▶ 8

Foto: Leo Caharija

Zahvala dr. Toporišiču ob njegovem jubileju

V frančiškanskem samostanu na Kostanjevici nad Novo Gorico so včeraj frančiškani in njihov provincial dr. Viktor Papež, predstavniki slavističnih društev, visokošolskih ustanov, novogoriške mestne občine in drugi gostje slovesno počastili 80. obletnico akademika prof. dr. Jožeta Toporišiča. Gvardijan kostanjeviškega samostana pater David Šrumpf se je jubilan-

Foto: Slavica Črnica

tu, ki je rojstni dan praznoval 11. oktobra, posebej zahvalil za njegov izjemen prispevek pri uresničevanju projekta Škrabčevi dnevi. Pred dobrimi 12 leti je namreč v samostanu na Kostanjevici takratni gvardijan pater Niko Žvokelj s sodelavci začel snovati poseben projekt v pripravah na 150. obletnico rojstva patra Stanislava Škrabca, jezikoslovca in največjega slovenista 19. stoletja, ki je kar 42 let živel in ustvarjal v tem samostanu. Strokovno delo v projektu, namenjenemu odkrivanju in raziskovanju Škrabčeve jezikoslovne ustvarjalnosti ter predstavitvi in publiciranju njegove zapuščine, pa je od uradnega začetka uresničevanja projekta (januarja 1994) vodil dr. Jože Toporišič. Na včerajšnjem prazničnem srečanju s dr. Toporišičem so predstavili tudi zbornik *Jezikovna predanost*, oblikovan v počastitev njegovega življenjskega jubileja; zapise v zborniku je prispevalo kar 54 evropskih jezikoslovcev – slovenistov. S. C.

Delo, 21. 10. 2006

Nova Gorica – Kapela

Druženje skupin po naših župnijah je vedno bolj aktualno, saj krepi naše medsebojne vezi in prijateljstva, kar nas more voditi k največjemu prijatelju Jezus Kristusu. Prav zaradi vsega zapisanega smo se otroški pevski zborček in ministranti župnije Nova Gorica - Kapela ter skupina odraslih, predvsem staršev otrok, z vlakom odpeljali po stoletni železnici na sobotni izlet na Bled. Oblačna sobota, saj takšna je bila na Bledu 14. oktobra, nas ni

ustavila pri načrtu, da obhodimo blejsko jezero, se na Otok popeljemo z dvema čolnoma in seveda pozvonimo na »zvon želja«; naredili smo postanek in znani slaščičarni Šmon in pojedli slastne blejske kremne rezine. Povzpeli smo se tudi na grad in obiskali cerkev sv. Martina, kjer smo zmolili desetko rožnega venca za naše družine ter prosili sv. Martina, da bi tudi mi znali deliti z bližnjimi od svojega preobilja. Prijetno druženje smo zaključili po izstopu iz vlaka na železniški postaji v Novi Gorici z željo, da gremo še kdaj skupaj.

p. K. K.

Družina, 19. 11. 2006

Primorske novice, 21. 10. 2006

Frančiškani danes in jutri

V Assisiju zasedal izredni generalni kapitelj frančiškanov

V Assisiju, v neposredni bližini cerkve Marije Angelske oziroma Porciunkule, rojstnem kraju treh redov sv. Frančiška (manjši bratje, klarise, tretji red), je od 15. septembra do 1. oktobra zasedal izredni generalni kapitelj frančiškanov.

Na njem se nas je zbralo 156 provincialnih ministrov in delegatov bratov neduhovnikov z vseh celin.

Frančiškanski red šteje danes 15.590 bratov, od teh je 10.437 duhovnikov, 2.500 bratov neduhovnikov, 2.015 študentov teologije in 460 novincev. Red ima tudi šest kardinalov in 106 škofov. Frančiškani delujemo v 107 državah na vseh celinah.

Kapitelj je sklical generalni minister frančiškanov br. José Rodríguez Carballo z namenom, da se manjši bratje čim bolj pripravimo na obhajanje jubilejnega leta 2009, 800. obletnice ustanovitve našega reda. Leta 1209 je namreč papež Honorij III. potrdil Frančiškov način življenja.

Glavna tema kapitlja je bila »Poklicanost frančiškanov danes«. Člani kapitlja smo nekaj dni prisluhnili predavateljem, ki so nam skušali povedati, kaj drugi mislijo o nas, kako gledajo na naše življenje in delovanje ter naše poslanstvo v Cerkvi. Za seboj imamo zelo bogato zgodovino, na katero smo lahko ponosni; pred nami pa je prihodnost, ki jo moramo še ustvariti. Frančiškanski red je danes postavljen pred nove in zahtevne izzive, na katere moramo odgovoriti v duhu Frančiškove karizme dialoga z različnimi kulturami in verstvi, z apostolsko gorečnostjo ter z zve-

stobo zaobljuba evangeljskih svetov uboštva, čistosti in pokorščine. Frančiškova karizma in mesto frančiškanov v svetu in Cerkvi sta danes toliko bolj aktualna in potrebna, ker je današnji čas nasi-

smo, kam hočemo in kako hočemo. Evangeliju moramo dati s praktičnim življenjem nove svežine, privlačnosti in prepričljivosti, ljudem pa prinašati upanje za prihodnost ter biti veseli pričevalci

Udeleženci izrednega generalnega kapitlja iz Slovenije: p. Viktor Papež, br. Marijan Cvitak in br. Miran Špelič

čen z družbenimi in gospodarskimi nasprotji, z nestrpnostjo vsake vrste in izkoriščanjem malega človeka. Po besedah papeža Benedikta XVI. je sv. Frančišek ključ za pravilno razumevanje poslanstva apostola Petra in Cerkve. Frančiškovi bratje smo po zgledu ustanovitelja na poseben način poklicani, da z značilnostmi frančiškanske evangelizacije dajemo današnji Cerkvi novo podobo, ki je, žal, zaradi nekaterih problemov in škandalov dokaj iznakažena, ponižana in omadeževana.

Na svoji poti k jubilejnemu letu moramo Frančiškovi bratje ponovno razmisliti o sebi: kje smo, kaj

božje ljubezni v svetu. Naša evangelizacija izhaja iz Boga in se vrača k Bogu prek človeka, kajti človek je pot Cerkve.

Zborovanje je pokazalo, da je naš red po svojih strukturah in vsebini zelo odprt in prilagodljiv za različnost družbenega, kulturnega in političnega okolja, v katerem živijo in delujejo bratje. Sposobni moramo biti, da gledamo na naš čas, na človeka in na stvarstvo z očmi vere in v luči križanega in vstalega Gospoda. Vse naše delo na kapitlju je bilo postavljeno na evangeljsko poročilo o dveh Jezusovih učencih na poti v Emavs.

p. VIKTOR PAPEŽ

Družina, 8. 10. 2006

Goreče, plemenito, velikodušno

Slovenska Cerkev se veseli novomašnika in osmih diakonov

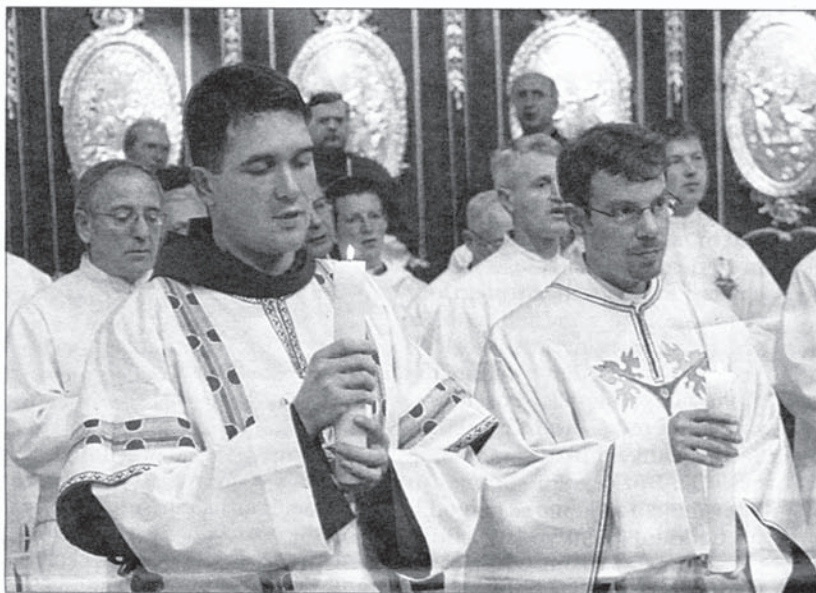
V koprski, ljubljanski in murskosoboški škofiji so škofje 29. oktobra posvetili enega novomašnika in pet diakonov, celjski škof pa je 5. novembra posvetil še tri diakone v svoji škofiji.

Ljubljanski nadškof Alojz Uran je 29. oktobra v diakona posvetil frančiškana br. Tomaža Hočevarja, v duhovnika pa Aleka Zwittera, člana Skupnosti Emanuel in farana ljubljanske župnije sv. Peter. V navzočnosti frančiškanskega provinciala p. dr. Viktorja Papeža, odgovornega za duhovnike v mednarodni

fom dr. Turnškom je v nabito polni župnijski cerkvi somaševalo več deset duhovnikov. Tudi šotor med cerkvijo in župniščem z neposrednim prenosom maše in posvečenja je bil poln vernikov. Diakoni so se na duhovniški poklic pripravljali v mariborskem bogoslovju, zato jih je pred škofa pripeljal rektor dr. Stanislav Slatinek. Škof Turnšek je v nagovoru v odmev evangelija dejal, da smo vsi berači pred Gospodom in so nam najpomembnejše stvari v življenju podarjene. Diakone je spodbudil, naj kakor berač odvržejo plašč vseh navezanosti in navidezne gotovosti. Pri tem jim

ste mi dali. Končal pa je z zahvalo Bogu: »Hvala, ker si moja moč, ker sam ne morem!« Poleg zbranih duhovnikov koprške škofije je pri bogoslužju sodeloval tudi pomožni škof Jurij Bizjak, domači župnik Ivan Albreht pa je Marku pomagal obleči dalmatiko.

V cerkvi sv. Martina na Teharjah je bilo v nedeljo, 5. novembra, prvo diakonsko posvečenje v škofiji Celje. Viki Košec z Gomilskega, Janko Rezar s Teharij in David Zagorc iz župnije sv. Martin v Velenju so si to cerkev namreč sami izbrali in v njej po posvečenju vstopili v prvo stopnjo svetega reda – diako-

Diakon br. Tomaž Hočevar in novomašnik Alek Zwitter med obredom v Ljubljanski stolnici (foto: T. P.)

Škof Pirih je posvetil diakona Marka Rijavca (foto: M. K.)

Družina, 12. 11. 2006

GORIŠKA ► Diplomati na primorski burji

Ob rednem jesenskem srečanju, ki so ga tokrat pripravili že deseti zaporedje, je minister za zunanje zadeve **Dimitrij Rupel** vodje diplomatskih misij v Sloveniji popeljal po Primorskem. Diplomati iz vsega sveta, na vabilo zunanjega ministra se jih je odzvalo nekaj več kot 50, so v sončnem, čeprav vetrovnem dnevu, uživali v lepotah Štanjela in si pod vodstvom vodje samostana patra **David** ter predstavnic novogoriške Evropske hiše ogledali zaklade in dragocenosti, ki jih skriva frančiškanski samostan na Kostanjevici. Iz griča nad Novo Gorico so diplomati opazovali mejno črto med Italijo in Slovenijo ter se čudili, kako meja posega v navidez enotno urbano okolje. Minister je zagotovil, da so gostje na izletu zadovoljni, in dodal: *"Ni lepšega kot biti diplomatski predstavnik v Sloveniji. Povsod te spoštujejo in te lepo sprejemajo."* Tradicionalno jesensko srečanje je predvsem priložnost za sproščeno, neformalno druženje, ki so ga diplomati sklenili z večerjo v novogoriškem hotelu Perla. **VH**

Foto: Leo Caharija

Primorske novice, 16. 10. 2006

P. Kornelij Sinigoj (1920 - 2006)

Iz provincialata Tridentinske province smo sredi julija dobili obvestilo, da je umrl p. Kornelij Sinigoj, slovenske narodnosti, doma iz Dornberga. Provinciala sem prosil za njegov življenjepis. Poslal mi je svoj govor, ki ga je imel na pogrebu pokojnega patra Kornelija.. Takole je povedal: Sestra smrt nas je ponovno zbrala k pogrebniemu obhajanju evharistije za našim pokojnim bratom Kornelijem Sinigojem. Gospod ga je poklical k veri in k redovni frančiškanski posvetitvi in pripeljal do cilja svojo zavezo z njim, ko ga je sprejel v večnost življenja. Z velikonočno evharistično skrivnostjo, ki jo obhajamo, se mu sobratje, domači, prijatelji in verniki zahvaljujemo. Z velikim spoštovanjem pa se želimo tudi spomniti poti našega brata Kornelija.

Rojen je bil 28. aprila 1920 v Dornbergu (Slovenija), krščen je bil na ime Frančišek, kot bi s tem bila nakazana njegova prihodnost.

Z preobleko 7. maja 1940 prične frančiškansko življenje, z slovesnimi zaobljubami 8. decembra 1946 se dokončno preda evangelijski obliki življenja, kot jo priporoča sv. Frančišek Asiški.

Za njegovo življenje je značilna njegova predanost v vsem: eno leto je bil v Roveretu, od 1942 do 1949 v Strunjanu, na Sveti Gori, v Trstu, potem je šel v naše samostane: Campo Lomaso, Mezzolombardo, Cles, Villazzano, Arco in spet v Rovereto. Od 1950 do 1958 in od 1969 do 1978 je bil v Borgu v Valsugani; od 1981 do 2004 v Pergini, ko je bil dokončno sprejet v provincialno bolniš-

nico in kjer je 27. junija zaključil svoje zemeljsko romanje.

P. Kornelij je bil dober redovnik in manjši brat; govoril je malo in to z tipičnim slovanskim naglasom, vendar pa so njegove besede bile duhovno globoke. Dejanja so kazala na njegov duh molitve in pobožnosti, kateremu morajo služiti vse druge stvari, kot je zapisano v Vodilu; ljubezen in skrb za bratstvo, povsod je nudil svojo pomoč in v polnosti živel frančiškansko poslanstvo.

Bil je eden zadnjih bratov, ki so opravljali službo ljubezni, ko je od hiše do hiše prosil miloščino za samostan in dajal na ta način dragocen zgled prejetanja in dajanja ko je materialno skrbel za bratstvo. Mnogi se ga spominjajo s košaro za kruh v roki in njegove velike skromnosti s katero je prosil. Vsi so ga radi sprejeli in mu dali kar je prosil. Bil je dragoce na in tradicionalna osebnost pristnega in evangelijskega frančiškana, pričevalca Božje ljubezni, uboštva in ponižnosti s katero je ustvarjal skupnost in bratstvo ko je skrbel za vsakdanji kruh.

Zadnja leta, ko je bil v samostanski bolnišnici, je veliko trpel ker se ni mogel srečavati z »svojimi ljudmi«, ker se ni več čutil potrebnega in koristnega v službi vere in ljubezni majhnih in ubogih. Toda bil je predan Bogu in njegovemu skrivnostnemu načrtu trpljenja v bolezni.

Gospodu se zahvaljujemo za dar, ki ga je podelil s tem bratom naši Provinci in vsej Cerkvi. Veliko hvaležnost dolgujemo njemu, zvestemu in velikodušnemu služabniku. Iskrena hvala tudi voditelju in osebju bolnišnice, ki so bratsko, občuteno in z veliko potrpežljivostjo skrbeli za brata, posebno še v njegovih zadnjih časih. Naj bo Gospod zanj polnost veselja in miru, za nas pa tolažba in pomoč k obnovljeni zvestobi našemu življenju in poslanstvu.. Amen.

Pripravil: p. Viktor

BREZJE

Brezje 72
4243 BREZJE
tel.: (04) 537 07 00 in
533 88 61
fax: (04) 533 88 66

Za pos. brate namesto 00:
03 - Rafko; 04 - Vitomir;
18 - Silvin; 20 - Primož;
22 - Štefan; 24 - Leopold;
25 - Mihael; 26 - Herman;
28 - Miroslav

DOBOVA

Trg 7. julija 8
8257 DOBOVA
tel.: (07) 496 70 59

KAMNIK

Frančiškanski trg 2
1241 KAMNIK
tel.: (01) 831 80 30
fax: (01) 831 80 50
Za pos. brate namesto 0:
3 - Boris; 5 - Milan;
6 - Pashal; 7 - Ernest

KOPER

Destradijev trg 10a
6000 KOPER
tel.: (05) 627 33 22

LJUBLJANA-CENTER

Prešernov trg 4
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 242 93 00
fax: (01) 242 93 13

PROVINCIALAT

tel.: (01) 242 93 10
fax: (01) 242 93 11

LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Küzmičeva 6
1000 LJUBLJANA
tel. in fax: (01) 436 87 81

LJUBLJANA-ŠIŠKA

Černetova 20
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 583 72 70
fax: (01) 583 72 99
Za pos. brate namesto 70:
75 - Zdravko; 80 - Mari;
81 - Bogdan; - Tomaž H.

LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo

Tržaška 85
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 244 42 52
fax: (01) 244 42 53
Za pos. brate namesto 52:
56 - Anton; 57 - Hireonim;
58 - Tomaž; 59 - Marjan;
61 - Tadej; 62 - Bogdan;
50 - Komisariat

SESTRE KLARISE

Andreja Bitenca 138
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 518 25 00

MARIBOR

Vita Kraigherja 2
2000 MARIBOR
tel.: (02) 228 51 00
fax: (02) 228 51 35
Za pos. brate namesto 00:
13 - Janez; 14 - Bogoljub;
19 - Jože; 26 - Lavrencij;
29 - Franci

MOŠNJE

Mošnje 8
4240 RADOVLJICA
tel. in fax: (04) 533 88 78

NAZARJE

Samostanska pot 50
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 19 93 in
583 13 98
fax: (03) 583 17 53

SESTRE KLARISE

Samostanska pot 51
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 13 91

NOVA GORICA

Škrabčeva 1, p.p. 303
5001 NOVA GORICA
tel.: (05) 330 77 50
fax: (05) 330 77 51
Za pos. brate namesto 0:
2 - Krizostom; 3 - David;
4 - Andrej; 5 - Miran;
6 - Lojze; 7 - Bruno

NOVA ŠTIFTA

Nova Štifa 3
1317 SODRAŽICA
tel.: (01) 836 99 43
fax: (01) 836 99 44

NOVO MESTO

Frančiškanski trg 1
8000 NOVO MESTO
tel.: (07) 338 14 70
fax: (07) 338 14 79
Za pos. brate namesto 0:
1 - Tadej; 2 - Felicijan;
3 - Marko; 4 - Simon Peter;

STARA LOKA

P. Peter Vrabec
Stara Loka 63
4220 Škofja Loka
tel.: ()
fax: ()

STRUNJAN

Strunjan 141
6323 STRUNJAN
tel.: (05) 678 20 05
fax: (05) 678 01 48

PROVINCIALNA HIŠA

Strunjan 134
tel. govornilnica:
(05) 678 21 21

SVETA GORA

Sveta Gora 2
5250 SOLKAN
tel.: (05) 330 40 20
fax: (05) 330 40 38
Za pos. brate namesto 20:
22 - Bernard; 25 - Hadrijan;
32 - Pavel; 33 - Stane

SVETA TROJICA

Meznaričeva 8
2235 SV. TROJICA v
Sl. gor.
tel. in fax: (02) 720 55 56

Tujina

AVSTRALIJA

ADELAIDE

Holy Family Slovenian
Mission
51 Young Avenue
AU - WEST HIND-
MARSH SA 5007
tel.: 0061 8 834 696 74
fax: 0061 8 834 629 03

MELBOURNE

StS. Cyril and Methodius
Slov. Mis.
19 A'Beckett Street,
PO BOX 197
AU - KEW VIC 3101
tel.: 0061 3 985 381 18 in
985 377 87
fax: 0061 3 985 361 76
mobitel:
0061 412 555 840

SYDNEY

St. Raphael Slovenian Mission

313 Merrylands Road,
PO BOX 280
AU - MERRYLANDS
NSW 2160
tel.: 0061 2 963 771 47 in
968 254 78
fax: 0061 2 968 276 92
mobitel:
0061 419 236 783

AVSTRIJA

P. Bertrand Kotnik

Klosterstrasse 2
AT - 9100 VÖLKER-
MARKT / VELIKOVEC
tel.: 0043 (4232) 38 960

BENIN

P. Pepi Lebreht

Fraternité franciscaine
B. P. 280
BJ - NATITINGOU
tel.: 00229 677 20 06

CURIA GENERALIS

Via S. Maria
Mediatrice, 25
IT - 00165 ROMA
tel.: 0039 06 684 919
fax: 0039 06 638 02 92

FRANCOSKA GVAJANA

P. Hugo A. Delčnjak

Paroisse Notre Dame
GF - 97315 Sinnamary
Guyane française

ITALIJA

P. Robert Bahčič

Curia generale
dei frati minori
Via S. Maria Mediatrice 25
IT - 00165 Roma
tel.: 0039 06 68 48 12 09

ZDA

JOHNSTOWN

St. Therese's Friary
536 Decker Avenue
US - JOHNSTOWN PA
15906
tel.: 001 (814) 539 76 33

LEMONT

St. Mary's Friary
14246 Main Street, PO
Box 608
US - LEMONT IL. 60439
tel.: 001 (630) 257 24 94
(samostan)
fax: 001 (630) 257 85 59
(samostan)
tel. in fax:
001 (630) 257 6432
(p. Blaž)
tel.: 001 (630) 257 51 02
(DDV)

Slovensko versko središče

tel.: 001 (630) 257 20 68
fax: 001 (630) 257 23 59

NEW YORK

St. Cyril's Friary
62 St. Mark's Place
US - NEW YORK NY
10003
tel. in fax:
001 (212) 674 34 42

Elektronski naslovi skupnosti

provincialat: provincialat.ofm@rkc.si
prokuratura: prokuratura.ofm@rkc.si
komisariat: komisariat@rkc.si
Bežigrad: zupnijski.urad@siol.net
Nadoba: nadoba.ofm@rkc.si
Nova Štifa: novastifta@siol.net
Vič: zu-sv.antona.pad@siol.net
Založba BF: zbf@rkc.si

Generalna kurija: http://www.ofm.org
e-mail: [ime]@ofm.org

[ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr. mingen, secgen, formgen, missgen, econ-
gen, pax, acta, kmartzall ipd.)

Elektronski naslovi bratov

Ambrož Mušič - ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko - andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak - andrej.pollak@rkc.si
Andrej Vovk - andrej.vovk.ofm@rkc.si
Anton Jerman - anton.jerman@email.si
Bernard Goličnik - bernard.golicnik@rkc.si
Bernard Karmanocky - bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik - bs1935@sbcglobal.net
Bogdan Knavs - bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus - bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež - boris.markez@siol.net
Bruno Korošak - bruno.korosak@rkc.si
C. Gostecnik - christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič - cirilb@bigpond.com
Darko Žnidaršič - darko.znidarsic@rkc.si
David Šrumpf - p.david@siol.net
Dragan Vampola - dragan.vampola@rkc.si
Edvard Kovač - edvard.kovac@guest.arnes.si
Filip Rupnik - filipr@pacific.net.au
Franci Kovše - franc.kovse@siol.net
Gregor Kos - gregor.kos@rkc.si
Janez Papa - janez.papa@rkc.si
Janez Tretjak - tretjak@picknowl.com.au
Jernej Kurinčič - jernej.kurincic@rkc.si
Krizolog Cimerman - krizolog@verizon.net
Krizostom Komar - krizostom.komar@rkc.si
Leopold Grčar - leopold.grcar@rkc.si
Mari Osredkar - mari.osredkar.ofm@siol.net
Marjan Cvitak - marjan.cvitak@amis.net
Marjan Čuden - marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk - marjan.cuk@rkc.si
Metod Ogorevc - metodofm@sbcglobal.net
Miha Pate - miha.pate@gmail.com
Mihael S. Vovk - mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc - milan.kadunc@rkc.si
Miran Špelič - miran.spelic@rkc.si
Niko Žvokelj - strunjan.niko@amis.net
Pavle Jakop - pavle.jakop@siol.net
Pepi Lebreht - pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih - pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec - peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko - rafael@libero.it
Robert Bahčič - robert.bahcic@rkc.si
guardianus@ofm.org
Silvin Krajnc - silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec - simon.peter.berlec@rkc.si
Stane Zore - stane.zore@rkc.si
Tadej Inglič - tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec - tadej.strehovec@gmail.com
Tilen Urtelj - tilen.gregor.urtelj@rkc.si
Tomaž Hočvar - tomaz.hocevar@rkc.si
Tomaž Pinter - tomaz.pinter@rkc.si
Valerijan Jenko - valerian@pacific.net.au
Viktor Papež - viktor.papez@rkc.si

